

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Nauki o Żywności
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
dokonanej w dniach 5 – 7 czerwca 2013 r.

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak (członek PKA),

członkowie:

- prof. dr hab. inż. Grażyna Jaworska (ekspert PKA),
- dr inż. Karol Krajewski (ekspert PKA),
- prof. dr hab. Stanisław Kondracki (członek PKA, ekspert ds. jakości PKA),
- mgr Edyta Lasota-Bełzek (ekspert ds. formalno–prawnych PKA),
- dr inż. Janusz Zawila-Niedźwiedzki (członek PKA, przedstawiciel pracodawców),
- mgr Anna Mrozowska-Kacprzak (ekspert PKA, przedstawiciel KR D),
- Ewa Profaska (ekspert PKA, przedstawiciel PSRP).

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Należy wskazać czy jest to pierwsza czy kolejna ocena (ocena, uchwała), wskazać jej przesłanki (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni).

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy (z własnej inicjatywy) przeprowadziła ocenę instytucjonalną na Wydziale Nauk o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Ocena ta poprzedzona była oceną jakości kształcenia dokonaną na następujących kierunkach studiów: „inżynieria chemiczna i procesowa”, „technologia żywności i żywienie człowieka” oraz „towaroznawstwo”. Oceny wyżej wymienionych kierunków studiów przeprowadzono na podstawie przepisów obowiązujących do 30.09.2011 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny PKA. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału oraz pozostałymi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę¹

- 1) Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia,

Punktem wyjścia do opracowania strategii rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego na lata 2010-2020 były przyjęte przez Senat Uczelni, 4 lipca 2008 roku, „Założenia strategii rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 2008-2015”, natomiast sama „Strategia rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2010-2020” uchwalona została Uchwałą Nr 550 Senatu w dniu 17 grudnia 2010 r. Sformułowana w tym dokumencie w sposób syntetyczny misja Uczelni została zmieniona późniejszą uchwałą Nr 55 Senatu UWM z dnia 26 października 2012 roku, i w obecnej formie ma następujące brzmienie: "Misją Uniwersytetu jest wszechstronna działalność na rzecz rozwoju kształcenia wysokiej jakości absolwentów i kadr naukowych, realizacji badań naukowych dostosowanych do potrzeb gospodarki regionu i kraju oraz wzbogacania kultury narodowej". Wyraźnie zaznaczono więc dbałość o wysoką jakość kształcenia. Zdefiniowano też strategiczne obszary, obejmujące: kształcenie, naukę oraz współpracę z otoczeniem, w odniesieniu do których określono kierunki rozwoju. Działania strategiczne mają dotyczyć: podnoszenia atrakcyjności oferty dydaktycznej i wysokiego poziomu kształcenia, internacjonalizacji badań naukowych, aktywnego uczestnictwa Uczelni w życiu społeczno-gospodarczym kraju i regionu oraz usprawnienia organizacji i zarządzania. Dalsze doprecyzowanie działań strategicznych do roku 2020 zawiera uchwalony przez Senat w dniu 26 października 2012 r. „Program Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012-2020”. Dokument ten nie tylko wyraźnie definiuje cele strategiczne i obszary priorytetowych działań, lecz zawiera również szczegółowy program działań w poszczególnych obszarach. Wyjątkowo dużo uwagi poświęcono działaniom w obszarze kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rynku pracy. Podkreślono konieczność dalszego „uprzątniania” i umiędzynarodawiania studiów, a także co należy przyjąć wyjątkowo pozytywnie, konieczność podjęcia intensywnych działań projakościowych i realizacji idei uczenia się przez całe życie. Co ważne, w każdym z tych punktów zdefiniowano konkretne działania mające służyć ich realizacji. Wskazano również narzędzia mające na celu zapewnienie realizacji zaplanowanych działań.

Uszczegółowieniem strategii Uniwersytetu na poziomie Wydziału jest, przyjęty Uchwałą Rady Wydziału nr 51 z dnia 1 lutego 2013 roku „Program Rozwoju Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012-2020”. Formułując misję i strategię jednostki WNoŻ bazował na wymienionych wyżej dokumentach ogólnouczelnianych, dzięki czemu istnieje pełna zbieżność misji i strategii Wydziału z misją i strategią Uniwersytetu. W uchwale RW WNoŻ dotyczącej celów strategicznych widoczna jest też wskazana przez Senat UWM troska o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia. Priorytetowe obszary działań i cele strategiczne są w zasadzie tożsame z ogólnouczelnianymi. Są one jednak odpowiednio doprecyzowane uwzględniając specyfikę Wydziału. Szczególnie widoczne jest to w szczegółowych punktach programu działań. Na przykład, w obszarze kształcenia, jest to wskazanie konkretnych jednostek, z którymi Wydział będzie działał wspólnie na rzecz jakości kształcenia, w obszarze badań naukowych – wyszczególnienie priorytetowych kierunków badawczych, w obszarze związanym z rozwojem kadry – sprecyzowanie kierunków kształcenia, dla których Wydział dążył będzie do uzyskania uprawnień do nadawania stopnia doktora, w obszarze infrastruktury dydaktyczno-badawczej

---

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

– podanie prac związanych zarówno z modernizacją konkretnych budynków jak i działań usprawniających zarządzanie potencjałem Wydziału, w obszarze finansów i zarządzania – udział w konkursach dofinansowujących działalność dydaktyczną, w obszarze promocji – podanie konkretnych akcji promocyjnych (Dni Otwarte UWM w Olsztynie, Cykliczne Dni Technologii). To tylko wybrane przykłady konkretnych działań przewidzianych w Programie. Na podkreślenie zasługuje fakt, że podobnie jak w Programie ogólnouniwersyteckim, wysoka jakość kształcenia i stanowiące jej podstawę badania naukowe potraktowane zostały priorytetowo z właściwym uwzględnieniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości oraz świadomym dążeniem do wbudowania Wydziału w europejską przestrzeń edukacyjną przy jednoczesnej współpracy z otoczeniem gospodarczym oraz właściwą identyfikacją roli Wydziału i Uczelni w regionie i w kraju. Analiza powyższych dokumentów pozwala z pełnym przekonaniem stwierdzić, że postulat zbieżności strategii rozwoju jednostki z misją i strategią uczelni oraz uwzględnienia polityki zapewniania wysokiej jakości kształcenia jest w przypadku Wydziału Nauk o Żywności UWM w pełni spełniony.

- 2) jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie i podyplomowe, zwane dalej „studiami”, spójną z jej celami strategicznymi,

Na Wydziale Nauki o Żywności UWM w Olsztynie wypracowana została spójna koncepcja kształcenia na wszystkich rodzajach (stacjonarne, niestacjonarne) i poziomach studiów (pierwszego, drugiego, trzeciego stopnia, studia podyplomowe). Koncepcja kształcenia jest zgodna z głównymi celami strategicznymi Jednostki. Prowadzone na Wydziale kierunki kształcenia studentów – „technologia żywności i żywienie człowieka”, „towaroznawstwo”, „inżynieria chemiczna i procesowa”, „gastronomia – sztuka kulinarna” jak również studia doktoranckie z zakresu dyscypliny technologia żywności i żywienia wpisują się zarówno w misję Uczelni jak i strategię Wydziału. Studia podyplomowe są ściśle powiązane z prowadzonymi kierunkami studiów I i II stopnia i są odpowiedzią na bieżące zapotrzebowanie w gospodarce żywnościowej. Jednym z celów strategicznych Wydziału jest zapewnienie i ciągłe doskonalenie jakości kształcenia i dostosowanie programów do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Realizacją tego celu strategicznego, obok systematycznego doskonalenia programów kształcenia już istniejących kierunków studiów, jest też poszukiwanie nowych dróg kształcenia studentów. Wyrazem tych działań było uruchomienie od 1 października 2012 roku nowego kierunku „gastronomia – sztuka kulinarna”. Koncepcja kształcenia na ocenianym Wydziale jest ściśle związana z prowadzoną działalnością naukowo-badawczą. W badaniach naukowych kładzie się nacisk na ich innowacyjność, rozwijanie badań aplikacyjnych i działalności upowszechnieniowej oraz prowadzenie ich we współpracy z innymi jednostkami krajowymi, m.in. z Instytutem PAN i jednostkami międzynarodowymi. W strategii działania w sposób bardzo wyrazisty zapisano konieczność stymulowania pracowników naukowych, doktorantów i studentów do zwiększenia działalności publikacyjnej. Na podstawie wizytacji Wydziału należy stwierdzić, że te działania są bardzo skuteczne, szczególnie w odniesieniu do studentów studiów III stopnia. Wydział zwraca uwagę na pozyskiwanie funduszy na prowadzone badania, stąd też w jednostce realizowane są różne projekty badawcze. Polityka Wydziału koncentruje się także na rozwoju kadry, szczególnie tej, która służy do zapewnienia minimum kadrowych oraz do uzyskania uprawnień nadawania stopni i tytułów. W planach Wydziału jest uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora w zakresie biotechnologii i towaroznawstwa. Aby osiągnąć ten cel dąży się do przyspieszenia rozwoju naukowych pracowników naukowych niesamodzielnych, aktywizuje się ich także do większej mobilności. Podejmowane działania w zakresie dydaktyki, badań naukowych oraz rozwoju kadry są wspierane poprzez rozwój

infrastruktury Wydziału. W tym zakresie podjęto starania odnośnie budowy i wyposażenia Centrum Gastronomii z Dietetyką i Biooceną Żywności” oraz Centrum Dydaktyczno-Badawcze inżynierii Chemicznej i Procesowej.

- 3) jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia,

Strategia Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie oraz przyjęta koncepcja kształcenia świadczą, że jednostka bardzo dobrze postrzega swoje miejsce na mapie edukacyjnej regionu i kraju. Działania strategiczne Wydziału związane są z tradycyjnymi i podstawowym wartościami uniwersyteckimi i uwzględniają znaczenie jakości kształcenia na rynku edukacyjnym. Na podstawie prześledzenia historii rozwoju ocenianego Wydziału można stwierdzić, że jednostka stale się rozwija, permanentnie podnosi jakość kształcenia oraz wykonywanych badań, dostosowując kierunki kształcenia i badań do zmieniających się uwarunkowań społecznych i gospodarczych. Jednocześnie jest bardzo silnie związana z tradycją, bowiem nadal jej znakiem rozpoznawczym jest kształcenie specjalistów w zakresie technologii mleczarskiej. Z tego punktu widzenia dysponuje też najnowocześniejszą w Polsce halą do badania i kształtowania różnych technologii w zakresie przetwórstwa mleka. W polityce kształcenia realizowanej przez Wydział uwzględnia się jakość kształcenia. Docenia się fakt, że sfera dydaktyki jest nierozzerwalnie związana z badaniami naukowymi i pracami badawczo-rozwojowymi o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie technologii żywności, towaroznawstwa, inżynierii chemicznej i procesowej, gastronomii, dietetyki, bezpieczeństwa żywności, biotechnologii żywności. Badaniom prowadzonym przez Wydział przyświeca idea zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem nowatorskich badań, w których bierze się pod uwagę biologiczną aktywność żywności i jej rolę w utrzymaniu zdrowia człowieka. Jednocześnie Wydział jest świadomy, że osiągnięcie wyżej wymienionych celów jest możliwe dzięki rozwojowi infrastruktury naukowo-badawczej, co zresztą jest systematycznie realizowane, poprzez projekty badawcze, ambitne cele związane z pozyskaniem środków na centra badawczo-rozwojowe, ale również poprzez współpracę z różnymi firmami, które udostępniają bardzo dobrą aparaturę do celów naukowo-badawczych. Przedstawiona powyżej wizja oraz wyznaczone cele strategiczne wskazują, że Wydział identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym w kraju i w regionie oraz systematycznie dąży do poprawy jakości kształcenia, a przede wszystkim do dostosowania oferty dydaktycznej do zmieniających się potrzeb gospodarczych kraju i regionu.

- 4) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

Formalny system jakości kształcenia jest dopiero wdrażany. Konieczne jest zakorzenienie go w praktyce Kierownictwa WNoŻ, a zwłaszcza w świadomości pracowników WNoŻ i interesariuszy. Każda z tych stron przez brak dostatecznej wiedzy o uczelnianych zasadach oraz obowiązujących przepisach w tym zakresie oraz zbyt krótki czas od wprowadzenia systemu dopiero stoi przed szansą praktycznego wdrożenia mechanizmu stałego doskonalenia jakości kształcenia. Tym niemniej sprzyja temu dotychczasowa bardzo pozytywna, projakościowa postawa pracowników i interesariuszy zewnętrznych. Studenci mieli dotychczas niewielki wpływ na kształtowanie oferty edukacyjnej, jednakże potrzeba poprawy w tym obszarze została wyraźnie zdefiniowana w strategii Wydziału. Natomiast pracownicy naukowo-dydaktyczni w naturalny sposób uczestniczyli w kształtowaniu tej oferty poprzez prace w radach programowych, przedstawiciele w Radzie Wydziału jak również poprzez dostosowywanie programu poszczególnych zajęć do poziomu studentów.

Wydział ma długą tradycję prowadzenia badań i kształcenia, które od początku istnienia do dnia dzisiejszego bazują na intensywnych kontaktach z podmiotami gospodarczymi. Kształtuje to tożsamość naukową wydziału oraz jego strategię rozwoju, tak w zakresie badań, jak i kształcenia.

Związki systemu kształcenia z otoczeniem pracodawców są oparte zarówno na indywidualnych przypadkach relacji uczelnia - gospodarka albo pojedynczy naukowcy – gospodarka, jak i na wielu sformalizowanych relacjach uczelni lub wydziału z podmiotami gospodarczymi. Relacje te bazują na widocznej dobrej woli wielu uczestników. W równym stopniu dotyczą procesu kształcenia, co badań naukowych. Tym niemniej możliwości i oczekiwania po stronie pracodawców są jeszcze większe. Pozytywnie należy ocenić więc fakt, że jednym z głównych celów strategicznych Jednostki jest dalsze poszerzanie współpracy naukowo-dydaktycznej z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu Warmii i Mazur a także dostosowywanie programów do potrzeb zmieniającego się rynku pracy. W strategicznym obszarze doskonalenia jakości kształcenia zawarto również plan bardziej efektywnego udziału studentów, absolwentów i przedstawicieli różnych firm z otoczenia społeczno-gospodarczego w opiniowaniu i proponowaniu zmian programów i praktyk pod kątem lepszego nabywania umiejętności i kompetencji zawodowych.

Tabela nr 1. Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce (2012/2013).

Forma kształcenia	Liczba studentów				Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni		jednostki		uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
	I. st.	II. st. ²	I. st.	II st. ³				
studia stacjonarne	14862	6941	908 603*	239 456*	609	45	1937	100
Studia niestacjonarne	4454	2642	167 179*	69 26*	14	-		
RAZEM:	19316	9583	1074 782*	308 482*	623	45	1937	100

*według stanu na 1.06.2013 r.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Strategia Wydziału Nauk o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jest w pełni zgodna ze strategią Uczelni. Program działań Wydziału do roku 2020 powstał jako uszczegółowienie programu ogólnouczelnianego. Jako cele priorytetowe uznano,

² Należy także uwzględnić studentów jednolitych studiów magisterskich.

³ według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie.

zarówno w strategii Uczelni jak i Wydziału, budowanie wysokiej jakości kultury kształcenia, wsparcie kształcenia poprzez rozwój badań naukowych oraz ścisłe związki z otoczeniem społeczno-gospodarczym w kreowaniu oferty edukacyjnej.

2) Wydział wypracował koncepcję kształcenia obejmującą wszystkie poziomy i kierunki studiów, a jej realizacja przebiega zgodnie z wybranymi celami strategii. W strategii uwzględniono również potrzebę rozwoju badań naukowych w obszarach kształcenia prowadzonych na Wydziale.

3) Wydział identyfikuje i określa swoją rolę, pozycję i oddziaływanie na rynek edukacyjny. Strategia zawiera elementy wspierające mechanizmy optymalizujące jakość kształcenia w oparciu o rozwój jakościowy kadry nauczającej, rozbudowę infrastruktury oraz współpracę z interesariuszami zewnętrznymi.

4) Związki Wydziału z otoczeniem pracodawców mają wieloletnią tradycję i są oparte zarówno na relacjach uczelnia – gospodarka lub pojedynczy naukowcy – gospodarka, jak i na wielu sformalizowanych relacjach uczelni lub wydziału z podmiotami gospodarczymi. Dotyczą one w równym stopniu procesu kształcenia, co badań naukowych. W strategii Wydziału dużą rolę przywiązuje się do dalszego umacniania i intensyfikacji tych relacji.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 1) Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia;

Formalno-prawną podstawę zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie stanowi Uchwała Nr 355 Senatu z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zmieniona Uchwałą Nr 198 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zarządzenie Nr 10 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 lutego 2010 roku w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. W dokumentach tych określono zasadnicze cele i procedury związane z wprowadzaniem i funkcjonowaniem Systemu na poziomie Uczelni oraz wydziałów.

W § 1 Uchwały Nr 355 wskazano priorytety w zakresie jakości kształcenia, które obejmują m.in.: zapewnienie łączności nauczania z badaniami naukowymi, powiązanie obszarów kształcenia z potrzebami społecznymi, zwiększenie podmiotowości studentów i doktorantów w procesie kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu dydaktycznego, monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na wszystkich poziomach i formach kształcenia, podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności UWM na krajowym i zagranicznym rynku edukacyjnym, oraz doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich.

Elementami przyjętego systemu są misja i polityka jakości Uniwersytetu, które określają cele, strategię zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, instytucjonalne umocowanie i strukturę organizacyjną, dokumenty jakości kształcenia oraz procedury doskonalenia jakości kształcenia, w tym system badań ankietowych.

Na podstawie Uchwały Nr 355 Senatu i Zarządzenia Nr 10 Rektora Uniwersytetu

Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie powołano **Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia**, którego skład został zatwierdzony Zarządzeniem Nr 91/2012 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 14 listopada 2012 r., a następnie zmieniony Zarządzeniem Nr 1/2013 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 2 stycznia 2013 r. W skład Zespołu wchodzi: przewodniczący, nauczyciele akademicy (po jednym z każdego wydziału), przedstawiciel jednostek ogólnouczelnianych lub międzywydziałowych, dwóch studentów wskazanych przez Radę Uczelnianą Samorządu Studenckiego, jeden doktorant wskazany przez Radę Uczelnianą Samorządu Doktorantów oraz przedstawiciel jednostki administracyjnej Uniwersytetu, której zakres działania obejmuje prowadzenie kontroli i audytów. Członków Uczelnianego Zespołu powołuje Rektor na okres kadencji organów Uniwersytetu. Za funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uczelni odpowiedzialny jest Prorektor ds. kształcenia.

W ramach funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ocenie i analizie poddawane być winny wszystkie elementy procesu dydaktycznego, a w szczególności: dobór i zapewnienie jakości kadry dydaktycznej, przygotowanie kryteriów kwalifikacyjnych, w tym ustalanie limitów przyjęć na kierunki studiów i dyscypliny naukowe, opracowanie, aktualizacja planów studiów i programów kształcenia, prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów, krajowe i zagraniczne programy mobilności studentów i doktorantów, zasoby do nauki oraz środki wsparcia dla studentów, przygotowanie i wykonanie pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego, ocenianie studentów, systemy informacyjne i publikowanie informacji. Elementem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i jego podstawowym narzędziem są badania ankietowe, obejmujące swoim zakresem społeczność akademicką, absolwentów Uniwersytetu oraz opinie interesariuszy zewnętrznych.

W celu koordynacji działań związanych z wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu jakości kształcenia w jednostkach ogólnouczelnianych i międzywydziałowych oraz na wydziałach powołano Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ich skład określa odpowiednio kierownik jednostki ogólnouczelnianej bądź międzywydziałowej lub dziekan Wydziału. Zgodnie z § 5 Zarządzenia nr 10 Rektora w skład Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wchodzi: przewodniczący, przedstawiciele nauczycieli akademickich, przedstawiciel studentów, wskazany przez Radę Uczelnianą Samorządu Studenckiego oraz przedstawiciel doktorantów, wskazany przez Radę Uczelnianą Samorządu Doktorantów. Członkowie Zespołu powoływani są na okres kadencji organów Uczelni.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Nauki o Żywności jest częścią Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelni. Na Wydziale Kształtowania Nauki o Żywności powołano **Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia**. Skład tego Zespołu określono Decyzją Nr 6 Dziekana Wydziału Nauki o Żywności z dnia 5.10.2012 r. w sprawie powołania Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kadencję 2012- 2016. Zespół liczy 14 osób, a w jego skład wchodzi nauczyciele akademicy oraz przedstawiciele studentów i doktorantów. Do obowiązków Zespołu należy sporządzenie sprawozdań z audytów oceny własnej, stanowiące jednocześnie raport z ewaluacji jakości kształcenia z analizą SWOT.

Z informacji przedstawionych przez Wydział wynika, że Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia do swych analiz wykorzystuje dokumenty, raporty, sprawozdania i protokoły przygotowane przez: Radę Wydziału, władze Wydziału oraz kierownika studiów doktoranckich i kierowników studiów podyplomowych, Radę Programową Kierunków, która tworzy podstawy merytoryczne rozwoju kierunków studiów, Komisję ds. Dydaktycznych, Komisję Oceniającą Nauczycieli Akademickich oraz przez Kierowników Katedr.

Na Wydziale funkcjonuje **Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych**, której zadaniem jest przedstawienie propozycji dotyczących zadań dydaktycznych realizowanych na Wydziale oraz działań zmierzających do doskonalenia kształcenia i działań promocyjnych. W skład tej Komisji wchodzi nauczyciele akademicy oraz przedstawiciel samorządu studenckiego.

Zarówno w składzie Uczelnianego jak i Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia są przedstawiciele studentów i doktorantów. Przedstawiciele studentów włączani są także w prace Komisji ds. Dydaktycznych. Studentów nie ma natomiast w zespołach programowych ds. Wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji.

Członkowie Samorządu Studenckiego są świadomi istnienia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Także studenci przybyli na spotkanie z zespołem wizytującym wiedzieli o istnieniu Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, jednak nie potrafili określić dokładnego celu jego wprowadzania oraz zidentyfikować dokonywanych zmian. Ich zdaniem struktura systemu nie jest do końca przejrzysta, a część funkcji i zadań powołanych Komisji nakłada się na siebie. Studenci nie uważają tego jednak za istotny problem. Należałoby położyć nacisk informowanie studentów o elementach i zadaniach Systemu oraz o działaniach podejmowanych w celu podnoszenia jakości kształcenia.

Zdaniem doktorantów System zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim skonstruowany jest w sposób przejrzysty. Wdrażana struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością zapewnia udział doktorantów w podejmowaniu istotnych decyzji, jednakże nie są oni reprezentowani we wszystkich gremiach.

Uczestnicy studiów trzeciego stopnia mają swojego przedstawiciela zarówno w Uczelnianym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (zgodnie z § 3 ust 1 pkt 5 Zarządzenia nr 10 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 lutego 2010 r.), jak i w Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (zgodnie z § 5 ust 1 pkt 4 ww. Zarządzenia w powiązaniu z Decyzją nr 6 Dziekana Wydziału Nauki o Żywności z dnia 5 października 2012 r. w sprawie powołania Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na 2012-2016 r.) Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym reprezentantka doktorantów w Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia stwierdziła, iż jest na pierwszym roku i dopiero wdraża się w prace Zespołu, jednakże jest przekonana, iż w kwestiach studiów III stopnia jej głos byłby znaczący dla pozostałych członków Zespołu. Doktoranci mają również przedstawiciela w Radzie Wydziału.

Zgodnie z § 1 ust 7 Uchwały Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego nr 198 z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia celem systemu jest zwiększenie podmiotowości studentów i doktorantów w procesie kształcenia. Zważywszy na te wytyczne, Władze Wydziału powinny w szerszy sposób zaangażować uczestników studiów III stopnia w prace poprzez włączenie doktorantów do pozostałych organów: Rad Programowych, Zespołów ds. wdrożenia KRK, Komisji Dydaktycznych oraz Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia można ocenić jako relatywnie duży, choć nie ma ich w formalnych strukturach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W strukturze organizacyjnej Wydziału Nauki o Żywności przewidziano „Zespół ds. dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy”, który jest dopiero tworzony. Zespół ten ma wejść w skład Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Zakładany zakres jego zadań to: badania ankietowe pracodawców i absolwentów, proponowanie zmian w ofercie kształcenia i w programie studiów.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest dosyć intensywna i pozytywnie wpływa na zakres i formy kształcenia. Najnowsze programy studiów są konsultowane przez

przedsiębiorców. Konsultantami są wybitni praktycy ze znaczących podmiotów gospodarczych, a oceny programów studiów przygotowują izby gospodarcze poszczególnych segmentów przemysłu spożywczego. Część przedmiotów jest prowadzona przez praktyków. Na kierunku „Gastronomia – sztuka kulinarna” wszystkie przedmioty specjalnościowe zostały zaprojektowane przez praktyków, a 1/3 tych przedmiotów jest przez nich także prowadzona. Przedsiębiorcy wpływają też na tematykę badań naukowych. Aby zintegrować środowisko podmiotów współpracujących z Wydziałem i nadać mu stabilny charakter korzystne byłoby jednak powołanie ciała formalnego, na przykład Rady Interesariuszy Zewnętrznych, działającej przy Wydziale Nauki o Żywności.

Struktura Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i na Wydziale Nauki o Żywności, wynikająca z uchwał Senatu i Rady Wydziału, wydanych zarządzeń Rektora Uczelni i Dziekana jest przejrzysta i stwarza warunki do efektywnego funkcjonowania struktury decyzyjnej, w obszarze zarządzania jakością.

Duży wpływ na podejmowanie decyzji w zakresie organizacji procesu dydaktycznego i na jakość kształcenia na Wydziale mają interesariusze wewnętrzni, w tym w szczególności władze dziekańskie i nauczyciele akademicy. Zapewniony jest także udział studentów i doktorantów.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia jest mniejszy ale wyraźnie zaznaczony. Nie ma on niestety formalnego charakteru.

- 2) wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiają:

- a) *Oдноśnie stopnia realizacji efektów kształcenia.* Uczelnia jest w trakcie wdrażania systemu weryfikacji efektów kształcenia, opracowanych stosownie do Krajowych Ram Kwalifikacji. Uczelnia nie przedstawiła jeszcze danych z oceny nowo opracowanych efektów kształcenia. W Raporcie samooceny jak również w czasie wizytacji nie przedstawiono narzędzi Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, służących weryfikacji stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Na Wydziale Nauki o żywności narzędzie takie będzie dopiero tworzone. Zespołowi wizytującemu przedstawiono projekt uchwały Rady Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (która miała być podjęta 25.06.2013 r), w sprawie określenia Systemu Weryfikowania Osiągnięcia Zakładanych Efektów Kształcenia.

Aktualnie stosowane są dotychczasowe sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Zakładane efekty kształcenia weryfikowane są przede wszystkim przez egzaminy i zaliczenia poszczególnych przedmiotów, zgodnie z zatwierdzonymi planami studiów dla każdego z kierunków.

Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia na studiach I i II stopnia prowadzona jest przede wszystkim za pomocą tradycyjnych metod egzaminacyjnych oraz poprzez pracę dyplomową. Na wizytowanym Wydziale przywiązuje się wagę nie tylko do oceny osiągnięcia wiedzy i umiejętności, ale również kompetencji społecznych. Stosowane metody są wystarczające z punktu widzenia osiągania efektów kształcenia, zdefiniowanych dla poszczególnych kierunków, prowadzonych przez Wydział Nauki o Żywności.

Ocena stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach III stopnia odbywa się poprzez analizę corocznych sprawozdań z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej, które obejmują: sprawozdanie z badań

naukowych, wynikających z harmonogramu pracy doktorskiej, wykaz publikacji, wykaz referatów, bądź doniesień zaprezentowanych przez doktoranta na konferencjach i seminariach naukowych, wykaz odbytych kursów, szkoleń, warsztatów krajowych i zagranicznych oraz udział w grantach. Sprawozdanie jest opiniowane przez opiekuna naukowego lub promotora. W każdym roku doktoranci uczestniczą też w seminarium doktoranckim, na którym prezentują cząstkowe wyniki swojej pracy naukowej.

W zakresie realizowanego programu studiów weryfikacja zakładanych efektów kształcenia należy głównie do nauczycieli akademickich, którzy podają do wiadomości doktorantów zakres tematyczny przedmiotu, zakres wiedzy i umiejętności stanowiących podstawę zaliczenia przedmiotu. System zapewnienia jakości kształcenia nie weryfikuje programu studiów doktoranckich pod kątem możliwości osiągnięcia i realizacji założonych efektów kształcenia.

W przypadku studiów podyplomowych, podobnie jak na studiach I i II stopnia opracowano tradycyjne metody weryfikacji efektów kształcenia: zaliczenia, egzaminy i praca dyplomowa.

Zdaniem studentów osiągnane efekty kształcenia są zgodne z ofertą przedstawianą przez Uczelnię. Narzędziem oceny stopnia realizacji efektów kształcenia są kolokwia, zaliczenia, egzaminy, prezentacje i inne formy. Sprawdzanie etapowych i końcowych efektów kształcenia jest w odczuciu studentów poprawne, przekładające się na deklarowaną sylwetkę absolwenta i oferowane kształcenie.

b) *Oдноśnie udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia.* Udział interesariuszy zewnętrznych w określaniu i ocenie efektów kształcenia nie ma dotychczas sformalizowanego charakteru, opisanego procedurami Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Takie procedury przewiduje wspomniany uprzednio projekt przygotowywanej uchwały Rady Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w sprawie określenia Systemu Weryfikowania Osiągnięcia Zakładanych Efektów Kształcenia. Zawiera on zapis o włączeniu do Systemu procedury badań ankietowych interesariuszy zewnętrznych (ogólnouczelniana procedura i wzór ankiety). Nie oznacza to jednak, że aktualnie nie ma możliwości pozyskiwania informacji na rynku pracy o uzyskiwanych efektach kształcenia. Z obserwacji poczynionych w czasie wizytacji wynika, że Wydział Nauki o Żywności ma dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a liczne kontakty pozwalają pozyskać wiedzę o kwalifikacjach studentów i absolwentów. Udział interesariuszy zewnętrznych (pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy) w ocenie efektów kształcenia związany jest z wyrażaniem opinii o studentach, którzy odbywają praktyki. Praktyki studenckie są właśnie najczęstszą i najbardziej rozwiniętą formą współpracy. Wydział współpracuje z ponad stu firmami, których przedstawiciele uczestniczą w uroczystościach inauguracji roku akademickiego oraz wręczania dyplomów ukończenia studiów. Te uroczystości są okazją do nieformalnych konsultacji programów, uzgodnień zakresu współpracy, czy zbierania opinii na temat kształcenia i poziomu wiedzy absolwentów. Pozytywny stosunek interesariuszy zewnętrznych jest jeszcze zbyt słabo wykorzystywany do prognozowania oczekiwanego profilu absolwenta czy do oceny kompetencji absolwentów. Wydział liczy w tym zakresie na uczelniane Biuro Karier, które ściśle współpracuje z wydziałowymi opiekunami praktyk. Ponad 30 firm ma od wielu lat umowy o stałej współpracy z Wydziałem. Żadna z komisji Wydziału Nauki o Żywności nie ma jednak stałego uczestnika ze strony przedsiębiorców.

W toku wizytacji rozmawiano z przedstawicielami wielu firm współpracujących z Wydziałem. Uczestnicy tego spotkania przedstawili charakter swojej działalności, która w pełni odpowiada profilowi kształcenia i działalności naukowej Wydziału Nauki o Żywności. Większość tych firm przyjmuje studentów na praktyki, a czasami na dłuższe staże, pomaga w

ustalaniu tematów prac dyplomowych, a niekiedy zgłasza własne propozycje, zgodnie z aktualnymi potrzebami. Niektóre firmy wspólnie z Wydziałem korzystają z projektów programu unijnego Kapitał Ludzki Nauka-Technika, prowadzą wspólne projekty badawcze, których wyniki są objęte ochroną patentową (w tym patentami europejskimi). Niektóre zakłady kierują pracowników na studia niestacjonarne, w ramach podnoszenia kwalifikacji. Organizowane są wspólne konferencje zawodowo-naukowe. Przedsiębiorcy wykonali też dla Wydziału wyposażenie typowej hali produkcyjnej wypełnionej pomniejszonymi liniami technologicznymi, specyficznymi dla mleczarstwa. Dzięki temu studenci mają możliwość odbywania ćwiczeń laboratoryjnych w warunkach prawdziwej produkcji tylko o mniejszej skali.

Ze spotkania z przedstawicielami pracodawców wynika zainteresowanie zinstytucjonalizowaną formą współpracy w postaci Rady Interesariuszy. Z ich opinii wynika, że absolwenci Wydziału są bardzo dobrze oceniani, a program kształcenia jest satysfakcjonujący dla pracodawców.

Wydział podjął też próbę własnych badań ankietowych prowadzonych wśród pracodawców. W badaniu uczestniczyło tylko 17 firm (ok. 20% zaproszonych do badania) z branż przemysłu związanego głównie z przetwórstwem mleka. Pracodawcy wypowiedzieli się o kompetencjach absolwentów Wydziału, wskazywali obszary programowe kształcenia, które powinny być udoskonalone, podawali również liczbę absolwentów Wydziału zatrudnionych w firmie oraz deklarowali potencjalną chęć udziału w pracach struktur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Wyniki tego badania stały się wskazówką do stworzenia kwestionariusza ankiety ogólnouczelnianej. Zespołowi Wizytującemu przedstawiono arkusz ankiety (Kwestionariusz Ankiety Pracodawcy). Wyniki badania zostały zaprezentowane na Radzie Wydziału (19 kwietnia 2013 r.) i upowszechnione na stronie internetowej Wydziału.

Wydział uczestniczył w bieżącym roku akademickim również w opracowaniu ogólnouniwersyteckiej bazy teleadresowej około 700 pracodawców, którzy będą zapraszani do uczestniczenia w ogólnouniwersyteckich badaniach ankietowych już w czerwcu 2013 r. Badanie to ma zostać przeprowadzone zgodnie z procedurą opisaną w Zarządzeniu Nr 51 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 31.05.2013 r. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych.

c) W zakresie *monitorowania losów absolwentów*. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski jest w trakcie wdrażania uczelnianego systemu monitorowania losów absolwentów. W bieżącym roku akademickim rozpoczęto realizację projektu, w ramach którego planuje się wprowadzenie usprawnień w działalności Biura Karier oraz utrzymywania kontaktów z absolwentami i ich pracodawcami. Efektem tych działań będzie opracowanie spójnego w skali całej Uczelni systemu badania losów absolwentów i badania opinii pracodawców o absolwentach. Z informacji zebranych w czasie wizytacji wynika, iż na Uczelni uruchomiono platformę do przeprowadzania badania losów absolwentów w systemie USOS. Aplikacja umożliwi gromadzenie bazy e-mailowej adresów studentów i absolwentów. Stworzono aplikację internetową, umożliwiającą prowadzenie automatycznej analizy statystycznej danych w systemie: pierwsze badanie – nie wcześniej niż 6 miesięcy od daty złożenia egzaminu oraz kolejne – po 3 i 5 latach. Badanie to wdrożono w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w roku akademickim 2011/2012. Zwrot ankiet od absolwentów Wydziału Nauki o Żywności był jednak bardzo mały.

Techniczna strona przeprowadzenia badania należy do kompetencji Biura Informatycznej Obsługi Studentów, natomiast merytoryczna do Biura ds. Kształcenia (§ 26 ust. 2 pkt. 9 Regulaminu Organizacyjnego Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie). Monitoring losów absolwentów na Wydziale zapewnia

przeprowadzana okresowo przez Biuro Karier akcja ankietyzacyjna w ramach całej Uczelni. Badanie prowadzone jest okresowo w formie ankiety z wykorzystaniem poczty internetowej skierowanej do absolwentów wszystkich kierunków, poziomów i form studiów. Uczestnictwo w badaniu jest dobrowolne i uwarunkowane wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych. Kwestionariusz ankiety zawiera pytania dotyczące m.in. aktywności społecznej i zawodowej studenta w trakcie nauki, znajomości rynku pracy w odniesieniu do specjalistów z danej dziedziny, jakości kształcenia oraz przydatności zdobytych w trakcie studiów kompetencji w karierze zawodowej. Część pytań skierowanych jest do osób, które podjęły pracę. Dotyczą one charakterystyki firm zatrudniających absolwentów, warunków zatrudnienia, celów zawodowych, zadowolenia z pracy i zarobków i inne. Inne pytania dotyczą tych, którzy prowadzą własną działalność gospodarczą (charakterystyka prowadzonej działalności, powody jej założenia, poziom zarobków i zadowolenia) a jeszcze inne pytania dotyczą absolwentów niepracujących (sposoby poszukiwania pracy, ich cele zawodowe, preferencje dotyczące przyszłego zatrudnienia oraz mobilność zawodowa i przestrzenna). Pierwsza edycja badania (po 6 miesiącach od złożenia egzaminu) objęła absolwentów rocznika 2010/2011. Wyniki były prezentowane na spotkaniu Uczelnianej Komisji Dydaktycznej 23 października 2012 roku.

Wydział Nauki o Żywności przeprowadził dodatkowe własne badania ankietowe pt. „Badanie opinii absolwentów Wydziału Nauki o Żywności o procesie kształcenia oraz ich losy zawodowe”. Badania prowadzono w listopadzie 2012 roku, podczas uroczystości odbioru dyplomów. Zespołowi Wizytującemu przedstawiono arkusz ankiety absolwenta. W ankiecie brało udział 155 absolwentów (około 25%). Ankietowani wypowiedzieli się m.in. nt. przydatności uzyskanej na studiach wiedzy, umiejętności i kompetencji w pracy zawodowej. Wyniki badania były przedmiotem dyskusji na Radzie Wydziału w lutym 2013 r. i zostały udostępnione na stronie internetowej Wydziału. W wynikach badań przeważały dobre opinie o Wydziale (najslabiej oceniono pracę dziekanatu).

d) Odnosnie *monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia* zespół wizytujący stwierdził, że na Wydziale prowadzona jest bieżąca analiza planów i programów nauczania, a jej wyniki są podstawą do bieżących korekt programów kształcenia.

W ocenie ekspertów PKA programy kształcenia na studiach I i II stopnia, prowadzonych na Wydziale Nauki o Żywności jak również na studiach podyplomowych prowadzonych na tym Wydziale są zgodne z sylwetką absolwenta i z zdefiniowanymi efektami kształcenia. Programy studiów I i II stopnia są także zgodne z wymaganiami wynikającymi z KRK. Programy te są dostosowywane do zmieniających się potrzeb i na bieżąco weryfikowane.

Stosuje się też zasadę systematycznego przeglądania programów studiów doktoranckich prowadzonych na Wydziale Nauki o Żywności, zasięgania w tym względzie opinii doktorantów i ewentualnego przystosowywania ich do zmieniających się w tym względzie przepisów. W następstwie praktycznie każdy kolejny rok studiów doktoranckich realizuje nieco inny program kształcenia. Także od 1 października 2013 będzie obowiązywał zmodyfikowany program, uchwalony już przez Radę Wydziału. Władze wydziału przedkładają Samorządowi Doktorantów projekty programów kształcenia do zaopiniowania, Doktoranci nie biorą jednak udziału w procesie ich tworzenia. Uczestnicy studiów III stopnia mają możliwość tylko pośredniego wpływu na kształt programu studiów poprzez ocenę treści przedmiotu i uwagi, które przekazują w ankietach.

Studenci uczestniczą w weryfikacji i aktualizacji programów studiów poprzez obecność przedstawicieli Samorządu Studenckiego w posiedzeniach Komisji ds. Dydaktycznych oraz w obradach Rady Wydziału. Narzędziem służącym monitorowaniu programów studiów są również ankiety, w których studenci wypowiadają się o przedmiotach. W opinii studentów nie

są one jednak kompleksowe z uwagi na brak cyklicznego przeprowadzania ich na wszystkich kierunkach studiów.

Z informacji przedstawionych w czasie wizytacji wynika także, że do monitorowania programów kształcenia Wydział wykorzystuje również badania ankietowe absolwentów po 6 miesiącach od ukończenia studiów. Służy temu procedura wydziałowa, wdrożona w listopadzie 2012 roku, a od roku akademickiego 2013/2014 będzie wykorzystywana procedura uczelniana, wynikająca z zarządzenia nr 51 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z 31.05.2013 r. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych (załącznik 4).

Narzędziem umożliwiającym monitorowanie programów kształcenia mogą być także badania ankietowe skierowane do pracodawców, na podstawie procedury wydziałowej, wdrożonej w lutym 2013 roku. Od roku akademickiego 2013/2014 badania te obejmie procedura uczelniana, regulowana wspomnianym wyżej zarządzeniem nr 51 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (załącznik 4).

e) Odnośnie *zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikacji efektów ich kształcenia*. Szczegółowe zasady oceniania studentów na studiach I i II stopnia do dnia 30 września 2012 r. zawierały przepisy zamieszczone w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie uchwalonym przez Senat Uczelni Uchwałą nr 99 z dnia 30 czerwca 2006 r. Od dnia 1.10.2012 r. procedury te opisuje Regulamin Studiów wprowadzony Uchwałą nr 914 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 r.

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia realizowanych przedmiotów oparta jest na tradycji akademickiej i należy głównie do nauczycieli akademickich. Zasady oceniania są zamieszczone w standaryzowanych kartach informacyjnych kursów prowadzonych na studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych. W kartach przedmiotu z reguły określono zasoby wiedzy i umiejętności, które decydują o poziomie oceny. W większości starano się także sprecyzować kompetencje społeczne (najczęściej udział w dyskusji) konieczne do osiągnięcia w ramach przedmiotu.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego nie ma wydzielonych narzędzi służących monitorowaniu zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych. Kwestionariusz ankiety studenckiej, w części dotyczącej oceny przedmiotu, zawiera jednak pytania odnoszące się do omówienia przez prowadzącego zasad zaliczenia przedmiotu oraz jasności i spójności zaliczenia przedmiotu. Zasięganie opinii studenckiej w zakresie zasad oceniania studentów nie jest jednak pełne i chyba korzystnie byłoby je uzupełnić o narzędzia zbierania opinii studentów o adekwatności przyjętych zasad oceniania studentów i weryfikacji efektów kształcenia do celów i efektów założonych w sylwetce absolwenta jak również o zbieraniu opinii o stosowaniu tych zasad w praktyce.

Istniejące w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia mechanizmy nie sprawdzają zasad oceniania doktorantów przez nauczycieli akademickich pod kątem weryfikacji założonych efektów kształcenia. Na studiach doktoranckich elementami weryfikacji efektów kształcenia są egzaminy doktorskie i ocena samej rozprawy doktorskiej. Doktorant składa egzaminy przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Radę Wydziału. Rozprawa doktorska zanim zostanie skierowana do recenzentów merytorycznych podlega weryfikacji przez program antyplagiatowy. Rozprawa doktorska jest recenzowana przez dwóch recenzentów powołanych przez Radę Wydziału, będących samodzielnymi pracownikami naukowymi.

Zasady oceniania doktorantów są przejrzyste. Zostały one określone w § 17-19 Regulaminu studiów doktoranckich (Uchwała Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego nr 915 z dnia 27 kwietnia 2012 r.). Nie są jednak z nimi związane narzędzia i procedury weryfikujące skuteczność przyjętych rozwiązań. Wiążąca jest przede wszystkim opinia opiekuna naukowego lub promotora oraz Kierownika studiów doktoranckich. Zaliczenie roku następuje po uzyskaniu pozytywnych ocen z modułów i przedmiotów ujętych w programie studiów doktoranckich, zaliczenia praktyk zawodowych oraz przedstawieniu sprawozdania z realizacji pracy doktorskiej.

Kadra prowadząca zajęcia na studiach trzeciego stopnia zobowiązana jest przygotowywać sylabusy, których zawartość pozwala ocenić jakość przygotowanych ćwiczeń i wykładów. Zawarte są w nich informacje o celu kształcenia, nakładzie pracy doktoranta oraz metodzie weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Sylabusy skonstruowane są w prawidłowy sposób i umożliwiają doktorantom zdobycie rzetelnej wiedzy na temat poszczególnych przedmiotów. Są one zamieszczone na stronie internetowej

W ankiecie oceniającej zajęcia uczestnicy studiów III stopnia oceniają czy treści nauczania są zgodne z treściami ujętymi w sylabusie, przez co mogą ocenić czy zakładane częściowe efekty kształcenia mogą być osiągnięte.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrazili pozytywną opinię o zasadach oceniania doktorantów, które są dla nich zrozumiałe.

Doktoranci, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne ze studentami, poddawani są ankietyzacji oraz procesowi hospitacji. Mają możliwość zapoznania się z wynikami, które omawiają z nimi hospitujący bądź w przypadku ankietyzacji kierownik jednostki. Podczas spotkania z Zespołem oceniającym doktoranci uznali te narzędzia za skuteczne i pomocne w doskonaleniu jakości prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych.

Na studiach podyplomowych zasady weryfikacji efektów kształcenia opisano w kartach przedmiotów zajęć. Obejmują one zaliczenia i egzaminy, zaś na zakończenie studiów podyplomowych przewidywane jest sprawdzenie wiedzy poprzez egzamin dyplomowy oraz obronę pracy dyplomowej. Zdaniem Zespołu Oceniającego system oceny słuchaczy na studiach podyplomowych jest prawidłowy i transparentny.

Obecnie Wydział jest na etapie opracowywania kompleksowej „Procedury weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia”.

Zasady oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w dużej mierze opierają się na tradycji akademickiej. Są one dobrze przedstawione w stosownych regulaminach i obejmują szczegółowe i właściwie zebrane ustalenia. Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, że Wydział konsekwentnie przestrzega wypracowanych ustaleń. Nie wskazano jednak, jakie narzędzia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia służą wychwytywaniu nieprawidłowości i niedociągnięć w tym zakresie, a także czy są stosowane procedury naprawcze. W raporcie Samooceny podano, że stosowanie zasad oceniania jest weryfikowane w ramach kontaktów prodziekanów ze studentami, hospitacji zajęć oraz ankietyzacji nauczycieli akademickich przeprowadzanej wśród studentów.

f) *Odnosnie jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym oceny dokonywanej przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej jednostki należy stwierdzić, że Wydział Nauki o Żywności spełnia wymagania w zakresie kadry dydaktycznej i zapewnia obsadę kadrową dla prowadzonych kierunków studiów. Kadra prowadząca (nauczyciele akademicy), a także kadra wspierająca proces kształcenia (pracownicy dziekanatu, naukowo-techniczni i administracyjni) na Wydziale Nauki o Żywności jest adekwatna do realizowanych zadań dydaktycznych. Analiza zgodności merytorycznej dorobku naukowego nauczycieli akademickich z treścią nauczanych przedmiotów nie wskazuje uchybień w tej kwestii. Nie wskazano jednak całościowych*

narzędzi Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, służących sprawdzaniu tego typu zgodności.

Wydział właściwie prowadzi politykę kadrową, trafnie dobierając kadrę o odpowiednich kompetencjach, jednocześnie nie stosuje ograniczeń w możliwościach rozwoju kadry dydaktycznej.

Wydział Nauki o Żywności ma rozwinięty system oceny nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami. W ocenie tej wykorzystywane są narzędzia ogólnouczelniane jak również własne procedury wdrażane na Wydziale.

Podstawowym narzędziem badania i oceny jakości zajęć dydaktycznych i kadry nauczycieli akademickich jest **ankietyzacja**, w której studenci, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych oceniają przedmiot i nauczyciela prowadzącego. W bieżącym roku akademickim opracowano sprawozdanie z badań ankietowych zatytułowane „Przedmioty i nauczyciele kierunków studiów realizowanych na Wydziale Nauki o Żywności w oczach studentów”. W badaniu uczestniczyło 1238 studentów. Oceniano łącznie 53 przedmioty, co stanowi ok. 15% ich ogółu.

Narzędziem oceny nauczycieli jest także **Wydziałowa procedura hospitacji przedmiotowych** (WSZJK-O-NoŻ-1). Harmonogram hospitacji opracowywany jest przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i zatwierdzany przez Dziekana Wydziału. Za hospitacje odpowiedzialni są w szczególności Kierownicy Katedr (zgodnie ze Statutem Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego). Kierownicy Katedr monitorują każdą formę zajęć realizowanych w jednostce dydaktycznej. Hospitację zajęć prowadzonych przez kierowników katedr przeprowadzają głównie władze wydziału. Prowadzony monitoring jest podstawą do indywidualnej oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego. Kierownicy odpowiadają za rozwój naukowy pracowników oraz za podnoszenie ich kwalifikacji dydaktycznych.

W procedurze hospitacji zapisano, że odbywa się ona nie rzadziej niż raz na 3 lata. Możliwe są również hospitacje interwencyjne, prowadzone na wniosek studentów, samorządu, nauczyciela i w innych przypadkach. Ankiety stosowane przy hospitacji są anonimowe. Wyniki ankiet są przedstawiane na Radzie Wydziału i upowszechniane (<http://www.uwm.edu.pl/wnz/page,356>). Są one podstawą do dyskusji na temat doskonalenia treści i formy zajęć, a także do wnioskowania o wyróżnienie pracownika za działalność dydaktyczną.

Narzędziem oceny nauczycieli akademickich jest także **Okresowa ocena nauczycieli akademickich**, prowadzona nie rzadziej niż raz na 2 lub 4 lata. W ramach tej oceny prowadzone jest cyklicznie badanie ankietowe opinii studentów o nauczycielu. Obowiązująca do bieżącego roku akademickiego ankietka zawiera 4 pytania, sprawdzające: systematyczność realizacji zajęć, zrozumiałość przekazu, taktowność i zyczliwość oraz dostępność nauczyciela w godzinach konsultacji. Jakość kadry dydaktycznej jest oceniana również przez ocenę osiągnięć naukowych i organizacyjnych w Arkuszu Oceny Okresowej. Arkusz ankiety jest opiniowany przez kierownika katedry i przesyłany do dziekanatu pod obrady Wydziałowej Komisji Oceniającej Nauczycieli Akademickich. Każdy nauczyciel jest poddawany ocenie w obecności kierownika katedry. Komisja dokonuje oceny całokształtu działalności wydając opinię pozytywną, warunkowo-pozytywną lub negatywną. Z opinią Komisji zapoznaje się oceniany pracownik.

Na Wydziale Nauki o Żywności wdrożono również procedurę ogólnouczelnianą **oceny pracowników nie będących nauczycielami akademickimi** (Zarządzenie nr 29 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego z dnia 10.04.2013 r. w sprawie zasad i kryteriów oceny pracowników nie będących nauczycielami akademickimi). Ocena taka odbywa się nie rzadziej niż co 4 lata, a dla osób nowozatrudnionych, po upływie roku. Każdy pracownik dokonuje samooceny oraz jest oceniany przez przełożonego. Ostateczne decyzje kadrowe

podejmuje Kanclerz lub Rektor. Kadry wspierającej proces kształcenia (w tym koordynatorów osób z niepełnosprawnych, opiekunów lat oraz praktyk) nie oceniają studenci ani doktoranci. W ich ocenie ta grupa pracuje jednak bardzo dobrze i nie mają zastrzeżeń do pracy pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.

Na Wydziale Nauki o Żywności stosowana jest **przejrzysta polityka kadrowa**. Opracowano kryteria awansowania na stanowiska naukowo-dydaktyczne. Zawarto je w Uchwale nr 76 Rady Wydziału z dnia 29.06.2012 r. w sprawie podstawowych wymagań stawianych kandydatom na stopień doktora, doktora habilitowanego i na tytuł profesora oraz na stanowiska: asystenta, adiunkta, profesora nadzwyczajnego (prof. UWM), oraz na stanowisko profesora zwyczajnego na Wydziale Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Ustalono też kryteria – minimalne limity punktowe zgodne z wytycznymi MNiSW wymagane przy ubieganiu się o stopnie i tytuły naukowe oraz na poszczególne stanowiska (np. 300 punktów przy składaniu wniosku o rozpoczęcie procedury habilitacji). Ustalenia te przedstawiono Zespołowi wizytującemu w czasie wizytacji.

Studenci wiedzą o prowadzonej na Wydziale ocenie kadry naukowo-dydaktycznej. Mają świadomość, że przeprowadzana jest ocena jakości kadry dydaktycznej poprzez „Ankiety oceny studenckiej przedmiotu” oraz stworzoną na szczeblu ogólnouczelnianym „Ocenę nauczyciela akademickiego”. Powyższy proces na szczeblu Wydziałowym reguluje procedura „Hospitacji Przedmiotowych”. Od roku akademickiego 2013/2014 będzie obowiązywać jeden, centralny wzór ankiet zgodnie z Zarządzeniem nr 51 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Zespołowi wizytującemu nie przedstawiono dokumentacji świadczącej o wpływie procesu ankietyzacji na podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale, Władze uzasadniają ten fakt bardzo dobrymi wynikami ankiet i brakiem potrzeby dokonywania wielu zmian. Niepokojący jest zapis w procedurze mówiący, iż hospitacjom i ankietyzacji podlega nie mniej niż 20% prowadzących, z czego może wynikać, że ankietyzacja nie musi być prowadzona na wszystkich przedmiotach i wśród wszystkich prowadzących, a jedynie na wybranych.

Jako wadę procedury ankietyzacji studenci wskazują brak informacji o wynikach ankietyzacji. Zgodnie ze zmianami w procedurze Wydział rozpoczął już publikowanie wyników ankiet, co pozwoli studentom odnieść się do tych wyników. Studenci nie zauważają podejmowania przez Wydział działań korygujących i naprawczych w następstwie procedury ankietyzacji, co przekłada się na spadek zainteresowania studentów tą formą oceny kadry.

Doktoranci włączeni zostali w proces ankietyzacji. Oceny kadry dokonują oni poprzez ankietę, prowadzoną w formie papierowej, po zakończonym cyklu zajęć. Dodatkowo, jako osoby współprowadzące przedmiot, mają oni możliwość oceny pracy nauczyciela akademickiego ze studentami. Wyniki ankiet są upubliczniane. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci uznali system ankiet za skuteczne narzędzie. Do tej pory nie zdarzyła się sytuacja negatywnej oceny nauczyciela akademickiego przez uczestników studiów III stopnia, ale są przekonani, iż Władze w takim przypadku wdrożyłyby działania naprawcze.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym oraz podczas indywidualnych rozmów, doktoranci ocenili bardzo pozytywnie kadry naukowo-dydaktyczną, prowadzącą zajęcia na studiach doktoranckich. Podkreślili duże zaangażowanie większości opiekunów naukowych i promotorów, którzy poświęcają doktorantom potrzebną ilość czasu oraz możliwość konsultacji z innymi pracownikami Wydziału. Wyrazili również aprobatę dla sprawnej pracy dziekanatu i pracowników naukowo-technicznych.

g) Odnosnie *poziomu działalności naukowej jednostki* należy stwierdzić, że poziom naukowy Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

jest bardzo wysoki i że ma on duży potencjał badawczy. O jakości badań naukowych prowadzonych na Wydziale świadczy duża liczba publikacji w indeksowanych czasopiśmie naukowych. W ostatniej kategoryzacji Wydział uzyskał kategorię A. Wydział prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi kierunkami studiów. Wyniki badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystywane są w procesie kształcenia. Jednostka stwarza dobre warunki doktorantom do prowadzenia samodzielnych badań naukowych i umożliwia udział studentów w prowadzonych badaniach.

Z Raportu Samooceny wynika, że procedury weryfikacji poziomu naukowego jednostki oparte są przede wszystkim na ocenach instytucji zewnętrznych i obejmują wyniki kategoryzacji jednostek naukowych, organizowanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, liczbę przyznawanych prestiżowych nagród i projektów badawczych, liczbę wdrożeń przemysłowych oraz publikacje kadry naukowej.

Wydział stara się weryfikować poziom naukowy poszczególnych jednostek i pracowników naukowych. Stosowane są działania mające na celu zwiększanie jakości pracy naukowej. Stosowanym narzędziem jest także sposób podziału podstawowej dotacji statutowej pomiędzy jednostki organizacyjne Wydziału w wysokości zależnej od osiągnięć naukowych, według zasad uchwalonych przez Radę Wydziału. Do weryfikacji poziomu naukowego pracowników zatrudnionych na etatach naukowych i naukowo-dydaktycznych, wykorzystywane są także wyniki okresowej oceny nauczycieli akademickich, przeprowadzanej w okresie dwu- lub czteroletnim.

h) *Odnosnie posiadanych zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz form i środków wsparcia studentów.* Z obserwacji poczynionych podczas wizytacji wynika, że stan zasobów materialnych oraz infrastruktury dydaktycznej i naukowej Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jest bardzo dobry. Infrastruktura dydaktyczna i badawczo-laboratoryjna Wydziału obejmuje dobrze wyposażone i dostosowane sale dydaktyczne, pracownie i laboratoria, nowoczesne urządzenia i sprzęt, materiały i oprogramowanie niezbędne do realizacji procesu kształcenia, w tym komputerowe stanowiska z dostępem do Internetu. Laboratoria są w pełni nowoczesne i dostosowane do potrzeb kształcenia.

W ocenie ekspertów Zespołu wizytującego zasoby i infrastruktura materialna oraz dydaktyczna są wystarczające do realizacji wszystkich zadań wynikających z procesu kształcenia na studiach I, II i III stopnia oraz studiach podyplomowych. Monitorowanie tych zasobów oraz wskazywanie ewentualnych braków odbywa się głównie w oparciu o tradycyjną ścieżkę postępowania. Pracownicy techniczni, bądź dydaktyczni zgłaszają braki kierownikowi katedry, który w miarę możliwości realizuje te potrzeby, ewentualnie zwraca się do władz wydziału. W tym zakresie nie dopracowano się systemowych narzędzi. Z informacji przedstawionych przez Wydział w czasie wizytacji wynika jednak, że raz w roku dokonuje się przeglądu zasobów materialnych, wspomagających proces dydaktyczny i badania naukowe (załącznik 4). Wydział poinformował również, że wyposażenie sal wykładowych, laboratoriów i pracowni komputerowych oraz zasoby biblioteczne i obiekty sportowe są oceniane łącznie metodą badania ankietowego absolwenta. Poinformowano, że większość absolwentów ocenia warunki studiowania jako dobre, a nawet bardzo dobre (szczególnie kierunek technologia żywności i żywienie człowieka). Mniej pozytywnie wypowiedziano się na temat studiowania na kierunku towaroznawstwo oraz inżynieria chemiczna i procesowa (w przypadku tego ostatniego kierunku grupa była mało reprezentatywna – tylko 4 absolwentów brało udział w badaniu). W nowej procedurze ankietyzacji (Zarządzenie nr 51 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z 31.05.2013 r. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi,

wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych) w kwestionariuszu ankiety absolwenta po 6 miesiącach pt. „Studia z perspektywy absolwenta Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie” dokonano rozdziału tego pytania na podpunkty, aby absolwent bardziej precyzyjnie ocenił stan: a) wyposażenia sal wykładowych, b) wyposażenia laboratoriów i pracowni komputerowych, c) zasobów bibliotecznych i d) obiektów sportowych. Od 2013/2014 ankiety będą zbierane cyklicznie raz w roku.

Wydział nie ma sformalizowanych mechanizmów pozwalających na dokonywanie oceny zasobów materialnych przez studentów. Dzięki inicjatywie Władz Wydziału oraz organów wydziałowych Samorządu Studenckiego w maju 2013 przeprowadzone zostało pierwsze badanie ankietowe Dziekanatu. Niestety studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Wizytującym, nie byli świadomi istnienia takiego badania - nic o ankietyzacji nie wiedzieli. Z uwagi na mało liczną próbę badania (ok. 60 studentów), oraz krótki okres przeprowadzania ankiety (2 dni) wyniki tego badania mogą być mało reprezentatywne. Wykazały one pozytywne oceny pracy Dziekanatu wbrew negatywnej opinii studentów na ten temat, zaprezentowanej przez studentów na spotkaniu z Zespołem Wizytującym PKA. Powyższe działanie może okazać się przydatnym narzędziem Systemowym oraz dobrą praktyką stosowaną na Wydziale, o ile przeprowadzane będzie rzetelnie i przy większym udziale studentów. Poza tym przykładem studenci nie uczestniczą w ocenie zasobów dydaktycznych i naukowych. Uważają jednak, że te zasoby są w pełni wystarczające do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym Doktoranci wyrazili pozytywną opinię o zasobach materialnych i infrastrukturze dydaktycznej w kontekście jej przydatności do wykonywania badań naukowych oraz realizowania zadań dydaktycznych. Swoje ewentualne zapotrzebowania zgłaszają kierownikom jednostki i zwykle uzyskują potrzebne materiały. Nie reguluje tego jednak żadna procedura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Doktoranci nie uczestniczą w ocenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej.

i) *Oдноśnie systemu informacyjnego tj. sposobów gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w zapewnieniu jakości kształcenia.*

Z zebranych informacji i obserwacji poczynionych podczas wizytacji wynika, że Uczelnia nie ma jednolitego systemu gromadzenia i przetwarzania informacji gromadzonych w wyniku działania procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Informacje zbierane w ramach poszczególnych elementów Systemu gromadzone są w sposób niezależny od siebie i są ze sobą mało powiązane. Nie przedstawiono też narzędzi Systemu służących badaniu efektywności gromadzenia i przetwarzania informacji służących zapewnianiu jakości kształcenia.

Większość informacji związanych z tokiem studiów jest gromadzona z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów USOS, co reguluje Zarządzenie Nr 8/2013 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego z dnia 25.01.2013 r.

j) *Oдноśnie publicznego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.* Na Wydziale nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie głównym forum udostępniania informacji jest strona internetowa Wydziału i Uczelni. Prezentowane tu są i na bieżąco aktualizowane informacje o obszarach działalności Wydziału i Uczelni. Informacje zamieszczone na stronie internetowej Wydziału prezentują: programy kształcenia, sylabusy przedmiotów, plany studiów, grupy studenckie, harmonogramy sesji i egzaminów dyplomowych, zapisy na ogólnouczelniane zajęcia dydaktyczne (WF, języki, przedmioty do wyboru), poradnik dotyczący prac dyplomowych, wydziałowe procedury toku studiów i prezentacje z badań jakości kształcenia.

Wydział nie przeprowadza badania dostępu studentów do aktualnych informacji, tj. programów studiów, zakładanych efektów kształcenia itp. Studenci uważają jednak, że dostęp do informacji na temat toku studiów (organizacji, studiów, programach kształcenia) jest odpowiedni. Mankamentem jest niedoinformowanie społeczności akademickiej w zakresie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, brak jest świadomości istnienia procedur, celowości funkcjonowania Systemu i wpływu studentów na jakość kształcenia.

Doktoranci w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym także wyrazili pozytywną opinię na temat dostępu do potrzebnych informacji, dotyczących organizacji i procedurach toku studiów doktoranckich. Są one umieszczone na stronie internetowej oraz rozsyłane drogą mailową. Organizowane są również spotkania i szkolenia, np. dotyczące możliwości wyjazdów międzynarodowych czy ubiegania się o granty. Z systemem informacyjnym nie jest jednak związana żadna procedura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w której uczestniczyliby doktoranci.

Z informacji zebranych w czasie wizytacji wynika, że dostępność wszelkich informacji istotnych dla studentów studiów I, II i III stopnia jest duża. Dostępność ta nie jest jednak przedmiotem badań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Ocena kompleksowości Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia wdrażany na Uczelni i na wizytowanym Wydziale zawiera szereg dobrze zaprojektowanych narzędzi i procedur, które Wydział stara się zastosować w praktyce. System z założenia obejmuje zarówno studia I, II jak i III stopnia, oraz większość obszarów mających wpływ na jakość kształcenia. Nie jest to jednak system w pełni kompleksowy. Nie wszystkie narzędzia Systemu obejmują wszystkie formy kształcenia (np. nie prowadzi się hospitacji zajęć dydaktycznych na studiach doktoranckich i studiach podyplomowych). System nie uwzględnia niektórych czynników mających wpływ na jakość kształcenia. W procesie tworzenia i opiniowania procedur, a także w analizie uzyskiwanych wyników System nie uwzględnia wszystkich grup interesariuszy. Działaniem Systemu są w niewielkim tylko stopniu objęte studia podyplomowe. Udział doktorantów w procesie badania i oceny poszczególnych elementów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz analizy skuteczności działań naprawczych jest ograniczony, a udział słuchaczy studiów podyplomowych jest znikomy. Bardzo ograniczone znaczenie w strukturach decyzyjnych Systemu mają też interesariusze zewnętrzni. System nie ma jeszcze skutecznych narzędzi monitorowania działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz oceny efektywności poszczególnych jego elementów i generowania procedur naprawczych. Kompleksowość Systemu ogranicza także brak jednolitego systemu gromadzenia i przetwarzania informacji zbieranych w wyniku działania procedur Wewnętrznego Systemu

Ocena mechanizmów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowanych w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych.

Na Wydziale stosowane są mechanizmy realizujące założenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości związane z zapobieganiem i eliminacją zjawisk patologicznych. Najwyraźniej zaznaczają się one w procedurach antyplagiatowych. Wydział Nauki o Żywności stosuje procedury ogólnouczelniane do weryfikacji samodzielności prac dyplomowych i rozpraw doktorskich (Zarządzenie Nr 74/2012 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie z dnia 31 sierpnia 2012 roku w sprawie procedury antyplagiatowej do weryfikacji samodzielności rozpraw doktorskich oraz Zarządzenie Nr 25/2012 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie z dnia 19 kwietnia 2012 roku w sprawie procedury antyplagiatowej do weryfikacji samodzielności prac dyplomowych studentów). Prace oceniane są w systemie Plagiat. Badaniu poddawane są wszystkie prace dyplomowe i doktorskie przed skierowaniem ich do recenzji merytorycznej.

W sytuacji stwierdzenia „plagiatu” wszczynana jest procedura oceny przez komisję ds. dyscyplinarnych. Procedura jest nadzorowana przez Biuro Informatycznej Obsługi Studiów, prodziekana ds. studenckich, kierownika studiów doktoranckich, a decyzje wydaje opiekun pracy dyplomowej lub promotor pracy doktorskiej.

W przypadku wystąpienia zjawisk patologicznych studenci najpierw kierują się do starosty (przedstawiciela Samorządu Studenckiego) lub opiekuna roku, którzy przekazują sprawę do Władz Wydziału. Taki tryb rozwiązywania sytuacji problemowych jest powszechnie obowiązujący w Uczelni i w odczuciu studentów jest on odpowiedni. W Uczelni powołano komisje dyscyplinarne ds. studentów. Ich skład i procedury postępowania spełniają wymogi określone przepisami prawa.

W Uczelni jest też Komisja Dyscyplinarna ds. Doktorantów. W skład tej Komisji, wchodzi 7 członków, w tym 3 przedstawicieli doktorantów (Decyzja nr 67/2012 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego z dnia 9 listopada 2012 r.). W skład Odwoławczej Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Doktorantów wchodzi również 7 członków, w tym 3 przedstawicieli doktorantów (Decyzja nr 67/2012 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego z dnia 9 listopada 2012 r.). Na mocy Decyzji nr 69/2012 Rektora Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego zostało również powołanych dwóch Rzeczników Dyscyplinarnych ds. Doktorantów na kadencję 2012-2016.

- 3) jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Istnienie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko–Mazurskim w Olsztynie wynika z Uchwały Nr 355 Senatu z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, zmienionej Uchwałą Nr 198 Senatu Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz z Zarządzenia Nr 10 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 lutego 2010 roku w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Struktura Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, wynikająca z uchwał Senatu i Rady Wydziału, wydanych zarządzeń Rektora Uczelni i Dziekana Wydziału wizytowanej jednostki stwarza warunki do efektywnego funkcjonowania Systemu w obszarze zarządzania jakością.

W Uniwersytecie Warmińsko–Mazurskim Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, ma zdecentralizowaną strukturę decyzyjną. Stawia to pewną niespójność działania poszczególnych elementów Systemu. Niektóre narzędzia i procedury Systemu są generowane na poziomie Uczelni (np. ankieta studencka, badanie losów absolwentów) ale większość narzędzi wiąże się z działaniami prowadzonymi na Wydziale. Powoduje to, że realizacja niektórych elementów Systemu jest mało czytelna, brakuje powiązań między poszczególnymi narzędziami Systemu, a informacje na temat regulacji funkcjonowania Systemu znajdują się w wielu dokumentach.

Uczelnia jest w trakcie wdrażania nowego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i nie wszystkie zaprojektowane narzędzia można obecnie uznać za skuteczne. Większość dokumentów wdrażających System na Wydziale dotyczy roku akademickiego 2011/2012 i 2012/2013, a niektóre uregulowania będą dopiero uchwalane i wdrażane dopiero w przyszłym roku akademickim. Stąd też wyniki oceny działania procedur Systemu mają często charakter wstępnych i niepełnych.

Przed formalnym wdrożeniem obecnego Systemu, Uczelnia stosowała wcześniej procedury oceny jakości, które nie były sformalizowane i niektóre takie nieformalne narzędzia do dziś uzupełniają działanie Systemu, stanowiąc przykład tak zwanej dobrej praktyki akademickiej.

Należy stwierdzić, iż przy obecnym stanie wdrożenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, istnieją uregulowania, umożliwiające funkcjonowanie systemu i jego rozwój, a także w przyszłości doskonalenie. Jego realizacja w praktycznym działaniu, wymaga jednak dopracowania, szczególnie w zakresie wzajemnego powiązania poszczególnych elementów Systemu.

W zewnętrznej ocenie jakości kształcenia w Uczelni i na Wydziale wykorzystywane są uwagi zespołów wizytujących PKA.

Wydział Nauki o Żywności dokonał oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości, czego przejawem są wprowadzone zmiany i kolejne działania podejmowane w celu doskonalenia tego systemu. Obecnie Wydział jest na etapie opracowywania „Procedury weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia”, a od przyszłego roku akademickiego ma zostać wprowadzona procedura hospitacji zajęć na studiach doktoranckich.

W raporcie samooceny (str 28) podano, że funkcjonowanie Systemu poddawane jest corocznemu przeglądowi. Należy to do obowiązków Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W Raporcie samooceny podano, że Zespół ten dokonał przeglądu funkcjonujących w Uczelni dokumentów dotyczących jakości kształcenia. Przygotowano nowe projekty tych dokumentów, które obecnie są poddawane konsultacjom na poziomie Uniwersytetu.

Wydział nie przedstawił wyników własnego badania efektywności funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Nie przedstawiono wyników oceny, pokazującej które elementy Systemu działają skutecznie, a które nie i w jakich obszarach mających wpływ na jakość kształcenia narzędzia Systemu wykazują skuteczność, a w jakich nie. W tabeli 4.1. Raportu samooceny (str 28-29) opisującej „Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia wg. badań jednostki” zestawiono jedynie uchybienia stwierdzone przez ekspertów PKA w poprzednich ocenach. Dane tej tabeli dokumentują, że Wydział stara się wykorzystywać uwagi sformułowane przez zespoły PKA do doskonalenia jakości kształcenia. W tabeli tej nie podano jednak ani jednego uchybienia wykazanego przez własny Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, a jest to tabela która powinna dokumentować efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia według badań jednostki tj. badań własnych Wydziału Nauki o Żywności. Także w czasie wizytacji nie przedstawiono danych dokumentujących, że Wydział monitoruje działanie poszczególnych elementów Systemu i ocenia ich skuteczność. Nie uzupełniono też informacji tabeli 4.1. Raportu samooceny, gdzie takie dane powinny być umieszczone. Wydaje się zatem, że Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie korzystnie byłoby uzupełnić o narzędzia służące badaniu efektywności działania poszczególnych elementów Systemu i o procedury nakazujące stosowanie tych narzędzi na wydziałach.

Komentarz:

- *Ocena struktury systemu, podziału kompetencji i odpowiedzialności. Ocena przejrzystości i efektywności struktury decyzyjnej w obszarze zarządzania jakością, prawidłowości i skuteczności podejmowanych działań oraz wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia;*

- *ocena kompleksowości systemu - czy obejmuje wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje studiów: I-II stopnia, w tym indywidualne międzyobszarowe, III stopnia (doktoranckie), podyplomowe, oraz uwzględnia wszystkie czynniki mające wpływ na jakość kształcenia;*
- *ocena funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia tj.:*
  - *doboru procedur i narzędzi służących do badania poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, kryteriów i metod oceny, a także prawidłowości sekwencji procedur i ich przeprowadzania,*
  - *metod analizy otrzymanych wyników, formułowanych ocen oraz planowania i realizacji działań w celu poprawy jakości kształcenia,*
  - *mechanizmów weryfikacji wyników przeprowadzonych działań korygujących, naprawczych i doskonalących,*
  - *w odniesieniu do czynników ujętych w pkt 2 lit. a - j:*
- *ocena mechanizmów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowanych w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych.*
- *ocena efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w badaniu przez jednostkę jakości kształcenia prowadzonego na poszczególnych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, przeprowadzania weryfikacji i oceny działań naprawczych.*
- *ocena skuteczności sposobów monitorowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, częstotliwości i wyników przeglądów procedur, prawidłowości doboru metod i narzędzi przeprowadzania oceny danego czynnika w celu zwiększenia ich efektywności. Ocena efektywności mechanizmów i wyników ocen doskonalenia tego systemu.*
- *ocena wpływu/stopnia wykorzystania wyników ocen jakości kształcenia dokonanych przez krajowe i zagraniczne instytucje akredytacyjne, w tym PKA, w procesie doskonalenia jakości prowadzonego kształcenia oraz weryfikacji prawidłowości funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w jednostce. Informacja o zakresie zaleceń sformułowanych przez te instytucje i efektach związanych z nimi działań przeprowadzonych przez Uczelnię/jednostkę – okres 5 lat poprzedzających ocenę instytucjonalną lub ostatnią dokonaną ocenę, jeśli odbyła się wcześniej. Ocena stopnia objęcia obszarów wskazanych w zaleceniach działaniami naprawczymi i ich weryfikacja w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia.*

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Struktura Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko–Mazurskim w Olsztynie i na Wydziale Nauki o Żywności, wynikająca z uchwał Senatu i Rady Wydziału, wydanych zarządzeń Rektora Uczelni i Dziekana jest przejrzysta i stwarza warunki do efektywnego funkcjonowania struktury decyzyjnej, w obszarze zarządzania jakością.

Duży wpływ na podejmowanie decyzji w zakresie organizacji procesu dydaktycznego i na jakość kształcenia na Wydziale mają interesariusze wewnętrzni w tym w szczególności

władze dziekańskie i nauczyciele akademicy. Zapewniony jest także udział studentów i doktorantów.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia jest wyraźnie zaznaczony. Nie ma on niestety formalnego charakteru. W skład Uczelnianego i Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia jak również innych organów tworzących strukturę Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia nie wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

2) Uczelnia jest w trakcie wdrażania systemu weryfikacji efektów kształcenia zdefiniowanych stosownie do Krajowych Ram Kwalifikacji. Nie przedstawiono jeszcze narzędzi Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, służących weryfikacji stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Na Wydziale Nauki o Żywności narzędzie takie jest tworzone. Aktualnie stosowane są dotychczasowe sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Zakładane efekty kształcenia weryfikowane są przede wszystkim przez egzaminy i zaliczenia poszczególnych przedmiotów, zgodnie z zatwierdzonymi planami studiów.

Udział interesariuszy zewnętrznych w określaniu i ocenie efektów kształcenia nie ma dotychczas sformalizowanego charakteru, opisanego procedurami Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Takie procedury będą dopiero wdrażane. Wydział Nauki o Żywności ma jednak dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a liczne kontakty pozwalają pozyskać wiedzę o kwalifikacjach studentów i absolwentów.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski jest w trakcie wdrażania uczelnianego systemu monitorowania losów absolwentów. W bieżącym roku akademickim rozpoczęto realizację projektu, w ramach którego planuje się wprowadzenie usprawnień w działalności Biura Karier oraz utrzymywania kontaktów z absolwentami i ich pracodawcami. Efektem tych działań będzie opracowanie i wdrożenie spójnego w skali całej Uczelni systemu badania losów absolwentów i badania opinii pracodawców o absolwentach. Przed uruchomieniem uczelnianego systemu monitoringu absolwentów Wydział prowadził własną akcję ankietowania swoich absolwentów wykorzystując w tym celu uroczystości Wydziałowe, a wyniki ankiet prezentowano na posiedzeniu Rady Wydziału.

Na Wydziale prowadzona jest bieżąca analiza planów i programów nauczania, a jej wyniki są podstawą do bieżących korekt programów kształcenia. Do monitorowania programów kształcenia Wydział wykorzystuje badania ankietowe studentów, doktorantów i absolwentów oraz badania ankietowe skierowane do pracodawców.

Zasady oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych są dobrze przedstawione w stosownych regulaminach i obejmują szczegółowe, właściwie zebrane ustalenia. Nie odbiegają one zasadniczo od stosowanych na innych uczelniach akademickich i mogą być wystarczająco efektywne. Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, że Wydział konsekwentnie przestrzega wypracowanych ustaleń. W raporcie samooceny jak również w czasie wizytacji nie wskazano jednak, jakie narzędzia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia służą wychwytywaniu nieprawidłowości i niedociągnięć w tym zakresie, a także czy są stosowane procedury naprawcze.

Wydział Nauki o Żywności spełnia wymagania w zakresie kadry dydaktycznej i zapewnia obsadę kadrową dla prowadzonych kierunków studiów. Kadra prowadząca, a także kadra wspierająca proces kształcenia dobrana jest adekwatnie do realizowanych zadań dydaktycznych. Dorobek naukowy nauczycieli akademickich jest zgodny merytorycznie z treścią nauczanych przedmiotów. Nie wskazano jednak narzędzi Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, służących sprawdzaniu takiej zgodności.

Wydział Nauki o Żywności ma rozwinięty system oceny nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami. W ocenie tej wykorzystywane są narzędzia ogólnouczelniane jak również własne procedury wdrażane na Wydziale. Podstawowym

narzędziem służącym ocenie jakości kadry jest system ankiet studenckich i okresowa ocena nauczycieli akademickich. System ankiet studenckich działa sprawnie na studiach I, II i III stopnia.

Wydział właściwie prowadzi politykę kadrową, trafnie dobierając kadrę o odpowiednich kompetencjach. Wydział ma procedury doboru kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe i firmujących kierunki studiów.

Wydział stara się oceniać poziom naukowy oraz aktywność naukową poszczególnych jednostek i nauczycieli akademickich. Wykorzystuje do tego dane z okresowej oceny nauczycieli akademickich. Wykorzystywanym narzędziem jest także ocena parametryczna jednostek Wydziału oraz dokonywany na jej podstawie podział środków finansowych na działalność statutową.

Infrastruktura bazy dydaktycznej i naukowej Wydziału jest dobra i umożliwia spełnianie zadań zarówno dydaktycznych, jak i naukowych. Wydział nie ma jednak wyraźnie wykształconych procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, służących ocenie i weryfikacji infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz wsparcia materialnego socjalnego i naukowego studentów i doktorantów. Monitorowanie tych zasobów oraz wskazywanie ewentualnych braków odbywa się głównie w oparciu o tradycyjną ścieżkę postępowania.

Uczelnia nie ma jednolitego systemu gromadzenia i przetwarzania informacji gromadzonych w wyniku działania procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Informacje zbierane w ramach poszczególnych elementów Systemu gromadzone są w sposób niezależny od siebie i są ze sobą mało powiązane. Nie przedstawiono też narzędzi Systemu służących badaniu efektywności gromadzenia i przetwarzania informacji służących zapewnieniu jakości kształcenia.

Dostępność wszelkich informacji istotnych dla studentów studiów I, II i III stopnia jest duża. Dostępność ta nie jest jednak przedmiotem badań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia wdrażany na Uczelni i na wizytowanym Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ma wiele narzędzi mogących skutecznie służyć doskonaleniu jakości kształcenia, chociaż nie uwzględnia on jeszcze niektórych czynników mających wpływ na jakość kształcenia i brakuje skutecznych narzędzi badania efektywności działania Systemu, generowania procedur naprawczych oraz efektywnego systemu gromadzenia i przetwarzania informacji.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski ma narzędzia zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych. Na Uczelni powołano Komisje dyscyplinarne z adekwatną reprezentacją zainteresowanych grup interesariuszy wewnętrznych, a stosowane procedury zyskały dobrą opinię studentów i doktorantów. W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim stosuje się procedury antyplagiatowe zarówno w odniesieniu do prac dyplomowych jak i dysertacji doktorskich.

3) Uczelnia jest w trakcie wdrażania nowego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i nie wszystkie zaprojektowane narzędzia można obecnie uznać za skuteczne. Formalne warunki do efektywnego funkcjonowania struktury decyzyjnej w obszarze zarządzania jakością zostały stworzone, chociaż nie wszystkie elementy Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zastały w pełni wdrożone i działają z pełną efektywnością.

W praktycznym działaniu System nadal wymaga dopracowania, szczególnie w zakresie wzajemnego powiązania poszczególnych elementów Systemu. Brakuje też narzędzi i procedur oceny efektywności poszczególnych elementów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

- 1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora,

Wydział Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Studia doktoranckie na wizytowanym Wydziale zostały utworzone w oparciu o Zarządzenie Rektora nr 12 z dnia 20 czerwca 1997 r. w sprawie utworzenia dziennych i zaocznych studiów doktoranckich. Wyżej wymienione zarządzenie stwierdza, że studia doktoranckie trwają do ośmiu semestrów i przeznaczone są dla osób posiadających tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, lekarza weterynarii lub inny równorzędny są realizowane jako studia stacjonarne w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia. Zarządzenie to wskazuje również, że program studiów doktoranckich oraz ich regulamin ustala Rada Wydziału a zatwierdza rektor. W tym miejscu należy także wskazać, że na wizytowanej Uczelni obowiązuje Uchwała Senatu Nr 786 w sprawie ustalania wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania planów studiów i programów kształcenia studiów, planów i programów studiów doktoranckich, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów doszkalających. W części IV wspomnianej uchwały znajdują się w § 11 i 12 zapisy dotyczące studiów trzeciego stopnia. Zarządzenie nr 12 wskazuje również, że nadzór merytoryczny i organizacyjny związany z funkcjonowaniem studiów doktoranckich sprawuje właściwa rada wydziału. Kierownika Studium Doktoranckiego powołuje Rektor na wniosek dziekana spośród osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zatrudnionych na wydziale prowadzącym studia w pełnym wymiarze czasu pracy. Wspomniane zarządzenie określa także obowiązki Kierownika studiów doktoranckich, jak również opiekunów naukowych. Z kolei zasady związane z trybem przyjmowania kandydatów na I rok studiów regulują Uchwały Senatu UWM w Olsztynie. Ostatnia z nich to Uchwała Nr 910 Senatu UWM z dnia 27 kwietnia 2012 r. Na Wydziale Nauki o Żywności nabór kandydatów jest prowadzony w dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia w ramach limitów ustalonych przez Senat Uczelni. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powoływana decyzją dziekana.

Ostatnia rekrutacja na Wydziale Nauki o Żywności na studia III stopnia na rok akademicki 2012/2013 odbyła się we wrześniu 2012 r. zgodnie z Uchwałą Senatu UWM w Olsztynie Nr 638 z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie zasad i trybu przyjmowania kandydatów na I rok stacjonarnych studiów doktoranckich w UWM w Olsztynie w 2012 roku. Według § 2 pkt. 3 wspomnianej uchwały kryteria kwalifikacji w zakresie dyscyplin w jakich Uniwersytet prowadzi nabór kandydatów określono w załączniku 1. Jednak w załączniku 1 podano tylko jakie elementy uwzględnia się w postępowaniu kwalifikacyjnym, a więc w przypadku studiów doktoranckich w dyscyplinie technologia żywności i żywienia określono średnią ocen uzyskanych w postępowaniu kwalifikacyjnym obejmującym: średnią ocen z egzaminu kwalifikacyjnego z dyscypliny technologia żywności i żywienia, wynik studiów magisterskich oraz ocenę na dyplomie ukończenia studiów. W przypadku tak ogólnie zdefiniowanych kwalifikacji na studia doktoranckie w dyscyplinie technologia żywności i

żywienia należy rozumieć, **że mogą ubiegać się absolwenci wszystkich kierunków studiów**. Zgodnie z Uchwałą Nr 46 Rady Wydziału Nauki o Żywności zasady rekrutacji zostały utrzymane w roku akademickim 2013/2014. Rekrutację na I rok studiów prowadzi 3 osobowa Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna ds. naboru kandydatów na I rok stacjonarnych studiów doktoranckich, którą powołuje Dziekan Wydziału Nauki o Żywności. Ponadto Dziekan powołuje również 3 osobową Wydziałową Komisję Egzaminacyjną do przeprowadzenia egzaminów ustnych na I rok stacjonarnych studiów doktoranckich. Kandydaci są przyjmowani zgodnie z listą i limitem miejsc przyznanym przez Rektora. Studia są nieodpłatne, trwają 4 lata, co zgodne jest z przepisami przyjętymi w Polsce, z możliwością ich przedłużenia, nie więcej jednak niż o 2 lata (regulamin Studiów Doktoranckich § 21 pkt 3). Corocznie na studia doktoranckie przyjmowanych jest około 10 osób, na przykład na studia, które rozpoczną się w roku akademickim 2013/2014 zaproponowano limit na poziomie „11 osób na stacjonarne studia III stopnia doktoranckie w formie stypendialnej” (Uchwała RW Nr 46). Przebieg studiów doktoranckich (SD) odbywa się według regulaminu SD, stanowiącego załącznik do uchwały nr 915 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 roku. Regulamin ten określa zasady organizacji studiów, prawa i obowiązki doktoranta, zasady zaliczenia roku, ubiegania się o nagrody i wyróżnienia, zasady ukończenia studiów i przepisy końcowe, regulujące tryb odwoływania od decyzji. Oceniając regulamin SD należy stwierdzić, że w zasadzie jest on precyzyjnie sformułowany i w większości jasno normuje status doktoranta. Zdaniem Zespołu oceniającego jedynym mankamentem wspomnianego regulaminu jest brak określenia w rozdziale IV Zaliczenie roku postępu pracy doktorskiej, dzięki któremu można zaliczyć rok. W rozdziale tym podano zasady zaliczania przedmiotów oraz praktyki zawodowej realizowanych przez doktorantów w ramach studiów. Natomiast nie ma żadnych zapisów wskazujących na konieczność wykazywania się postępowaniem w wykonaniu pracy doktorskiej. Z drugiej strony w omawianym już powyżej Zarządzeniu Rektora Nr 12 w § 7 w pkt 2, gdzie określono obowiązki Kierownika studiów doktoranckich wskazano w jednym z podpunktów, że przyjmuje On i zatwierdza sprawozdania z przebiegu pracy naukowej, składane przez uczestników studiów doktoranckich pod koniec każdego semestru. Jednak wszelkie informacje na temat zasad obowiązujących na Uczelni związanych z zaliczeniem roku powinny być określone w jednym dokumencie, powszechnie znanym doktorantom. Na podstawie udostępnionych dokumentów i przeprowadzonych rozmów procedurę rekrutacji na studia doktoranckie oraz organizację tych studiów ocenić należy co najmniej dobrze. Jak zaznaczono powyżej w procedurze rekrutacji doprecyzować należy kwalifikacje kandydatów podejmujących studia doktoranckie prowadzone przez Wydział w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, jak również należy w regulaminie studiów uwzględnić wszystkie elementy pracy doktoranta, na podstawie których zaliczany jest jemu rok.

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie przyjęto zasadę określania standardów nauczania na studiach doktoranckich, które najpierw są ogólnie definiowane Zarządzeniem Rektora, a później szczegółowo (w odniesieniu do dyscypliny) poprzez Uchwały poszczególnych Rad Wydziałów. Stąd też dla cyklu rozpoczętego od 1 października 2011 obowiązuje Zarządzenie Rektora Nr 27/2011 z dnia 29 kwietnia 2011, a od 1 października 2012 r. Zarządzenie Nr 24/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. Także od nowego roku akademickiego 2013/2014 będzie obowiązywał nowy ramowy program na studiach doktoranckich, zmodyfikowany w stosunku do obecnie realizowanego w wyniku sugestii Zespołów PKA oceniających inne wydziały i dostrzeżonych przez nie mankamentów tego programu.

Efekty kształcenia, sposoby ich weryfikacji i oceny dla studiów doktoranckich prowadzonych przez Wydział Nauki o Żywności UWM w Olsztynie zostały zatwierdzone Uchwałą Rady Wydziału Nauki o Żywności Nr 60 z dnia 20 kwietnia 2012 roku w sprawie

standardów nauczania i efektów kształcenia na studiach doktoranckich realizowanych na Wydziale Nauki o Żywności w roku akademickim 2012/2013. W zakresie wiedzy zdefiniowano 7 efektów, w zakresie umiejętności 6, a w zakresie kompetencji społecznych 4. Efekty te są generalnie bardzo dobrze zdefiniowane, także bardzo dobrze ujmują specyfikę dyscypliny technologia żywności i żywienia. Wyjątkiem jest jeden efekt zapisany symbolem U01, gdzie użyto sformułowania „posiada **zdolności** z technologii żywności na **najbardziej** zaawansowanym poziomie...”. Efekt ten należałoby przereklamować. W przypadku każdego efektu podano zajęcia dydaktyczne na których można jego osiągnąć, bądź wskazano inne elementy pracy doktoranta, także pracy samodzielnej, w wyniku których nabywane są wspomniane efekty. Przykładowo efekt w zakresie wiedzy W04 „wykazuje rozumienie złożonych zależności w obszarze prowadzonych badań naukowych oraz dziedzinach pokrewnych” osiągany jest poprzez seminaria, dyskusje z promotorem, pisanie publikacji naukowych i pisanie pracy doktorskiej. I jest to jak najbardziej właściwa metoda działania prowadząca do osiągnięcia wymienionego efektu. W przypadku pozostałych efektów kształcenia także właściwie określono sposób działania prowadzący do uzyskania efektu jak również prawidłowo wskazano metody oceniania tych efektów. Reasumując można stwierdzić, że efekty kształcenia zdefiniowano bardzo poprawnie i odzwierciedlają one specyfikę dyscypliny technologia żywności i żywienia. Należy jedynie pod względem redakcyjnym poprawić jeden efekt w zakresie umiejętności (U01).

Wspomniana wyżej Uchwała Nr 60 Rady Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie podaje ramowy plan 4-letnich studiów doktoranckich. Plan ten w całym toku kształcenia obejmuje 945 godz. i 60 pkt ECTS, co mieści się w przedziale zalecanym przez rozporządzenie MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych przedziale punktacji. W planie, co jest dość rzadko spotykane, uwzględniono także coroczną praktykę zawodową (dydaktyczną) w wymiarze 90 godzin i 3 punktów ECTS, w sumie w całym czteroletnim cyklu kształcenia 360 godzin i 12 punktów ECTS. W związku z tym zajęcia na które uczęszczają doktoranci obejmuje 585 h i 48 punktów ECTS. Zajęcia na studiach doktoranckich podzielone są na bloki: Treści kształcenia ogólnego (255 h i 26 pkt ECTS), Treści podstawowe i kierunkowe (270 h i 18 pkt ECTS), Seminarium doktoranckie (60 h i 4 pkt ECTS) oraz Praktyki (360 h i 12 pkt ECTS). Przewiduje on dla rekrutacji w roku akademickim 2012/2013 m.in. takie przedmioty kształcenia ogólnego jak *Podstawy filozofii, Podstawy etyki, Podstawy ekonomii, Prawo własności intelektualnej, Metodologia nauki, Język obcy*. W programie uwzględniono również zajęcia na których doktorant zdobywa kwalifikację w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych. Są to *Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych, Psychologia, Pedagogika, Emisja głosu*. Nakład pracy doktoranta na realizację efektów związanych z wymienionymi przedmiotami określono na 15 punktów ECTS, co jest zgodne z § 4 pkt 2 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. W module Treści podstawowych i kierunkowych zaplanowano przedmioty ściśle powiązane z dziedziną nauk rolniczych oraz z dyscypliną technologia żywności i żywienia. Doktorantom oferuje się wykłady monograficzne prowadzone przez Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN (60 h i 4 pkt ECTS), 4 przedmioty związane z przetwórstwem żywności, 1 z żywieniem człowieka (każdy 30 h i 2 pkt ECTS), przedmiot do wyboru metodologię badań naukowych w obrębie dziedziny nauki. W tym miejscu należy wskazać, że w programie studiów doktoranckich powinien być spis tematów wykładów monograficznych prowadzonych przez pracowników PAN. Cały program oferuje zajęcia fakultatywne w wymiarze 15 punktów ECTS. Tak więc pod względem struktury program ten spełnia wymagania wskazanego powyżej rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach

doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Niemniej jednak w programie tym sekwencja przedmiotów związanych z przygotowaniem pedagogicznym i metodologią prowadzenia zajęć dydaktycznych była niewłaściwa, bowiem przedmioty te realizowano zbyt późno, przede wszystkim na trzecim roku studiów. W nowym programie studiów doktoranckich, który przedstawiono w trakcie wizytacji i który zatwierdziła Rada Wydziału w dniu 25 czerwca 2013 r. (po wizytacji Zespołu PKA, uchwałę dosłano) przedmioty takie jak Pedagogika, Emisja głosu, Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych realizowane są na pierwszym roku, a Psychologia na drugim. Nowy program, który będzie dotyczył nowego naboru na rok akademicki 2013/2014, oferuje zajęcia dydaktyczne w takich samych modułach jak omówiony wyżej. Jednak zwiększono ogólną liczbę godzin dydaktycznych do 690 i wyceniono nakład pracy doktoranta na 55 punktów ECTS. Zwiększono liczbę godzin (do 360) i punktów ECTS (do 33) w module Treści kształcenia ogólnego, w tym przede wszystkim w zakresie przedmiotów związanych z nabywaniem kwalifikacji dydaktycznych. Program ten jest prawidłowo skonstruowany pod względem formalnym i merytorycznym i spełnia wszystkie wymagania określone w rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. W ramach procesu stałego doskonalenia programów studiów doktoranckich **należałoby rozważyć wprowadzenie do programu przedmiotów do wyboru w języku angielskim**, które w stopniu znacznym pozwoliłyby na rozwinięcie umiejętności w zakresie znajomości języka specjalistycznego wśród studentów III stopnia. Zaproponowany przez Wydział program formalnie stwarza takie możliwości.

Zespołowi Oceniającemu przedstawiono karty informacyjne (sylabusy) kursów prowadzonych na studiach doktoranckich. Karty zostały przygotowane według określonego, standardowego wzoru obowiązującego na Uczelni. W karcie podano treści wykładów, ćwiczeń, cele kształcenia, opis efektów kształcenia, literaturę podstawową i inne. Brakuje w nich odniesienia do ramowych efektów kształcenia zdefiniowanych dla studiów doktoranckich. Jednak karty przedmiotów są niekompletne, brakuje kart dla wykładów monograficznych (bądź cyklu wykładu monograficznego) oraz seminarium doktoranckiego.

Efekty kształcenia na studiach doktoranckich oraz program tych studiów był uzgadniany z doktorantami, natomiast nie przedstawiono dokumentów świadczących o konsultowaniu jego z interesariuszami zewnętrznymi (np. innymi Uczelniami, Wydziałami, instytutami badawczymi itp.).

Kadra naukowo-dydaktyczna prowadząca zajęcia na studiach doktoranckich UWM w Olsztynie wywodzi się z samodzielnych pracowników Uczelni. Zajęcia w zakresie przedmiotów kierunkowych, ściśle związanych z dyscypliną technologia żywności i żywienia są prowadzone przez nauczycieli akademickich ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, o znaczącym i odpowiednim dorobku publikacyjnym. W ramach studiów doktoranckich zaplanowano również wykłady monograficzne, na które są zapraszani znani naukowcy z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN. **W przyszłości władze Wydziału powinny uwzględnić zapraszanie na takie wykłady znanych uczonych z innych uczelni i instytutów z kraju, a przede wszystkim z zagranicy.**

Kadra Wydziału prowadzi badania naukowe znajdujące się przede wszystkim w dziedzinie nauk rolniczych, w **dyscyplinie technologia żywności i żywienia. Badania te dotyczą różnych aspektów technologii przetwarzania, w szczególności technologii mleczarstwa, ale również inżynierii żywności, biotechnologii żywności, towaroznawstwa żywności oraz żywienia człowieka.** Tak więc prowadzone badania znajdują się w obszarze, dziedzinie i dyscyplinie, w której nadaje się stopień doktora nauk i stopień doktora habilitowanego. Jakość kadry naukowej i jej powiązanie z realizowanymi zadaniami badawczymi świadczy o zgodności kompetencji kadry nauczającej doktorantów i sprawującej nad nimi opiekę z potrzebami w tym zakresie.

Badania naukowe, będące podstawą prac doktorskich oraz dorobku publikacyjnego doktoranta realizowane są głównie w Katedrach, w których bezpośrednio realizowany jest temat pracy doktorskiej. Wspomaganie finansowe oraz zapewnienie warunków badań naukowych niezbędnych do realizacji pracy doktorskiej, a także do tworzenia publikacji, spoczywa głównie na tych jednostkach. Po zakończonej rekrutacji Rada Wydziału Nauki o Żywności UWM podejmuje uchwałę w sprawie wyznaczenia opiekunów naukowych i opiekunów pomocniczych oraz przyjęcia roboczych tytułów prac doktorskich. Dzięki opiece naukowej i merytorycznej potencjalnego promotora stworzone zostały warunki do wykonania badań niezbędnych do realizacji rozprawy doktorskiej. Doktoranci Wydziału, co zostało ustalone w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym, korzystają z wyposażenia w aparaturę badawczą znajdująca się w innych ośrodkach badawczych krajowych i zagranicznych. Niektórzy doktoranci realizują część pracy doktorskiej w Instytucie Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN. Przedłożono również dokumenty wyjazdu 5 doktorantów w latach 2009-2011 do ośrodków zagranicznych (Max-Rubner-Institut w Niemczech, Kold College w Danii, MTT Agrifood Research w Finlandii, Instytut National de la Recherche Agronomique we Francji, Norwegia University of Life Sciences w Norwegii). Na podstawie nich można stwierdzić, że celem tych wyjazdów było zrealizowanie części badań do pracy doktorskiej oraz zapoznanie się z nowymi metodami i technikami analitycznymi. Część tych wyjazdów była finansowana z programu Erasmus LLP. Skala wyjazdów zagranicznych poświęconych realizacji prac doktorskich nie jest zbyt duża, jednak zauważalna. Władze Wydziału czynią starania, aby zwiększyć uczestnictwo doktorantów we współpracy międzynarodowej. W znacznie większym stopniu są realizowane wyjazdy doktorantów na konferencje krajowe i międzynarodowe, związane z zakresem zainteresowań doktorantów. Każdy doktorant w trakcie studiów doktoranckich kilkakrotnie uczestniczył w konferencjach krajowych. Wyjazdy na konferencje międzynarodowe odbywające się poza granicami Polski są także bardzo częste. W latach 2008-2012 na takie konferencje wyjeżdżało 42 studentów studiów doktoranckich do krajów całego świata, głównie do krajów europejskich m.in. do Czech, Słowacji, Węgier, Austrii, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Szkocji, Szwecji, Holandii, Finlandii, Włoch, Francji, Hiszpanii, ale także do Stanów Zjednoczonych, Indii, Republiki Południowej Afryki, Korei. Kilku doktorantów uczestniczyło w kursach doszkalcających organizowanych przez instytuty naukowe, Unię Europejską w ramach programu LLP, czy federacje branżowe (International Dairy Federation). Doktoranci wyjeżdżali do takich krajów jak Niemcy, Wielka Brytania, Belgia, Węgry, Litwa. Dziewięciu doktorantów Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie korzystało także z możliwości odbycia studiów zagranicznych w ramach programu Erasmus LLP. Celem tych wyjazdów były uniwersytety w Grecji, Belgii, Hiszpanii, Niemczech oraz Danii. W tym miejscu należy zaznaczyć, że Uczelnia przygotowała dla doktorantów program szkoleń związanych z ubieganiem się o wyjazdy zagraniczne i środki finansowe przeznaczone na te wyjazdy.

Ważnym aspektem kształcenia doktorantów jest uczestnictwo w projektach i grantach badawczych. Należy stwierdzić, że to uczestnictwo jest wyraźnie zauważalne. Doktoranci są zaangażowani w wykonanie aż 37 projektów badawczych takich jak: Preludium, granty promotorskie, z NCN, z NCBiR, funduszy strukturalnych, programów UE.

Władze Wydziału przywiązują dużą wagę do wspierania procesu publikacyjnego doktorantów. W celu otwarcia przewodu doktorskiego Uchwała Nr 76 Rady Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie zobowiązuje doktorantów do uzyskania 9 pkt MNiSW zgodnie z zasadami oceny parametrycznej. Ponadto określono również liczbę punktów jaką należy zgromadzić, aby po otrzymaniu stopnia doktora zostać zatrudnionym na stanowisku asystenta. Ten pułap ustalono na poziomie 35 punktów, co jest liczbą niemałą i na pewno wpływa mobilizująco na doktorantów, którzy planują zatrudnienie się na Uczelni. Na temat badań naukowych prowadzonych przez doktorantów znajdujemy szczegółowe informacje na

str. 33-34 Raportu samooceny. Na podkreślenie zasługuje dorobek publikacyjny doktorantów za lata 2009-2012. Jest to 38 publikacji z Listy A MNiSW (z IF) oraz 99 z Listy B. Politykę władz Wydziału w zakresie wspierania procesu publikacyjnego doktorantów należy ocenić jako wyróżniającą. Obok aktywności naukowej zwraca się także uwagę na zaangażowanie doktorantów w prace związane z wdrożeniem wyników badań do praktyki. Wyrazem takich działań jest m.in. uzyskanie przez doktorantów potwierdzenia 2 zgłoszeń patentowych, co należy uznać za szczególne osiągnięcie.

Zespół Oceniający pozytywnie ocenia **efektywność prowadzonych studiów doktoranckich**, bowiem stopień zaawansowania prowadzonych przez doktorantów badań był zadowalający i adekwatny do roku studiów. Natomiast należy zwrócić uwagę na poprawę sprawności tych studiów. Dane zamieszczone na str. 30 Raportu samooceny wskazują, że dla doktorantów rozpoczynających studia w 2007 i 2008 i kończących je odpowiednio w 2011 i 2012 sprawność ta wynosi 50 – 57%.

Raz w roku przedstawiane jest na Radzie Wydziału szczegółowe sprawozdanie kierownika studium doktoranckiego z przebiegu studiów doktoranckich.

- 2) jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy,

Zasady związane z tworzeniem, likwidacją, funkcjonowaniem, rekrutacją i organizacją studiów podyplomowych określa Uchwała Nr 845 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie regulaminu studiów podyplomowych. Studia podyplomowe są tworzone i likwidowane poprzez zarządzenia rektora, natomiast plany i programy tych studiów są zatwierdzane przez Radę Wydziału. Rada Wydziału ma obowiązek uwzględniania przy tworzeniu planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów podyplomowych zapisów zawartych w przytaczanej już w poprzednim punkcie Uchwale Senatu UWM Nr 786 z dnia 25 listopada 2011 roku w sprawie ustalania wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania planów studiów i programów kształcenia studiów, planów i programów studiów doktoranckich, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów doszkalających. W tym dokumencie § 13 i 14 poświęcone są studiom podyplomowym. W szczególności § 14 podaje ogólne wytyczne do tworzenia programu kształcenia, w tym planów i programów studiów.

Na Wydziale Nauki o Żywności UWM w Olsztynie w roku akademickim 2012/2013 prowadzone są studia podyplomowe „**Menadżer jakości i bezpieczeństwa żywności**” oraz „**Żywnienie człowieka i dietetyka**”. W poprzednich latach funkcjonowały także studia podyplomowe „Polityka rolna UE AGRO-UNIA” oraz „Fizyka z astronomią”, które zostały zlikwidowane zarządzeniami Rektora odpowiednio Nr 31/2012 i 32/2012 obydwie z dnia 27 kwietnia 2012 oraz „Postęp techniczno-technologiczny w przetwórstwie mleka” zamknięte Zarządzeniem Rektora Nr 84/2012 z dnia 19 października 2012 r.

Studia podyplomowe „**Menadżer jakości i bezpieczeństwa żywności**” zostały utworzone na podstawie Zarządzenia Rektora Nr 32/2009 z dnia 8 czerwca 2009 roku. Rada Wydziału Nauki o Żywności w dniu 18 maja 2012 roku podjęła Uchwałę Nr 75 w sprawie uchwalenia planów studiów i programów kształcenia oraz efektów kształcenia na omawianych studiach podyplomowych. Zdefiniowane kierunkowe efekty kształcenia na omawianych studiach podyplomowych są bardzo szczegółowe. Obejmują one 18 efektów w zakresie wiedzy, 15 w zakresie umiejętności oraz 9 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty te odniesiono do efektów kierunkowych dla studiów I stopnia, co jest niepotrzebne, a

nawet może być dla osób postronnych mylące oraz do efektów obszarowych (obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych). Uwzględniono także kompetencje inżynierskie. Każdemu efektowi przypisano przedmioty, na których będą one realizowane. Efekty kształcenia zostały poprawnie określone i odzwierciedlają cele kształcenia oraz tematykę, jaką zajmują się oceniane studia podyplomowe. Kolejnym załącznikiem do uchwały RW jest Program nauczania, w którym szczegółowo podano treści nauczania dla realizowanych przedmiotów.

W programie studiów podyplomowych przewidziano realizację 20 przedmiotów (m.in. Podstawy prawne bezpieczeństwa żywności, Mikrobiologia żywności, Podstawy utrwalania żywności, Zasady HACCP i dobre praktyki GP w produkcji, obrocie żywnością i gastronomii, Zarządzanie jakością i bezpieczeństwem żywności, Audit wewnętrzny i przegląd zarządzania, Metody oraz narzędzia wspomagania zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności, Statystyczne sterowanie procesem, Urzędowa Kontrola żywności). Liczba przedmiotów jest duża, jednak ich uwzględnienie w planie studiów jest merytorycznie uzasadnione. W programie zaplanowano w przeciągu 2 semestrów zajęć odbywających się w systemie studiów niestacjonarnych 196 h zajęć dydaktycznych, którym przypisano 54 punkty ECTS. Dodatkowo jako samodzielną pracę słuchaczy zaplanowano przygotowanie pracy dyplomowej, gromadzenie, czytanie i analizowanie literatury oraz przygotowanie do egzaminu końcowego. Nakład tej pracy wyceniono na 6 punktów ECTS. W związku z tym cały plan studiów podyplomowych obejmuje łącznie 60 punktów ECTS. W ramach weryfikacji uzyskiwanych efektów kształcenia zaplanowano 6 egzaminów, 14 zaliczeń, wykonanie pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Kończącą formą weryfikacji efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy. W pierwszej części tego egzaminu słuchacze prezentują za pomocą prezentacji multimedialnej pracę dyplomową, a następnie odpowiadają na pytania komisji. W skład komisji wchodzi kierownik studiów podyplomowych oraz nauczyciel nadzorujący wykonanie pracy dyplomowej. W ciągu ostatnich 3 lat studia ukończyło łącznie 92 słuchaczy (rocznie od 23 do 40 osób).

Karty poszczególnych przedmiotów są opracowane standardowo, według jednolitego wzoru opracowanego dla wszystkich poziomów kształcenia. Zawierają one, jak to podano w poprzednim punkcie omawiającym studia doktoranckie wszystkie niezbędne informacje jak: cel, treść, opis efektów kształcenia modułu, forma zaliczenia, bilans punktów ECTS, obsadę kadrową, planowaną formę dydaktyczną, informację o niezbędnej infrastrukturze, zalecaną literaturę.

Kadrę dydaktyczną studiów stanowią przede wszystkim nauczyciele akademicy z Wydziału Nauki o Żywności, dwóch nauczycieli reprezentuje Wydział Nauk Ekonomicznych UWM. Aktywnie w procesie dydaktycznym uczestniczą praktycy. Zaangażowano łącznie 7 osób, które reprezentują takie instytucje jak Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Polską Federację Pest Control, TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o w Warszawie, Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Olsztynie oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Dorobek naukowy nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych znajduje w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, jest ściśle związany z tematyką prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Po ukończeniu każdego semestru studiów wypełniana jest przez słuchacza ankieta oceniająca, a sumarycznego opracowania jej wyników dokonuje kierownik studiów podyplomowych. Na tej podstawie dokonywana jest ewentualna korekta planu studiów podyplomowych oraz zmian zakresu danego przedmiotu. **Stwierdzono bardzo wysoki odsetek kończących studia.**

Studia podyplomowe „Żywnienie człowieka i dietetyka” zostały utworzone na podstawie Zarządzenia Rektora Nr 29 z dnia 20 sierpnia 2008 roku. Rada Wydziału Nauki o Żywności w dniu 20 kwietnia 2012 roku podjęła Uchwałę Nr 66 w sprawie uchwalenia

planów studiów i programów kształcenia oraz efektów kształcenia na omawianych studiach podyplomowych. Studia podyplomowe z zakresu żywienia człowieka i dietetyki są przeznaczone głównie dla nauczycieli średniego szkolnictwa zawodowego w celu uzupełnienia przez nich kwalifikacji zawodowych, pracowników stacji sanitarnych oraz pracowników służby zdrowia

Dla wyżej wymienionych studiów właściwie opracowano kierunkowe efekty kształcenia, które obejmują 12 efektów w zakresie wiedzy, 15 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych. Podobnie jak w przypadku poprzednio omawianych efekty kształcenia podyplomowe odniesiono do efektów kierunkowych dla studiów I stopnia, oraz do efektów dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.

W programie studiów uwzględniono 20 przedmiotów realizujących w ciągu trzech semestrów program 353 godzin dydaktycznych (213 h wykładów i 140 h ćwiczeń). Nakład pracy słuchaczy oszacowano prawidłowo (60 pkt ECTS). Do podstawowych przedmiotów należy zaliczyć: Podstawy żywienia człowieka, Żywienie człowieka, Podstawy technologii gastronomicznej, Żywienie zbiorowe, Zagrożenia higieniczno-toksykologiczne w żywieniu, Podstawy towaroznawstwa, Dietetykę, Profilaktyka i edukacja żywieniowa, Poradnictwo dietetyczne. W ramach weryfikacji uzyskiwanych efektów kształcenia zaplanowano 3 egzaminy, 18 zaliczeń, wykonanie pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Końcową formą weryfikacji efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy, którego przebieg jest podobny do omówionego powyżej. W ciągu ostatnich 3 lat studia ukończyło łącznie 66 słuchaczy (rocznie od 18 do 25 osób).

Karty poszczególnych modułów, jak wskazano powyżej, są opracowane standardowo, zawierają wszelkie niezbędne informacje.

Kadrę dydaktyczną studiów stanowią głównie nauczyciele akademicy z Wydziału Nauki o Żywności. Zaangażowano także 3 wykładowców z doświadczeniem praktycznym, którzy reprezentują Poradnię dietetyczną, Sanepid oraz Ośrodek doskonalenia nauczycieli. Dorobek naukowy nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne na omawianych studiach podyplomowych nie budzi żadnych zastrzeżeń, znajduje w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, głównie dotyczy różnych aspektów związanych z żywieniem człowieka, bądź jest ściśle związany z tematyką prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych odbywają się w salach i pracowniach Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie. Biorąc pod uwagę obecną liczbę słuchaczy studiów podyplomowych Wydziału należy uznać, że ich potrzeby z zakresu specjalistycznej bazy dydaktycznej i badawczej są w pełni zaspokojone.

Na stronie internetowej Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie dostępne są wszystkie informacje dotyczące programu kształcenia realizowanego na opisanych wyżej studiach podyplomowych.

Oceniając przedłożone dokumenty dotyczące prowadzonych przez Wydział dwóch rodzajów studiów podyplomowych należy w tym miejscu wskazać, że § 14 pkt 3.11 Uchwały Senatu UWM Nr 786 z dnia 25 listopada 2011 roku w sprawie ustalania wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania planów studiów i programów kształcenia studiów, planów i programów studiów doktoranckich, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających **wskazuje na konieczność opisu kwalifikacji absolwenta studiów podyplomowych**. W żadnym z otrzymanych dokumentów takiego opisu nie przedłożono. Z kolei pkt 4 § 14 wskazanej Uchwały stwierdza, że „Integralną częścią planu i programu studiów jest opis zasad stosowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, z uwzględnieniem rodzajów dokumentów systemu stosowanych na wydziale, ze szczególnym uwzględnieniem rynku pracy w aspekcie zapotrzebowania na absolwentów prowadzonego zakresu studiów”. W dokumentacji studiów podyplomowych nie znaleziono opisu WSZJK ani analizy rynku

pracy. W związku z powyższym Zespół Oceniający wnioskuje o uzupełnienie stosownych opisów, tak, aby programy kształcenia na studiach podyplomowych od strony formalnej były w pełni zgodne z cytowaną uchwałą Senatu UWM w Olsztynie. Gwoli uzupełnienia należy wskazać, że na obydwu studiach podyplomowych funkcjonuje system oceny zajęć dokonywany przez słuchaczy studiów podyplomowych.

Powodzenie studiów podyplomowych przejawiające się liczbą osób zainteresowanych ich podjęciem w dużej mierze zależy od sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju i na świecie, w szczególności w branżach związanych z produkcją żywności, a także od zmieniającego się prawa żywnościowego oraz oczekiwań konsumentów. Wymuszone jest także koniecznością uzupełnienia kwalifikacji przez nauczycieli średniego szkolnictwa zawodowego. Na Wydziale Nauki o Żywności UWM w Olsztynie rozpoznawanie oczekiwań oraz analiza zapotrzebowania na poszczególne kierunki kształcenia odbywa się na podstawie głównie nieformalnych kontaktów z przedsiębiorstwami oraz poprzez analizę ścieżek zawodowych absolwentów. W przypadku studiów podyplomowych prowadzonych przez Wydział na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwuje się niezbyt duże, jednak stałe zainteresowanie oferowanymi studiami. Z analizy ankiet wynika bardzo dobra opinia słuchaczy dotycząca przydatności tematyki wykładów, sposobu prowadzenia i przygotowania technicznego zajęć, liczby wykładów i ćwiczeń. Atrakcyjność studiów podyplomowych wiąże się również z możliwością nabywania uprawnień. Nabywanie nowych umiejętności i kwalifikacji zostało na Wydziale zauważone i jest realizowane, co należy ocenić pozytywnie. Na studiach słuchacze zdobywają specjalne certyfikaty poświadczające zdobycie uprawnień audytora systemów HACCP, nauczyciele średniego szkolnictwa zawodowego zdobywają odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia przedmiotów zawodowych. Zgodność kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy należy uznać jako w pełni spełnioną.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji prowadzonych studiów podyplomowych rozmów z ich kierownikami w podsumowaniu należy stwierdzić, że programy i plany studiów dotyczące oferowanych studiów podyplomowych umożliwiają **w pełni** realizację zakładanych efektów kształcenia w założonym czasie trwania studiów. Na podkreślenie zasługuje włączenie w skład kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne osób z różnych uczelni i z doświadczeniem praktycznym. Należy jedynie dopracować stronę formalną dokumentacji studiów podyplomowych, tak, aby były one zgodne z wewnętrzną Uchwałą Senatu UWM w Olsztynie Nr 786.

- 3) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia,

W przypadku studiów doktoranckich ich uczestnicy brali udział w procesie określania efektów kształcenia oraz systematycznie uczestniczą w procesie modyfikacji programu studiów doktoranckich i dostosowania ich do zmieniających się wymagań oraz potrzeb. Biorą także udział w posiedzeniach Rady Wydziału, na których są one dyskutowane i uchwalane. Pozytywnym wyrazem ich aktywnego włączania się w modyfikacje programu było postawienie postulatu przeniesienia dwóch przedmiotów Emisja głosu oraz Redakcja tekstów na wcześniejsze semestry. W nowej edycji studiów doktoranckich rozpoczynających się w 2013 roku w programie uwzględniono sugestie doktorantów. Zespół Oceniający zaleca opracowanie ankiety dla absolwentów studiów doktoranckich, która pozwoliłaby ocenić program studiów pod kątem przydatności poszczególnych realizowanych przedmiotów w ich pracy doktorskiej i zawodowej. Interesariusze zewnątrzni nie brali udziału w opracowaniu efektów kształcenia oraz programu studiów doktoranckich. W przypadku studiów III stopnia

władze Wydziału, jak również studenci studiów doktoranckich powinni przede wszystkim zdefiniować potencjalnych interesariuszy zewnętrznych i nawiązać z nimi współpracę.

Studia podyplomowe prowadzone na Wydziale Nauki o Żywności cieszą się obecnie przeciętną popularnością, co jest związane z nasyceniem się rynku absolwentami legitymującymi się wiedzą i umiejętnościami nabywanymi na proponowanych studiach podyplomowych.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia oraz programu kształcenia na studiach podyplomowych jest niezbyt duży. Jediną płaszczyzną na której następuje współpraca jest zatrudnienie przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego do prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach podyplomowych.

Analiza ankiet aktualnie realizowanych studiów podyplomowych oraz prowadzonych w ostatnich dwóch latach wykazuje na ich wysoką ocenę przez słuchaczy. Rekomenduje się podjęcia działań informacyjno-promocyjnych Wydziału w zakresie prowadzonych kierunków kształcenia.

- 4) jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia,

Wydział Nauki o Żywności UWM w Olsztynie stosuje prawidłowo system ECTS zarówno na studiach III stopnia jak i na studiach podyplomowych. Analiza kart przedmiotów, opracowanych dla wszystkich prowadzonych zajęć, pozwala na stwierdzenie, że określają one właściwie szacowany nakład pracy i czasu potrzebnego do ich uzyskania.

Nowy program studiów doktoranckich, który będzie obowiązywał od 1 października 2013 roku przewiduje realizację w ciągu 4 lat 55 punktów ECTS, co jest zgodne z § 4 pkt. 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Zaplanowano 22 punkty ECTS na zajęcia poświęcone rozwijaniu umiejętności dydaktycznych lub zawodowych, a liczba godzin tych zajęć wynosi 195, przy czym zajęcia związane z nabywaniem umiejętności dydaktycznych wyceniono na 16 punktów ECTS, tak więc program jest zgodny z w/w rozporządzeniem zarówno z zapisami punktu 1 jak i 2 § 4.

Brak jest przykładów realizowania nieodpłatnego przedmiotów ponadprogramowych, czy realizowanych na innych wydziałach lub na innej uczelni. Brak jest w ocenianej jednostce wymiany w kształceniu doktorantów z uczelniami zagranicznymi (z wykorzystaniem systemu pkt. ECTS).

Na obydwu realizowanych na Wydziale Nauki o Żywności studiach podyplomowych stosowany jest system punktów ECTS. Zarówno dwusemestralne studia „**Menadżer jakości i bezpieczeństwa żywności**” jak i trzysemestralne „**Żywnienie człowieka i dietetyka**”. wyceniono łącznie na 60 punktów. W przypadku pierwszych z wymienionych w pierwszym semestrze realizowanych jest 34,25 punktów ECTS, a w drugim 25,75 punktów. Na studiach podyplomowych „Żywnienie człowieka i dietetyka” punkty ECTS rozłożone są na trzy semestry w następujący sposób: I – 18 pkt, II – 18 pkt i III – 24 pkt. Na obydwu studiach zaplanowano wykonanie pracy dyplomowej, a nakład pracy wyceniono kolejno dla omawianych studiów na 4 i 10 punktów ECTS. Konstrukcja punktacji ECTS stosowana przez Wydział na studiach podyplomowych jest prawidłowa.

- 5) jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla studentów, doktorantów i słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Na podstawie przedstawionych danych oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, że Wydział posiada wiarygodny i spójny system weryfikacji efektów kształcenia, a w przypadku studiów doktoranckich również postępów w pracy naukowej. System ten funkcjonuje poprzez monitorowanie realizacji programu kształcenia przez władze Wydziału, kierownictwo studium doktoranckiego i kierowników studiów podyplomowych oraz ocenę i analizę procesu nauczania na wielu etapach częściowych.

Doktoranci poza koniecznością zaliczania zajęć dydaktycznych realizowanych na studiach doktoranckich, obowiązkowej praktyki zawodowej zobowiązani są do przedkładania semestralnych sprawozdań, w których deklarują stopień przygotowania pracy doktorskiej, opisują swoją działalność naukową (publikacje w czasopiśmie, komunikaty na konferencje, udział w projektach badawczych) oraz odbyte staże i działalność promującą naukę. Sprawozdanie jest opiniowane przez opiekuna naukowego/promotora, a następnie oceniane przez kierownika studiów doktoranckich. W programie studiów doktoranckich zaplanowano także obowiązkowe seminarium na każdym roku studiów. Umożliwia ono wnikliwą indywidualną ocenę każdego doktoranta przez kierownika studiów doktoranckich na wszystkich etapach kształcenia.

Na prowadzonych przez wizytowany Wydział studiach podyplomowych system oceny stopnia osiągnięcia celów kształcenia i efektów kształcenia funkcjonuje w pełni poprawnie. W trakcie prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych prowadzone są zaliczenia, egzaminy, zaś na zakończenie każdego studiów podyplomowych przewidziane jest sprawdzenie wiedzy poprzez egzamin dyplomowy oraz przedłożenie pracy dyplomowej. Zdaniem Zespołu Oceniającego system oceny stopnia osiągnięcia celów kształcenia na studiach podyplomowych jest transparentny, znany słuchaczom, a miarą jego efektywności jest bardzo wysoka procentowa ilość osób, która ukończyła studia podyplomowe.

Komentarz:

- *Ocena programu studiów doktoranckich i jego realizacji w zakresie możliwości osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą:*
  - *przygotowania do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym poprzez stworzenie możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań;*
  - *umiejętności dotyczących metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych;*
  - *kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego lub artysty;*
- *ocena prawidłowości doboru modułu przedmiotów fakultatywnych do realizacji założonych efektów kształcenia, w tym zdobycia przez doktoranta kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych;*
- *ocena zapewnienia przez jednostkę możliwości pracy naukowej doktorantów w zespołach badawczych, w tym międzynarodowych, udziału w badaniach naukowych związanych z tematyką studiów doktoranckich w innych jednostkach, w tym zagranicznych;*
- *ocena skuteczności działań podejmowanych przez jednostkę w celu umożliwienia/ulotwienia doktorantom przygotowania publikacji naukowej;*
- *ocena zgodności kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich oraz sprawującej opiekę naukową nad doktorantami z celami i efektami kształcenia na tych studiach.*

- *ocena zgodności efektów kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Jeżeli celem studiów podyplomowych jest aktualizacja lub pogłębienie wiedzy albo rozwój predyspozycji intelektualnych, ocena powinna dotyczyć możliwości pogłębienia przez słuchacza wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu;*
- *ocena programu i planu studiów podyplomowych, możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia, w tym w założonym czasie trwania tych studiów;*
- *ocena prawidłowości doboru i liczby osób realizujących zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych dla uzyskania zakładanych efektów kształcenia oraz zapewnienia właściwej jakości kształcenia;*
- *ocena udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, (w przypadku studiów podyplomowych - w szczególności pracodawców), w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na tych studiach;*
- *4). Ocena stosowanego systemu ECTS - prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia na studiach doktoranckich poprzez wymianę międzyuczelnianą i międzynarodową;*
- *ocena wiarygodności i przejrzystości stosowanego w jednostce systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Ocena stopnia dostępności tego systemu, w szczególności dla doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.*

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Programy studiów doktoranckich opracowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich z dnia 5 października 2011 (Dz. U. Nr 225, poz. 1351). Studia III stopnia na Wydziale Nauki o Żywności UWM w Olsztynie są prowadzone w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, właściwie zdefiniowano dla tych studiów efekty kształcenia. Analiza programu studiów doktoranckich pozwala na stwierdzenie, że dają one możliwość pełnego przygotowania do prowadzenia badań naukowych jak i pełnego zdobycia umiejętności w zakresie wykorzystania nowoczesnych metod i technik do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Kadra naukowo-dydaktyczna prowadząca zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich oraz sprawująca opiekę naukową nad doktorantami ma wysokie i odpowiednie, udokumentowane dorobkiem naukowym, kwalifikacje umożliwiające osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia. Wyposażenie w nowoczesną aparaturę naukowo badawczą do realizacji prac doktorskich na Wydziale jest wystarczające. Doktoranci korzystają także z możliwości wykonywania pracy nadawczej w innych ośrodkach badawczych (krajowych czy zagranicznych). Doktoranci uczestniczą w wyjazdach na staże do krajowych i zagranicznych ośrodków badawczych, jak również aktywnie biorą udział w konferencjach krajowych i zagranicznych.

2) Wydział Nauki o Żywności UWM w Olsztynie oferuje dwa rodzaje studiów podyplomowych. Studia podyplomowe odpowiadają zdiagnozowanemu zapotrzebowaniu otoczenia gospodarczego. Prowadzone studia podyplomowe spełniają w pełni wymogi formalne i merytoryczne. Programy kształcenia w pełni umożliwiają realizację zakładanych efektów kształcenia w założonym czasie trwania studiów. Dobór kadry dydaktycznej

realizującej zajęcia na studiach podyplomowych jest właściwy i umożliwia uzyskanie zakładanych efektów kształcenia i zapewnia wysoką jakość kształcenia. Zgodność kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy należy uznać jako pełną.

3) Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach doktoranckich i podyplomowych należy ocenić jako w pełni satysfakcjonujący. Natomiast w przypadku obydwu wymienionych rodzajów studiów interesariusze zewnętrzni nie brali udziału w kształtowaniu efektów kształcenia.

4) Na studiach doktoranckich i podyplomowych obowiązuje system ECTS. Liczba punktów ECTS odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza studiów podyplomowych w ramach poszczególnych przedmiotów i jest adekwatna do osiąganych celów kształcenia. W przypadku studiów doktoranckich system ECTS spełnia wymagania określone w § 4 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz.U. Nr 196, poz. 1169).

5) System oceny osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia jest przejrzysty i wiarygodny i spójny zarówno na studiach doktoranckich jak i podyplomowych. System ten funkcjonuje poprzez monitorowanie realizacji programu kształcenia przez władze Wydziału, kierownictwo studium doktoranckiego i kierowników studiów podyplomowych oraz weryfikację osiąganych przez słuchaczy celów i efektów kształcenia, poprzez ocenę i analizę procesu nauczania na wielu etapach częściowych zdobywania wiedzy. Zasady funkcjonowania systemu są znane doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

- 1) Jednostka zapewnia kadre stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników,

Wydział Nauk o Żywności UWM należy do największych wydziałów Uczelni i na początku semestru letniego roku akademickiego 2012/2013 zatrudniał znaczącą liczbę 127 pracowników, dla których Uczelnia stanowiła podstawowe miejsce pracy (co stanowiło 6,6% ogólnej liczby pracowników UWM) oraz 3 osoby dla których Uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy (wg. Raportu samooceny s.7). W ciągu ostatnich pięciu lat liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na ocenianym Wydziale była stabilna. Zaobserwowano nieznaczny wzrost (o 4,8%) liczby pracowników ogółem, głównie w konsekwencji zwiększenia liczby pozostałych pracowników (o 8 osób tj. aż 50% zwiększenie liczby pracowników w tej grupie w relacji do 2008 roku) i zwiększenia liczby osób ze stopniem doktora (o 3 osoby tj. o 4,2%), ale też niewielki spadek liczby samodzielnych pracowników naukowych (o 3 osoby tj. 7%), szczególnie w grupie doktorów habilitowanych (o 2 osoby tj. o 10,5%), co wymaga wyjaśnienia w toku dalszych analiz, bo może być zjawiskiem niekorzystnym dla rozwoju naukowego jednostki. Można jednak ocenić, że aktualnie w żadnej jednostce organizacyjnej Wydziału jednak nie występuje zagrożenie niedoboru wykwalifikowanej kadry naukowej.

Zwiększanie się liczby osób ze stopniem doktora (a jeszcze w większym stopniu zwiększenie zatrudnienia osób ze stopniem magistra) świadczy o ciągłym napływie młodych kadr na Wydział i daje szansę na prawidłowy rozwój kadry naukowej. Podobnie należy ocenić sytuację w zakresie stanu liczbowy nauczycieli akademickich na Wydziale Nauk o Żywności UWM. Obserwowane zmniejszenie liczby osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i tytułem profesora z 43 w roku 2008 do 40 w roku bieżącym jest pozorne, dlatego że w tym samym okresie na emeryturę przeszło 9 pracowników samodzielnych, w tym 8 profesorów, co oznacza, że liczba doktorów habilitowanych i profesorów zwiększyła się realnie o 6 osób tj o ok. 14%. Liczba profesorów nominalnie uległa zmniejszeniu o 1 osobę, ale biorąc pod uwagę powyższe fakty (gdyż 8 profesorów odeszło na emeryturę), zwiększyła się realnie aż o 6 osób.

Ważnym kierunkiem w ramach działań w zakresie rozwoju kadry stanowi dostosowanie obszaru prowadzonych badań naukowych i dorobku części kadry do podejmowanych przez Wydział nowych obowiązków dydaktycznych na rozwijanych kierunkach studiów. Należy szczególnie podkreślić fakt zakończenia w okresie 2008-2012 aż 9 postępowań o tytuł naukowy profesora, 5 postępowań habilitacyjnych oraz obronę 29 doktoratów. W najbliższej przyszłości przewidywane jest dalsze zwiększenie liczby doktorów habilitowanych – obecnie trwają postępowania habilitacyjne wobec 2 pracowników Wydziału i jedno postępowanie o wnioski na tytuł profesora. W ramach doskonalenia kadry na kierunku towaroznawstwo, w której przy poprzedniej ocenie programowej PKA w 2009 roku nie było przedstawicieli obszaru nauk społecznych i dyscypliny towaroznawstwo, należy podkreślić uzyskanie przez jednego pracownika tytułu profesora nauk ekonomicznych w dyscyplinie towaroznawstwo oraz fakt, że finalizowane są obecnie prace zmierzające do wszczęcia 2 postępowań na stopień naukowy dr hab. nauk ekonomicznych w zakresie towaroznawstwa, co oznacza poważne wzmocnienie kadry dydaktycznej na tym kierunku.

Realizowane na Wydziale Studia Doktoranckie dają stałą możliwość uzupełnienia stanu liczbowego grupy doktorów. Należy podkreślić, że władze Wydziału nadal zatrudniają asystentów ze stopniem magistra. W analizowanym okresie czasu zwiększono zatrudnienie o 8 osób w tej grupie zawodowej. **Rozwój ilościowy kadry i realizowana polityka kadrowa nie wzbudza zastrzeżeń i wątpliwości.**

Na ocenianym Wydziale, na dzień 28 lutego 2013 r., zatrudnionych było 130 nauczycieli akademickich, w tym 2 osoby w niepełnym wymiarze czasu pracy i tylko 3 osoby, dla których Uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy. Najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele akademicy ze stopniem naukowym doktora (74) – ok. 57 %, następnie osoby z tytułem profesora (23 osoby) tj. ok 18% i doktorzy habilitowani (19) – ok. 15 %.

Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na ocenianym Wydziale Nauk o Żywności

Tytuł lub stopień naukowy lub tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w			
	podstawowe miejsce pracy		dodatkowe miejsce pracy	
	2008	2012	2008	2012
Profesor	23	22	1	1
doktor habilitowany	19	17	–	–
Doktor	71	74	–	–
Pozostali	7	14	1	2(2)
Razem	120	127	2	3(2)

Uwaga – w nawiasie ( ) wykazano osoby zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Analizując strukturę posiadanych przez kadrę dydaktyczną prowadzącą zajęcia na Wydziale, można stwierdzić, że najliczniejszą grupą nauczycieli akademickich jest kadra reprezentująca obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (112 osób), a dominującą

dyscyplinę naukową stanowi technologia żywności i żywienie człowieka, którą reprezentuje 111 osób (83,5% ogółu osób prowadzących zajęcia), w tym 30 samodzielnych pracowników naukowych. Ponadto podczas zajęć na Wydziale reprezentowani są jeszcze osoby z innych obszarów i dyscyplin takich jak: z obszaru nauk społecznych i dyscypliny towaroznawstwo (8 osób, tj. 6%); z obszaru nauk technicznych (6 osób, tj. 4,5%), z dyscyplin: technologia i chemia żywności (2 osoby), inżynieria chemiczna (2 osoby), technologia chemiczna oraz budowa i eksploatacja maszyn (po 1 osobie); z obszaru nauk ścisłych (5 osób), z dyscyplin: fizyka (3 osoby), chemia i matematyka (po 1 osobie) oraz z obszaru nauk przyrodniczych (3 osoby), z dyscyplin – biofizyka (2 osoby) i biotechnologia. Zajęcia na Wydziale Nauk o Żywności prowadzą samodzielni pracownicy nauki z dorobkiem w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (30 osób), nauk technicznych (4 osoby), nauk biologicznych (3 osoby), nauk społecznych (1 osoba).

Należy podkreślić, że wszystkie prowadzone kierunki studiów posiadają kadre odpowiadającą wymaganiom minimum kadrowego zawartym w rozporządzeniu MNiSW z dnia 1 września 2011 r. *W sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych*. (Dz.U. Nr 196, poz. 1169). Na podkreślenie zasługuje szczególnie wysoki poziom i dorobek naukowy kadry stanowiącej minimum kadrowe na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka oraz znaczny postęp w zakresie minimum kadrowego (w relacji do oceny programowej w 2009 roku) na kierunku towaroznawstwo. Osoby wskazane w minimum kadrowym na nowym kierunku Gastronomia – sztuka kulinarna spełniają wymagania ilościowe oraz merytoryczne w zakresie obszaru kształcenia i dyscypliny technologia żywności i żywienie człowieka, do którego to obszaru zbliżony jest program kształcenia na tym kierunku, ale wskazane byłoby większe profilowanie dorobku kadry samodzielnych pracowników w zakresie gastronomii, który to obszar wiedzy nie jest zbyt bogato reprezentowany w ich dorobku naukowym. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika jednak, że w czerwcu br dwie osoby posiadające dorobek z zakresu technologii gastronomicznej i nauk o żywieniu uzyskują stopień naukowy doktora habilitowanego, co w sposób zdecydowany wzmocni minimum kadrowe na tym kierunku studiów. W kształceniu Wydział korzysta też z kadry zatrudnionej na innych wydziałach UWM, a w przypadku kierunku Gastronomia – sztuka kulinarna, także z osób spoza Uczelni i z grona osób o praktycznym dorobku w zakresie sztuki kulinarnej. Można uznać, że zajęcia dydaktyczne są powierzane nauczycielom o odpowiednich kompetencjach merytorycznych i przygotowaniu zawodowym. W przeprowadzonych wcześniej przez PKA ocenach programowych jakości kształcenia na 3 kierunkach studiów zespoły oceniające nie zgłosiły zastrzeżeń co do obsady kadrowej tych kierunków studiów i przedmiotów kształcenia.

Z analizy danych zawartych w Raporcie samooceny oraz uzyskanych w trakcie wizytacji informacji wynika, że wizytowany Wydział to silna kadrowo i naukowo jednostka, która realizuje swój rozwój kadrowy głównie w oparciu o własną kadre naukowo-dydaktyczną wspierając się w miarę potrzeb kadre innych wydziałów Uczelni. Kadra dydaktyczna Wydziału reprezentuje wysoki poziom kompetencji i doświadczenia dydaktycznego, a jednocześnie jest dostatecznie zróżnicowana – reprezentuje różne obszary nauk, dziedziny i dyscypliny, co sprawia, że jest w stanie realizować studia I i II stopnia na wcześniej ocenianych kierunkach: technologia żywności i żywienia człowieka, towaroznawstwo, inżynieria chemiczna i procesowa oraz na nowym kierunku: gastronomia-sztuka kulinarna, a także III stopnia w dyscyplinie technologia żywności i żywienie człowieka. Wydział dysponuje też odpowiednią liczbą nauczycieli akademickich (w tym samodzielnych pracowników) zaangażowanych w proces dydaktyczny w relacji do liczby studentów i doktorantów oraz uczestników studiów podyplomowych.

Rozwój kadry i potencjał kadrowy nie jest także zagrożony w następnych latach, ponieważ Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i stopnia

doktora habilitowanego w dyscyplinie technologia żywności i żywienie człowieka. Można podkreślić, że posiadane uprawnienia merytorycznie odpowiadają potrzebom kadrowym kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów i studiach doktoranckich.

Także w opinii studentów i doktorantów zasoby kadrowe na Wydziale Nauk o Żywności są oceniane wysoko – za kompetencje naukowe, zaangażowanie w proces dydaktyczny i za bardzo dobry poziom zajęć oraz ich aspekt praktyczny. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym wyrazili opinię, że kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału jest kompetentna, potrafi ich zainteresować treścią wykładów oraz spełnia ich oczekiwania w ramach procesu kształcenia. W większości przypadków prowadzący zajęcia stosują nowoczesne formy przekazywania wiedzy oraz starają się być innowacyjni. Bardzo pozytywnie wypowiadali się o poziomie kształcenia w ocenianej jednostce, podkreślając życzliwość władz Wydziału oraz indywidualne podejście do studenta.

Na Uczelni i Wydziale jest prowadzona konsekwentna i przejrzysta polityka kadrowa w odniesieniu do trybu zatrudniania pracowników, awansowania oraz zmiany charakteru zatrudnienia, co ma wpływ na rozwój kadry. Zasady zatrudniania, zwalniania i awansowania pracowników reguluje statut Uczelni. Podstawowe znaczenie przy doborze kadry prowadzącej proces kształcenia ma dorobek naukowy nauczycieli akademickich. Zatrudnianie nowych pracowników, w tym również nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na nowo powołanych kierunkach, odbywa się zawsze na zasadzie konkursu. Uczelniane zasady przeprowadzenia konkursu na stanowisko nauczyciela akademickiego określa Uchwała Nr 785 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 25 listopada 2011 r. w sprawie Statutu UWM (z późn. zmianami), ale Wydział opracował własne kryteria naukowe stosowane w procedurze konkursowej (Uchwała RW NoŻ nr 76 z 29.06.2012 r.)

Wykorzystując akty prawne obowiązujące na Uczelni, Wydziałowa Komisja Oceny Pracowników dokonuje regularnie oceny pracowników, stopnia zaawansowania przygotowania ich rozpraw naukowych oraz zaangażowania w pracę naukowo-badawczą i aktywność publikacyjną. Wynikające stąd wnioski są uwzględniane w polityce płacowej i w przyjętych zasadach przyznawania nagród i wyróżnień.

Jednym z ważnych elementów oceniających i motywujących kadre dydaktyczną jest funkcjonujący w Uczelni system wewnętrznej oceny kadry naukowo-dydaktycznej. Jakość kadry dydaktycznej jest okresowo oceniana według Ankiety Oceny Pracownika (z wykorzystaniem arkusza uczelnianego) oraz Ankiety Przedmiotu (przez opracowany arkusz wydziałowy). Wyniki analiz pracy dydaktycznej są upowszechniane poprzez ich prezentację na Radach Wydziału oraz zamieszczanie na stronie internetowej Wydziału. Nie sprawdzila się ocena poprzez ankiety w wersji papierowej, dlatego planowane jest wdrożenie elektronicznych uczelnianych wersji kwestionariuszy oceny nauczyciela i przedmiotu. Prace w tym zakresie są już w końcowej fazie, chociaż kwestionariusz budzi wielkie emocje wśród nauczycieli). Za ocenę kompetencji nauczyciela akademickiego odpowiedzialna jest Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich (Wydziałowa lub Uczelniana) według harmonogramu zgodnego z obowiązującą Ustawą o szkolnictwie wyższym. Aktualnie trwają prace na WNoŻ, aby wprowadzić „punktowy” arkusz oceny z pracy nauczyciela na każdym stanowisku razem z kryteriami oceny, która wynika z uchwały Rady Wydziału z dnia 1.02.2013 r. w sprawie kryteriów oceny pracy dydaktycznej i organizacyjnej. Ocena obejmuje działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną pracowników.

W praktyce ocena poziomu działalności naukowej ocenianej jednostki oparta jest na ogólnych zasadach parametryzacji określonych przez MNiSW, a sama ocena parametryczna Wydziału jest pochodną oceny działalności naukowej, organizacyjnej i z zakresu zastosowań praktycznych jednostek organizacyjnych i przede wszystkim pracowników Wydziału. Podstawą ocen jest dokonywana corocznie weryfikacja postępów naukowych każdego

pracownika i danej jednostki (Katedry) w oparciu o kryteria ustalone przez wymagania oceny parametrycznej. Brana jest pod uwagę przede wszystkim działalność publikacyjna, inna działalność naukowa (zdobywanie środków na badania), działalność z zastosowaniami praktycznymi (patenty, wdrożenia itp.), działalność z zakresu organizacji nauki i jej upowszechniania. Roczne sprawozdania z realizacji działalności naukowej Wydziału wraz z oceną poziomu naukowego jednostek wchodzących w skład struktury Wydziału, prezentowane podczas posiedzenia RW przez Prodziekana ds. nauki i współpracy i studiów doktoranckich, poddawane są dyskusji i opiniowane przez Radę Wydziału.

Zajęcia dla uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich (studia III stopnia) są prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę akademicką – 6 osób, w tym 5 osób z tytułem profesora i jedna osoba ze stopniem naukowym doktora habilitowanego. Seminaria doktoranckie na studiach są prowadzone przez kierownika studiów doktoranckich z udziałem opiekunów/promotorów. Zdaniem Zespołu Oceniającego kadra dobrana jest prawidłowo i posiada znaczne osiągnięcia w pracach badawczych oraz odpowiedni dorobek publikacyjny. Doktoranci Wydziału prezentują bardzo pozytywną opinię na temat kadry naukowej zaangażowanej w realizację procesu kształcenia na studiach III stopnia.

- 2) jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,

Oceniana jednostka dysponuje pięcioma własnymi obiektami, a w nich szerokim spektrum sal wykładowych, pracowni i laboratoriów specjalistycznych, w tym dwoma halami technologicznymi, dostosowanymi do specyfiki realizowanych kierunków studiów. Planowana jest też w 2014 roku budowa kolejnego obiektu przeznaczonego dla kształcenia na nowym kierunku Gastronomia – sztuka kulinarna. Nastąpiła istotna poprawa infrastruktury materialnej procesu kształcenia i realizacji prac badawczych, co związane było z jej rozbudową i zakupem nowoczesnego wyposażenia, szczególnie wyposażenia technologicznego i naukowo-dydaktycznego w obiektach Uczelni. Rozbudowany został też cały kampus UWM, wybudowano Bibliotekę Główną, co poprawiło stan infrastruktury wspierającej proces kształcenia na Wydziale.

Wydział Nauk o Żywności UWM w procesie dydaktycznym w pierwszej kolejności wykorzystuje własne sale wykładowe i przeznaczone do ćwiczeń, a dodatkowo w przypadku ich braku wykorzystywane są sale ogólnouczelniane, szczególnie duże sale wykładowe. Ogólna powierzchnia wykorzystywana przez Wydział Nauki o Żywności w procesie kształcenia wynosi ponad 12 tys. m². Do dyspozycji procesu dydaktycznego wykorzystywanych jest duża sala wykładowa (Aula im. Prof. E. Pijanowskiego na 280 miejsc), 10 mniejszych sal (na 24-50 osób), 16 sal ćwiczeniowych i laboratoryjnych oraz pracownie technologiczne i magisterskie (26). Wyposażenie sal wykładowych, audytorijnych i laboratoriów spełnia wysokie standardy dla pomieszczeń przeznaczonych do realizacji procesu dydaktycznego. Sale wykładowe i audytorijne (w poszczególnych Katedrach) wyposażone są w rzutniki multimedialne i komputery, mikrofony i ekrany oraz niektóre jeszcze w rzutniki tekstu. W odpowiedniej realizacji zajęć technologicznych i technicznych bardzo ważną i podstawową rolę pełnią dwie hale: Hala Technologiczna Katedry Mleczarstwa i Zarządzania Jakością oraz Hala Inżynierii należąca do Katedry Inżynierii i Aparatury Procesowej, co decyduje o wysokim poziomie kształcenia praktycznego studentów Wydziału. Szereg pracowni naukowych Wydziału wykorzystywanych jest na rzecz badań oraz dydaktyki. Aż 30 specjalistycznych pracowni badawczych oraz pracownie i laboratoria badawcze na halach technologicznych pozwalają realizować prace dyplomowe i specjalistyczne zajęcia laboratoryjne wspierając podstawowe procesy kształcenia. Planowana

jest dalsza rozbudowa obiektów dydaktycznych, przede wszystkim działania zmierzające do budowy nowego Centrum Gastronomii z Dietetyką i Biooceną Żywności.

Prowadzona jest okresowa inwentaryzacja stanu infrastruktury dydaktycznej i badawczej oraz jej uzupełnianie stosownie do potrzeb procesu dydaktycznego i możliwości finansowych Wydziału. Na bieżąco dokonywane są też prace remontowe i zabezpieczające majątek trwały do procesów dydaktycznych.

Wydział jest bardzo aktywny w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na unowocześnianie infrastruktury. Obok dotacji statutowej, wyższej dla jednostek kategorii A w ocenie parametrycznej oraz aktywnego udziału w procedurach konkursowych MNiSW i NCN Wydział korzysta z dotacji unijnych, pozyskując środki na Centrum Edukacyjno-Badawcze Mleczarstwa oraz Centrum Nutri-Bio-Chemiczne UWM w Olsztynie. Wsparcie w zakresie środków krajowych uzyskano w ramach dotacji na realizację kierunku zamawianego „Inżynieria chemiczna i procesowa” i projektu w ramach EFS POKL na kierunku „Gastronomia-sztuka kulinarna”.

Wydział posiada odpowiednią liczbę laboratoriów komputerowych wyposażonych łącznie w 80 stanowisk, a sale dydaktyczne mają możliwość korzystania z Internetu. Zespół Oceniający zapoznał się z wybranymi laboratoriami i ich wyposażeniem wysoko oceniając ich wyposażenie badawcze, stanowiska dydaktyczne i organizację zajęć. Oprócz tego laboratoria badawcze katedr i zakładów są również wykorzystywane w trakcie realizacji procesu dydaktycznego, zarówno przez studentów jak i doktorantów. Są także warsztatem dla prac doktorskich i habilitacyjnych, na podstawie, których powstają publikacje artykułów w czasopiśmie krajowych i zagranicznych.

Podsumowując można stwierdzić, że zajęcia dydaktyczne i prace badawcze są realizowane w odpowiednich warunkach nowoczesnych i funkcjonalnych obiektów Wydziału. Wydział posiada wystarczające zasoby lokalowe oraz odpowiednio wyposażone pracownie i laboratoria stanowiące zaplecze badawcze i dydaktyczne, które zapewnia nie tylko pełną realizację efektów kształcenia na realizowanych kierunkach, ale też umożliwia kształcenie specjalistów na odpowiednio wysokim poziomie.

Należy wskazać na znaczny udział interesariuszy we wzbogacaniu bazy badawczo-dydaktycznej Wydziału, szczególnie w Hali technologicznej, a współpraca z instytucjami naukowymi i firmami przetwórstwa spożywczego jest wyjątkowo aktywna i dobrze rozwinięta. Współpraca z krajowymi ośrodkami akademickimi, przedsiębiorstwami i instytucjami stanowi bardzo ważny element działalności Wydziału, zarówno w sferze dydaktyki jak i badań naukowych. Jest ona oparta o sformalizowane umowy, ale także w wielu przypadkach o bezpośrednie nieformalne kontakty pracowników z przedstawicielami różnych instytucji będących jednocześnie interesariuszami Wydziału. Współpraca Wydziału przybiera bardzo różne formy. Jest to na przykład: realizacja wspólnych tematów badawczych zleczanych przez poszczególne podmioty gospodarcze, organizowanie wspólnych konferencji naukowych, kontakty pomiędzy władzami dziekańskimi jednoimiennych wydziałów. Współpraca ta pozwala na osiągnięcie właściwych efektów kształcenia w postaci pogłębienia wiedzy i umiejętności z zakresu technologii i organizacji prac, samodzielności oraz umiejętności pracy w grupie.

Wydział nie dysponuje własną biblioteką (oprócz bibliotek podręcznych w Katedrach i czytelni czasopism dla studentów). Zgodnie z polityką Uczelni studenci i pracownicy korzystają ze zbiorów Biblioteki Głównej UWM. Budynek, w którym odbywają się zajęcia na ocenianym Wydziale dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych w podstawowym zakresie. W budynku znajduje się podjazd i inne pomieszczenia dostosowane do potrzeb wspomnianych osób, co zasługuje na ocenę pozytywną

W podsumowaniu należy stwierdzić, że oceniany Wydział Nauk o Żywności UWM w Olsztynie dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki

oferowanych kierunków studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i spełnia rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). Podkreślić należy wysoki poziom kształcenia praktycznego w nowoczesnie wyposażonej hali technologicznej i hali inżynierii procesów technologicznych oraz bogate wyposażenie badawcze i stanowiska dydaktyczne w laboratoriach i pracowniach Wydziału.

3) polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju.

Polityka finansowa Uczelni i dysponowany budżet wynika z poziomu uzyskiwanych przez jej podstawowe jednostki z MNiSW środków budżetowych, pozyskiwanych środków zewnętrznych (z projektów i grantów badawczych – NCN i NCBiR, dotacji UE w ramach Programów Operacyjnych itp.) oraz z prac zleconych przez jednostki gospodarcze i instytucje, a także przychodów własnych z produkcji i innej działalności. Podstawą polityki finansowej UWM w Olsztynie są plany rzeczowo-finansowe, analiza osiąganych wyników ekonomicznych oraz zgodnie z uchwałą Senatu UWM zasady samofinansowania Wydziałów. Koszty na kształcenia studentów i podejmowanych działań projakościowych pokrywane są z dotacji otrzymywanej z MNiSW. Budżet i jego podział jest corocznie uchwalany przez Senat Uczelni, a podział środków odbywa się na podstawie algorytmu, okresowo modyfikowanego. Oznacza to, że Wydział Nauki o Żywności nie dysponuje pełną autonomią finansową. Polityka finansowa jest bowiem w dużym stopniu scentralizowana i prowadzona w skali Uczelni. Dotyczy to zwłaszcza finansowania kosztów płac i utrzymania infrastruktury materialnej. Wysokość dotacji budżetowej przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem potencjału dydaktycznego i badawczego jest zgodna z przepisami rozporządzenia MNiSW z dnia 5 listopada 2010 r.

Wydział prowadzi w miarę możliwości własną politykę finansową, a dysponentem środków finansowych na działalność statutową (UPB + dotacje celowe) są władze dziekańskie. Dziekan zobowiązany jest do sporządzenia planu rzeczowo-finansowego na dany rok, który po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału, przedstawiany jest Senatowi Uczelni. W ocenie parametrycznej Wydział Nauk o Żywności od 2010 roku jest zakwalifikowany do kategorii A, co przekłada się na wysokość dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. Środki finansowe przekazane na działalność dydaktyczną Wydziału rozdysponowywane są na poszczególne jednostki proporcjonalnie do liczby godzin dydaktycznych realizowanych przez daną jednostkę. Podział środków w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego (UPB), na poszczególne Katedry (jednostki organizacyjne Wydziału) jest ściśle związany z udziałem punktowym tej jednostki w ocenie parametrycznej Wydziału (wg. zasad oceny z roku 2010). Otrzymana dotacja z MNiSW na UPB dzielona jest na jednostki organizacyjne Wydziału proporcjonalnie do udziału punktowego Katedr w ogólnej puli punktów uzyskanych przez Wydział zgodnie z kryteriami oceny parametrycznej Wydziału. Wydział otrzymuje też dotację celową na prowadzenie badań naukowych służących rozwojowi młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich, a podział tej dotacji odbywa się zgodnie z Uchwałą RW nr 84 z dnia 27.05.2011r. w trybie konkursowym. Środki finansowe ze studiów podyplomowych i projektów badawczych pozostają do dyspozycji jednostek wykonujących te projekty.

Wydział Nauk o Żywności UWM jest zobowiązany ponieść koszty utrzymania swojej bazy strukturalnej z uzyskanych funduszy, co przy poziomie tych funduszy, którymi dysponuje Wydział, niewystarczających na zaspokojenie wszystkich bieżących potrzeb i zmusza władze Wydziału do prowadzenia konsekwentnej polityki finansowej polegającej na racjonalnym gospodarowaniu posiadanymi środkami, a także na pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł. Kondycja finansowa Uczelni jest na ogół dobra, ale system

finansowania oznacza konieczność oszczędnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi. Nie oznacza to jednak zagrożenia dla realizacji planów rozwojowych i osiągnięcia dobrych efektów kształcenia. Po rozliczeniu finansowym każdego roku, Dziekan przedstawia Radzie Wydziału sprawozdanie z wykonania budżetu. W budżecie tym uwzględnione są między innymi środki na potrzeby służące doskonaleniu procesu dydaktycznego wynikające m.in. z wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, takie jak np.: remonty infrastruktury, uzupełnianie i wyposażenia sal dydaktycznych, wspomaganą jest działalność samorządu studenckiego, wyjazdy na zajęcia dydaktyczne itp.

Wydział Nauk o Żywności UWM na swoją roczną działalność naukową potrzebuje w granicach 4 753, 5 tys. zł (2011 rok) – 3 790 tys. zł (2012 rok). Potrzebne fundusze pochodzą z różnych źródeł. Np. w 2012 roku z dotacji podmiotowej MNiSW na utrzymanie potencjału badawczego Wydział uzyskał 1 781 400 zł a nakłady na badania ze środków NCN i NCBiR wynosiły 2 008 655 zł. Ponadto uzyskano środki dotacji celowej na rozwój młodych naukowców do 35 roku, z ekspertyz, opłat za studia niestacjonarne i podyplomowe. Środki finansowe jakimi dysponuje Wydział nie są zbyt duże, ale jednak władze Wydziału prowadzą racjonalną politykę finansową, dzięki czemu sytuacja ekonomiczna Wydziału jest stabilna.

Komentarz:

- *Ocena polityki kadrowej prowadzonej w jednostce: zasad i metod doboru kadry naukowo- dydaktycznej do potrzeb wynikających z prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowanych w jednostce, prawidłowości powierzania jej zadań dydaktycznych i naukowych, weryfikacji jakości wykonywania tych zadań, w tym badania opinii studentów, doktorantów i słuchaczy, stwarzania możliwości rozwoju kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Ocena efektów realizacji tej polityki (spójności zakresu specjalności reprezentowanych przez kadre naukowo- dydaktyczną i dydaktyczną z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów, adekwatności liczby nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny do liczby jego uczestników);*
- *ocena dostosowania infrastruktury dydaktycznej i naukowej do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia oraz specyfiki realizowanych badań. Ocena planów jednostki w zakresie rozwoju tej infrastruktury. Udział interesariuszy zewnętrznych w zapewnieniu dostępu do bazy o najwyższych standardach dydaktycznych i naukowych, w tym nowoczesnych laboratoriów, zaawansowanych technologii związanych z realizowanym kształceniem i badaniami naukowymi;*
- *ocena polityki finansowej jednostki pod względem zapewnienia realizacji jej celów strategicznych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i stabilności rozwoju. Ocena uwzględnienia w polityce finansowej jednostki konieczności realizacji zadań projakościowych określonych m.in. w wyniku działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.*

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego ⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Oceniany Wydział Nauk o Żywności UWM w Olsztynie dysponuje liczną i doświadczoną kadrami nauczycieli akademickich o wysokich kwalifikacjach i różnorodnym dorobku, komplementarnym wobec realizowanych na Wydziale kierunków kształcenia. Profesorowie i doktorzy habilitowani stanowią 33% ogólnej liczby nauczycieli akademickich. Nauczyciele zatrudnieni na Wydziale zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia na

realizowanych kierunkach i stopniach studiów. Cztery prowadzone na Wydziale kierunki studiów posiadają kadre odpowiadającą wymaganiom minimum kadrowego. Zajęcia dydaktyczne są powierzane nauczycielom akademickim o odpowiednich kompetencjach merytorycznych. Potencjał kadrowy Wydziału jest stabilny i nie jest zagrożona obsada zajęć dydaktycznych odpowiednią kadrami w następnych latach. Cennym zasobem Wydziału jest duża grupa młodych pracowników i doktorantów. Władze Wydziału zakładają utrzymanie wysokiej kategorii A w kolejnej ocenie parametrycznej jednostek w 2013 roku.

2) Wydział dysponuje już wyróżniającą bazą materialną, służącą dydaktyce i badaniom naukowym, a ponadto planuje dalszy rozwój bazy dydaktycznej poprzez pozyskiwanie środków pozabudżetowych i unijnych. Baza naukowo-dydaktyczna Wydziału jest jego wizytówką i dostosowana do specyfiki studiów wszystkich stopni i kierunków prowadzonych na Wydziale. Posiadane przez Wydział zasoby materialne są wystarczające do prowadzenia kształcenia w obecnym wymiarze i zakresie oraz realizowania prac badawczych przez pracowników, doktorantów i studentów. Oceniany Wydział dysponuje wyróżniającą infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych kierunków studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Ma też dobrze rozwiniętą i współpracę z innymi ośrodkami akademickimi, instytutami naukowymi oraz innymi podmiotami, co dodatkowo uzupełnia bazę materialną Wydziału.

3) Polityka finansowa władz Wydziału prowadzona jest w pełni racjonalnie, nakierowana jest na wsparcie zespołów i działań przynoszących największe wymierne efekty ekonomiczne. Pomimo niewystarczających środków finansowych Wydział posiada stabilną sytuację finansową, a dalszy rozwój Wydziału uzależniony jest od skuteczności pozyskiwania środków pozabudżetowych.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych.

Wydział Nauk o Żywności UWM w Olsztynie prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi kierunkami studiów. Badania naukowe na Wydziale prowadzone są przede wszystkim w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienie człowieka. W tej dziedzinie i dyscyplinie Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora oraz doktora habilitowanego, w takiej też dziedzinie i dyscyplinie są prowadzone na Wydziale 4-letnie Stacjonarne Studia Doktoranckie. Drugim ważnym obszarem badawczym Wydziału jest obszar nauk społecznych, dziedzina nauk ekonomicznych i dyscyplina towaroznawstwo, rozwijana przez grupę pracowników związanych z kierunkiem towaroznawstwo. Jest to kierunek komplementarny do wiodącego obszaru nauk i dyscypliny technologia żywności i żywienie człowieka. Ponadto rozwijane są badania naukowe w obszarze nauk technicznych, w dyscyplinach inżynieria i technologia chemiczna oraz w obszarze nauk biologicznych w dyscyplinach biotechnologia i biochemia oraz mikrobiologia.

Poziom naukowy Wydziału Nauki o Żywności, na tle innych jednostek w podobnym obszarze nauki w kraju, oceniany według ogólnych zasad parametryzacji określonych przez

MNiSW, lokuje Wydział w kategorii A. Ocena parametryczna Wydziału jest pochodną oceny działalności naukowej, organizacyjnej i z zakresu zastosowań praktycznych jednostek organizacyjnych i pracowników wydziału. W latach 2008-2012 pracownicy Wydziału opublikowali 194 pozycji z listy JCR. Na 32 pracowników, 29 jest cytowanych w bazie Web of Science. Wydział realizuje 36 projektów badawczych i należy w tym zakresie do liderów na Uczelni. Wydział ma wysoką skuteczność w pozyskiwaniu grantów, gdyż w latach 2008-2012 na 102 złożonych grantów, 35 zostało zaakceptowanych. Przekłada się to na podejmowanie ciekawych tematów badawczych i zakup aparatury badawczej.

Profil badawczy poszczególnych jednostek Wydziału – 11 Katedr - jest uwarunkowany zainteresowaniami naukowymi pracowników oraz posiadaną infrastrukturą badawczą, a pracownicy Wydziału biorą też udział w różnych interdyscyplinarnych pracach naukowych organizowanych też pomiędzy jednostkami.

Badania statutowe na Wydziale Nauk o Żywności prowadzone w obszarze nauk rolniczych leśnych i weterynaryjnych koncentrują się na czterech głównych tematach badawczych, a mianowicie:

- Przetwórstwo mleka wraz z inżynierią procesową – 6 zadań
- Struktura, właściwości funkcjonalne i interakcje biomolekuł – 3 zadania
- Doskonalenie cech biotechnologicznych drobnoustrojów oraz procesy enzymatyczne – 2 zadania
- Doskonalenie żywienia ludzi wraz z oceną wartości odżywczej i zdrowotnej surowców i żywności – 3 zadania

Ponadto w ramach badań statutowych prowadzony jest temat – Towaroznawstwo – kształtowanie jakości procesów i produktów żywnościowych (4 zadania), który ulokować można w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz obszarze nauk społecznych.

Na podstawie analizy tematyki badawczej i dorobku uzyskanego w trakcie realizacji badań można stwierdzić, że prace realizowane w ramach tych problemów badawczych reprezentują wysoki poziom naukowy. Ich realizacja wiąże się ściśle z rozwijanymi kierunkami badawczymi na Wydziale jak i warsztatem badawczym, co powinno zaowocować ciągłym postępem aktywności naukowej pracowników i jednostek Wydziału. Prace realizowane w ramach poszczególnych problemów badawczych tematyką i standardem odpowiadają współczesnym trendom naukowym oraz sprzyjają rozwojowi naukowej współpracy krajowej i zagranicznej, jak również współpracy z przemysłem.

Oceniana jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi kierunkami studiów, w tym także studiów doktoranckich, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze nauki dobrze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych. Realizowana tematyka badań naukowych prowadzonych na Wydziale oraz geneza ich podjęcia świadczy o głębokim merytorycznym oraz metodycznym podejściu do problematyki prowadzonych obecnie studiów doktoranckich, realizowanych na Wydziale prac doktorskich oraz prowadzonych kierunkach studiów. Biorąc jednocześnie pod uwagę to, że osoby zaangażowane w badania naukowe, prowadzone na Wydziale, są jednocześnie wykładowcami na studiach doktoranckich i prowadzą zajęcia dydaktyczne na realizowanych kierunkach studiów można uznać, że wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w realizowanym obszarze, dziedzinie i dyscyplinie wykorzystuje w procesie kształcenia.

Można stwierdzić, że badania naukowe prowadzone na Wydziale są ściśle związane z tematyką studiów doktoranckich oraz tematyką realizowanych prac dyplomowych. Doktoranci wykonując badania naukowe, przeprowadzają je również w ramach grantów,

których tematyka jest spójna z tematyką badań naukowych Wydziału i tematyką prac doktorskich. W grantach tych doktoranci są wykonawcami, a niektórzy z nich również kierują projektami samodzielnie.

Przedstawiona działalność naukowa Wydziału wskazuje jednoznacznie na spójność obszaru, dziedziny i dyscypliny naukowej badań prowadzonych na Wydziale Nauk o Żywności z kształceniem realizowanym w jednostce. Zdaniem Zespołu Oceniającego wpływ tak daleko idącej spójności na osiągnięte efekty kształcenia jest nie do przecenienia i znajduje odbicie w znacznym udziale doktorantów i studentów w prowadzonych na Wydziale pracach naukowych. Przejawem tej działalności są wspólne publikacje pracowników, doktorantów i studentów Wydziału. Wydział Nauk o Żywności umożliwia doktorantom prowadzenie badań naukowych zarówno na Wydziale jak i również poza nim oraz umożliwia przygotowywanie publikacji naukowych. Wydział daje doktorantom do dyspozycji całe zaplecze naukowo-dydaktyczne oraz infrastrukturę badawczą stwarzając warunki do prowadzenia badań naukowych w celu przygotowania rozprawy doktorskiej pod kierunkiem opiekuna naukowego. Doktoranci realizują swoje rozprawy pod nadzorem promotora i mają możliwość zasięgania rad i konsultacji innych doświadczonych pracowników. Wydział cały czas rozszerza swoje zaplecze naukowo-badawcze zakupując aparaturę pomiarową ze środków uzyskanych np. w ramach grantów NCN i/lub wewnętrznego trybu konkursowego dla młodych pracowników nauki. Wymienione powyżej aspekty pracy naukowo-badawczej znajdują pełne odzwierciedlenie w działalności dydaktycznej Wydziału.

Komentarz:

- *Ocena spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia. Ocena stopnia udziału doktorantów i studentów w prowadzonych badaniach naukowych. Ocena możliwości realizowania przez doktorantów samodzielnych badań naukowych, także poza jednostką prowadzącą studia doktoranckie.*

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego ⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Pracownicy Wydziału Nauk o Żywności UWM w Olsztynie prowadzą szerokie i komplementarne badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi kierunkami studiów, przede wszystkim w obszarze nauk rolniczych leśnych i weterynaryjnych, w zakresie dyscypliny technologia żywności i żywienie człowieka oraz w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych i dyscyplinie towaroznawstwo. Badania naukowe w pełni odpowiadają potrzebom procesu dydaktycznego na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów.

Przedstawiona działalność naukowa jednostek ocenianego Wydziału wskazuje jednoznacznie na spójność obszaru, dziedziny i dyscypliny naukowej badań prowadzonych na Wydziale z procesami kształceniem realizowanymi w ocenianej jednostce. W dużym stopniu w badaniach naukowych uczestniczą doktoranci i studenci. Doktoranci, w ocenianej jednostce, stanowią aktywny zespół pełnoprawnych młodych badaczy, którzy mogą prowadzić samodzielne badania. Studenci są włączani w prowadzone badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

- 1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych,

Wydział Nauk o Żywności prowadzi aktywną współpracę zagraniczną i uczestniczy w programach międzynarodowych (Raport samooceny s. 42-49). Pracownicy naukowcy Wydziału prowadzą współpracę z głównymi zagranicznymi ośrodkami badawczymi z dyscypliny technologia żywności i żywienie człowieka, głównie w Europie (Finlandia, Niemcy, Włochy, Holandia, Norwegia) ale także w państwach odległych jak, Kanada, Egipt czy USA. Współpraca ta odbywa się w ramach międzynarodowych projektów, np. COST Action FA 1001, DAAD, LLP Erasmus, NOBEL, Leonardo da Vinci czy też FSRA. W ramach programu międzynarodowego Erasmus (różne odmiany) oraz innych programów w latach 2008-2012 wyjechało 278 pracowników (ok. 56 osób rocznie) a przyjechało 40 pracowników z zagranicy.

Obowiązujący od kilku lat system punktów ECTS znacznie ułatwia studiowanie, przyczyniając się do udoskonalania procedur związanych z uznawaniem studiów realizowanych za granicą. W okresie lat 2008-2012 studenci Wydziału wyjeżdżali do zagranicznych ośrodków dydaktycznych (Holandia, Belgia, Wielka Brytania, Norwegia, Niemcy) celem odbycia praktyk lub części studiów. Jest także możliwe odbycie praktyk zawodowych w krajach europejskich w ramach projektów LLP Erasmus. Z tej formy kształcenia korzystają studenci trzech kierunków kształcenia na Wydziale. Pobyt studentów na zagranicznych uczelniach w znacznym stopniu wpływa na osiągnięcie efektów kształcenia. Doskonali oni znajomość języków obcych, mają możliwość zapoznania się z nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi, technologicznymi oraz metodyką badawczą, przydatną do prowadzenia prac dyplomowych. Bardzo ważne jest także poznawanie innowacyjnych form prowadzenia zajęć. W kilku przypadkach pobyt studentów na zagranicznych uczelniach procentował przygotowaniem angielskojęzycznych prac dyplomowych. Z analizy danych przedstawionych w Raporcie samooceny oraz z przeprowadzonych rozmów wynika, że liczba wyjazdów i przyjazdów studentów, doktorantów i pracowników jest wystarczająca, a barierą stają się aspekty finansowe – zbyt niskie stypendia.

Wymiana międzynarodowa studentów i doktorantów realizowana jest tylko w stopniu podstawowym. W ocenianym okresie z wymiany skorzystało 26 studentów i 7 doktorantów Wydziału, którzy uczestniczyli w programie UE LLP Erasmus. Na Wydział w tym samym czasie przyjechało, z zagranicy w ramach programu LLP Erasmus, tylko 6 studentów.

Współpraca międzynarodowa obejmuje różne aspekty aktywności instytucji partnerskich, m.in. realizację rozmaitych projektów naukowo-badawczych i wdrożeniowych oraz uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach naukowych i kongresach tematycznych. Owoce innych form współpracy są wspólne publikacje naukowe pracowników. W badaniach prowadzonych w ramach współpracy międzynarodowej włączani są, w uzasadnionych przypadkach także doktoranci. Wymiana pracowników i studentów choć nie jest zbyt intensywna to jednak cechuje się stabilnością i systematycznością w obszarze wspólnych zainteresowań. Dotyczy ona prowadzonych badań w dziedzinie nauk rolniczych i dyscyplinie technologia żywności i żywienie człowieka. W pełni wiąże się więc z realizowanym na Wydziale procesem dydaktycznym na prowadzonych kierunkach kształcenia. Realizowane przez pracowników i studentów wyjazdy należy ocenić wysoko, gdyż zapewniają one możliwość zdobywania najnowszej wiedzy w ośrodkach zagranicznych,

często kształcących w odmiennym systemie bądź już bardziej zaawansowanych w umiędzynarodowieniu swoich ofert edukacyjnych. Kontakt z pracownikami nauki z zagranicznych ośrodków daje możliwość poznawania nowych trendów i poglądów naukowych, nowych metod analitycznych i aparatury badawczej oraz nowych technik przekazywania informacji. Wyjazdy w ramach umów bilateralnych (głównie na praktyki) należy uznać za szczególnie cenne, gdyż studenci zapoznają się ze stanem wiedzy i jej wdrażania w innych krajach. Studenci na wyjazdach do ośrodków zagranicznych nabywają również realnego spojrzenia na kształcenie w macierzystej Uczelni, jego zalety i mankamenty, często postulują zmiany, chętniej włączając się do dyskusji.

Z analizy przedstawionej dokumentacji wynika, że doktoranci uczestniczą aktywnie w wymianie międzynarodowej w zakresie uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach naukowych. Z przedstawionych przez Wydział danych wynika, że w latach 2008 – 2012 6 doktorantów uczestniczyło w wymianie międzynarodowej, a aż 42 doktorantów wyjeżdżało na różnego rodzaju konferencje naukowe. Realizowane były też staże naukowe doktorantów.

- 2) jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia,

Oceniana jednostka prowadzi działania zmierzające do internacjonalizacji procesu kształcenia. Udział nauczycieli akademickich w międzynarodowych projektach jest widoczny. W wymianie międzynarodowej (udział w konferencjach, wykłady, badania naukowe) uczestniczyło łącznie ponad 180 osób. Nauczyciele akademicy, biorący udział w projektach międzynarodowych wykorzystują zdobytą wiedzę, doświadczenia, interesujące rozwiązania dydaktyczne w procesie dydaktycznym, co wpływa korzystnie na formułowanie programów kształcenia i oferty dydaktycznej. Także część przedmiotów specjalistycznych są prowadzone na Wydziale w języku angielskim, co wynika z potrzeby przygotowania językowego studentów wyjeżdżających zagranicę jak i dla prowadzenia zajęć dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus.

Bazując na przedstawionym przez Wydział programie studiów doktoranckich można stwierdzić, że skala podejmowanych przez jednostkę działań dotyczących internacjonalizacji procesu kształcenia jest niewielka i powinna być zintensyfikowana. Na dzień akredytacji internacjonalizacja procesu kształcenia ogranicza się praktycznie tylko do uczestnictwa doktorantów w konferencjach zagranicznych – łącznie 42 osoby, czyli ok. 10 osób rocznie.

Stałym elementem poprawiających, jakość kształcenia jest program wymiany wykładowców, w ramach którego Wydział zaprasza wybitnych zagranicznych specjalistów, którzy wygłaszają wykłady i uczestniczą w zajęciach. W ramach tych działań, w latach 2008-2012, duża liczba pracowników wyjechało do ośrodków zagranicznych, a na Wydział przyjechało, z zagranicy, 10 wykładowców i pracowników nauki. Współpraca odbywa się także w formie bezumownej wymiany, finansowanej przez zainteresowane jednostki.

Można stwierdzić, że władze Wydziału podejmują działania zmierzające do internacjonalizacji procesu kształcenia, jednak skala tych działań wymaga rozwinięcia, szczególnie w zakresie internacjonalizacji zajęć na studiach III stopnia.

- 3) jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi,

Współpraca z ośrodkami krajowymi i międzynarodowymi ocenianego Wydziału koncentruje się na wymianie doświadczeń w zakresie prowadzonych badań naukowych oraz prowadzenie wspólnych badań. Część tej współpracy objęta jest formalnymi umowami o współpracy, część bez umów, na zasadzie pokrywania kosztów delegacji przez drugą stronę. Przejawia się to w udziale pracowników i studentów w konferencjach naukowych

organizowanych w kraju i zagranicą oraz nawiązywaniu współpracy naukowo-badawczej i wymiany studenckiej. Rozwój tej współpracy dotyczył w szczególności podstawowego kierunku technologia żywności i żywienie człowieka ze znanymi międzynarodowymi ośrodkami naukowymi w USA, Niemczech, Skandynawii i Holandii oraz Czech i Węgier w celu wdrożenia do dydaktyki najnowszych osiągnięć i wymiany doświadczeń w tym zakresie.

Wyjazdy pracowników Wydziału, w ramach współpracy międzynarodowej, obejmują zarówno udział w konferencjach, realizację wykładów oraz wspólnych badań, co ma bardzo istotne znaczenia w formułowaniu programów kształcenia poprzez poznanie nowych kierunków w szkolnictwie wyższym, inspirację w rozszerzaniu oferty dydaktycznej Wydziału. Pracownicy uzyskują również dodatkową wiedzę i doświadczenie, które w znacznym stopniu pomaga w realizacji wyznaczonych efektów kształcenia. W ocenianym okresie wyjechało zagranicę 278 pracowników Wydziału, przy czym obserwuje się wzrost liczby wyjazdów w ostatnim okresie czasu, a najwięcej pracowników wyjechało w 2012 roku – 80 osób. Pracownicy Wydziału wyjeżdżali do 15 krajów, tych najbliższych – Rosji, Litwy, Czech, Estonii, krajów skandynawskich, Hiszpanii, Włoch, Portugalii, Holandii, Niemiec, Norwegi, Turcji, na Ukrainę, do USA, Kanady, Indii, RPA i innych. Jak podaje Raport samooceny (s. 42-49) do najważniejszych partnerów zagranicznych Wydziału można zaliczyć m. in. Amsterdam University of Applied Sciences, University of Helsinki, Cornell University (USA), Uniwersytet w Greifswaldzie (Niemcy), Czech University of Life Sciences (Praga Czechy) i in.

Wydział prowadzi również współpracę z instytucjami krajowymi, akademickimi i innymi instytucjami. Podobnie do instytucji zagranicznych część tej współpracy objęta jest formalnymi umowami, część natomiast – bezumowna. W ramach współpracy Wydział prowadzi wspólne badania, szkolenia i badania terenowe z instytucjami akademickimi, instytutami branżowymi, stowarzyszeniami oraz innymi firmami. Dotyczą one współpracy w zakresie publikacyjnym, wymiany doświadczeń, organizacji wspólnych konferencji zarówno międzynarodowych, jak i krajowych. W tym zakresie Wydział współpracuje m.in. z takimi ośrodkami naukowymi jak: Nauczyciele akademicy z innych uczelni uczestniczą w formułowaniu programów zajęć na studiach podyplomowych.

Prowadzona współpraca krajowa jak i międzynarodowa stymuluje pracowników i studentów do rozwoju i w bardzo istotny sposób wpływa na proces kształcenia. Ponadto kontakty nawiązane podczas wyjazdów do instytucji partnerskich umożliwiają rozszerzenie współpracy, pomagają w staraniach o stypendium i umożliwiają podjęcie studiów doktoranckich. Studenci, powracający z zagranicy mają pozytywny wpływ na swoich kolegów promując otwarte i kreatywne postawy.

- 4) jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.

Z szeregiem podmiotów gospodarczych WNoŻ utrzymuje współpracę w zakresie usług badawczych. Głównymi tego beneficjentami są konkretni pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz studenci, którzy też uczestniczą w takich projektach.

Część wykładów jest prowadzona przez zapraszanych praktyków. WNoŻ umożliwia przedsiębiorstwom dodatkowe wykłady, odczyty, prezentacje charakteru techniczno-technologicznego tych firm oraz nowinek technicznych.

Z wybranymi podmiotami WNoŻ współpracuje w zakresie praktyk i staży studenckich, studenci nie mają żadnych problemów w znalezieniu miejsca do odbycia praktyk. Podpisanych jest ponad 30 umów o współpracy obejmujących zwłaszcza kwestie praktyk, a stała współpraca utrzymywana jest z ponad 100 firmami. Przyjmowanie studentów na

praktyki w przypadku pracodawców, którzy rozmawiali z zespołem oceniającym, są wyraźnie pomyślane jako selekcja zatrudnieniowa.

Charakterystycznym zjawiskiem jest liczna grupa przedsiębiorców, którzy są absolwentami UWM i utrzymują z nią kontakt we wszelkich aspektach: poszukiwania absolwentów, zlecenia badań, współpracy w projektach, wspierania procesu kształcenia treściowo i infrastrukturalnie.

Generalnie współpracę WNoŻ z otoczeniem gospodarczym należy ocenić pozytywnie z podkreśleniem przyjęcia programu doskonalenia tej współpracy. Ta część działalności WNoŻ jest silnym elementem systemu zapewniania jakości kształcenia i dobrze rokuje na przyszłość.

Komentarz:

- *Ocena zapewnienia przez jednostkę udziału studentów, doktorantów, pracowników w realizacji programów międzynarodowych w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin związanych z prowadzonymi studiami;*
- *ocena podejmowanych przez jednostkę działań służących internacjonalizacji procesu kształcenia i ich wpływu na określenie, modyfikację i osiągnięcie efektów kształcenia oraz realizację procesu kształcenia;*
- *ocena skali i związku współpracy krajowej oraz międzynarodowej z ośrodkami akademickimi na prowadzone kształcenie i działalność naukowo-badawczą;*
- *ocena zakresu i wyników współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym i jej wpływu na osiągnięte efekty kształcenia.*

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Pracownicy naukowcy Wydziału Nauk o Żywności aktywnie uczestniczą we współpracy z czołowymi zagranicznymi ośrodkami badawczymi w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych związanych z prowadzonymi kierunkami studiów, szczególnie w Europie, ale też USA, Kanadzie i Indiach. Udział studentów studiów I i II stopnia we współpracy międzynarodowej można ocenić jako dobry. Studenci biorą udział w międzynarodowych programach (np. Erasmus) oraz w wymianie na bazie porozumień podpisanych z uczelniami partnerskimi. Bariery uczestnictwa doktorantów w wymianie międzynarodowej są niskie stypendia, dlatego wskazane byłoby poszukiwanie rozwiązań systemowych i działań mobilizujących doktorantów do udziału w stażach międzynarodowych.

2) Oceniana jednostka prowadzi działania zmierzające do internacjonalizacji procesu kształcenia, ale skala tych działań jest niewystarczająca dla potrzeb rozwoju tego procesu na wszystkich prowadzonych formach studiów. Proces ten jest zadowalający w przypadku studiów I i II stopnia, choć wymaga zintensyfikowania to jednak jest zadowalająca. Natomiast internacjonalizacja procesu kształcenia na studiach doktoranckich nie spełnia wymagań standardów i potrzeb rozwoju tej grupy pracowników nauki. Zaleca się więc podjęcie działań zmierzających do zwiększenia oferty zajęć dydaktycznych w języku angielskim oraz większego angażowanie doktorantów w wyjazdy studyjne i projekty międzynarodowe.

3) Wydział aktywnie prowadzi współpracę z czołowymi ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą, w dużej skali, co w sposób znaczący wpływa na prowadzone badania, a także kształcenie na studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych.

4) Współpracę WNoŻ z otoczeniem gospodarczym należy ocenić pozytywnie z podkreśleniem przyjęcia programu doskonalenia tej współpracy. Ta część działalności WNoŻ jest silnym elementem systemu zapewniania jakości kształcenia i dobrze rokuje na przyszłość.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

- 1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych,

Jednym z elementów systemu opieki naukowej na WNoŻ jest proces dyplomowania, który zdaniem studentów jest przejrzysty, obiektywny a informacje na jego temat są powszechnie dostępne. Studenci wypowiadają się pozytywnie na temat indywidualnego wyboru tematu pracy dyplomowej oraz promotora. Wydział umożliwia studentom pisanie pracy z obszaru związanego z dziedziną, w której się rozwijają/specjalizują. Ogólne zasady dyplomowania na Wydziale reguluje procedura „realizacja seminariów dyplomowych”. Stworzenie oficjalnej, sformalizowanej ścieżki postępowania dot. procesu dyplomowania, można uznać za dobrą praktykę stosowaną w Uczelni, dzięki której sposób postępowania jest studentom znany i przejrzysty.

System opieki naukowo-dydaktycznej umożliwia studentom ubieganie się o Indywidualną Organizację Studiów (Regulamin Studiów). Na spotkaniu z ZO PKA obecne były osoby studiujące np. równocześnie na 2 kierunkach i korzystające z IOS. Studenci wypowiadali się pozytywnie na temat oferowanych przez Uczelnię form indywidualizacji kształcenia.

Wydział umożliwia studentom udział w zajęciach fakultatywnych. Obieralność przedmiotów oceniana jest przez studentów przeważnie pozytywnie. Studenci mają możliwość realizacji i wyboru przedmiotów na kolejnych studiowanych semestrach. Studenci odnoszą jednak wrażenie, że niektóre przedmioty mimo, iż nie zostały przez większość wytypowane są ostatecznie prowadzone. Proponuje się zwiększyć jawność dokonywanych analiz przeprowadzanego badania, tak aby studenci mieli świadomość i pewność posiadania wpływu na ostatecznie wybrane zajęcia.

System opieki naukowo-dydaktycznej umożliwia studentom naukę języków obcych m. in. angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego etc. Studenci wyrazili negatywną opinię na temat jakości prowadzonych na Uczelni zajęć językowych. Uważają, że poziom nauczania, mimo podziału na grupy językowe jest niedostosowany do umiejętności studentów. Zebrani na spotkaniu studenci podawali przykłady zajęć językowych (j. angielski), na których przez większą część zajęć w semestrze oglądali wyłącznie filmy/seriale, nie ucząc się gramatyki, wymowy itd. Studenci nie deklarowali zgłaszania komukolwiek o powyższym problemie jednak zależy na podniesieniu poziomu wykładowego w uczelni języka.

W ramach oferowanej opieki naukowo-dydaktycznej Uczelnia udostępnia studentom platformę internetową mającą służyć obsłudze procesu dydaktycznego. Platforma umożliwia studentom weryfikację aktualnych informacji dotyczących planów studiów, otrzymanych ocen, aktualnych ogłoszeń, zapisów na niektóre zajęcia itp.. Działanie systemu internetowego studenci oceniają jako wystarczające.

Godziny otwarcia dziekanatu są dla studentów zadowolające. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali problemy ze współpracą z osobą zatrudnioną w dziekanacie Wydziału. Podkreślali, że często prośby studentów o uzyskanie informacji są nierespektowane. Niektórzy pracownicy administracji są zdaniem części studentów

niesympatyczni dla przychodzących ze sprawą/problemem osób. Takie podejście znacznie utrudnia studentom pracę i wydłuża czas (lub uniemożliwia) załatwienia drobnych spraw.

Dostępność Władz Wydziału oraz nauczycieli akademickich, studenci określają jako zgodne z ich oczekiwaniami. Jednostka wspiera naukowo studentów poprzez możliwość konsultacji z prowadzącymi. Godziny konsultacji i dyżurów są zdaniem studentów przestrzegane, a kontakt z prowadzącymi studenci uznają za bardzo dobry.

Regulamin Studiów został pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Studentów UWM.

Zgodnie z Art. 175 ust 4. Ustawy, podziału środków pomocy materialnej dokonuje Wydziałowa Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna. Skład komisji jest zgodny z Art. 177 ust 3 – studenci stanowią większość składu ww. gremiów. Kwoty stypendiów przyznawanych na UWM nie budzą większych zastrzeżeń. Wydział nie posiada dodatkowych funduszy stypendialny. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wypowiadali się negatywnie na temat działającego systemu przyznawania stypendiów. Podkreślali, że przyznawana punktacja dot. spełnienia kryteriów, za które przyznawane są konkretne wartości liczbowe jest ich zdaniem nieobiektywna, gdyż zbyt małe wartości punktowe są przyznawane za średnią ocen w porównaniu z punktami przyznawanymi za osiągnięcia naukowe, sportowe. Taka sytuacja powoduje, iż osoby skupiające się na nauce mogą nie otrzymać stypendium w przypadku konkurowania z osobą biorącą udział w konferencjach i publikującą artykuły mimo jej znacznie gorszych ocen. Regulamin FPM obejmuje wszystkie świadczenia pomocy materialnej wymagane w Ustawie (Art. 173 ust. 1), przepisy regulaminu budzą jednak pewne wątpliwości:

- Art. 6 ust. 3 Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej (...) UWM posiada zapis "O przyznaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów może ubiegać się również student pierwszego roku studiów drugiego stopnia rozpoczętych w terminie roku od ukończenia studiów pierwszego stopnia." – jest to niezgodne z Art. 184 pkt. 5 Ustawy, który umożliwia ubieganie się o stypendium rektora w okresie 3 letnim, nie rocznym, od momentu ukończenia pierwszego roku studiów.

Sugeruje się niezwłoczną zmianę powyższych zapisów regulaminowych, które godzą w prawa studenta oraz są sprzeczne z zapisami Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym.

Zastrzeżenia budzi Art.1 ust. 11 Ordynacji wyborczej do organów Samorządu Studenckiego: „Kadencja studenta, który otrzymał dyplom ukończenia studiów nie wygasa z powodu utraty statusu studenta, jeżeli do czasu wyborów pozostało nie więcej niż 5 miesięcy – pełni on nadal swoje obowiązki tytułem mandatu funkcyjnego”. Zapis ten jest sprzeczny z Art. 202 ust. 1 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Niepokojące jest, iż sugestie o zmianie powyższego zapisu, były umieszczane we wcześniejszych raportach PKA np. na kierunku towaroznawstwo w 2008r. jednak nie zostały dotychczas wprowadzone.

Na Wydziale istnieje stanowisko pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych, którego zadaniem jest opieka i zapewnianie możliwości rozwoju osobom z niepełnosprawnościami. W jednostce studiuje jedynie jedna osoba z poważną niepełnosprawnością. Budynek Wydziału nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. W budynkach należących do wizytowanej jednostki brak podjazdów, poręczy, wind, specjalnie przystosowanych toalet. W przypadku posiadanej orzeczenia o niepełnosprawności student może jednak korzystać ze specjalnie przygotowanych pokoi akademickich. Wydział deklaruje że w przypadku zaistnienia potrzeby, organizuje studentom niepełnosprawnym zajęcia w taki sposób aby bez przeszkód mogli oni uzyskiwać zapewniane efekty kształcenia np. poprzez zorganizowanie opiekuna, zajęcia odbywane na parterach budynków itd.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji (wzorów umów oraz pisma do Dziekanów UWM z dnia 28.06.2012 r. dot. między innymi zasad zawierania umów ze studentami)

umowa student-uczelnia jest podpisywana ze wszystkimi studentami Wydziału. Obawy budzi fakt istnienia czterech wzorów umów tj. umowy dla osób rozpoczynających studia stacjonarne, umowy dla osób rozpoczynająca studia niestacjonarne oraz umowy dla osób rozpoczynających powtarzania przedmiotu, a także umowy dla osób rozpoczynających realizację przedmiotów nie objętych planem studiów. Dodatkowo w umowie dla osób rozpoczynających studia brak tabeli opłat informującej o ponoszonych przez studenta kosztach. Uczelnia tłumaczy to faktem istnienia zapisu w umowie odwołującego się do odpowiedniego rozporządzenia rektora oraz faktem podpisywania kolejnych umów w przypadku np. powtarzania przedmiotu ze studentem. Takie podejście jest utrudnieniem dla studenta, który powyższych opłat musi szukać w innych dokumentach Uczelnianych. Opisana różnorodność umów jest niepotrzebnym zabiegiem uczelni, zwiększającym ilość dokumentów studenckich oraz utrudniająca i przedłużająca proces podpisywania umowy. Proponuje się scalenie umów student-uczelnia i stworzenie jednego wzoru umowy, w którym student byłby informowany o wszystkich obowiązujących go zasadach i ponoszonych kosztach np. w przypadku powtarzania przedmiotu, realizowaniem przedmiotów poza „wolnym limitem” 30 ECTS itp..

System opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej nie uwzględnia mechanizmów weryfikujących prawidłowość jego działania

Środowisko doktorantów wyraziło głęboką aprobatę dla systemu opieki naukowej i dydaktycznej funkcjonującego na Wydziale Nauki o Żywności. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym oraz podczas indywidualnych rozmów, doktoranci ocenili bardzo pozytywnie kadrę naukowo-dydaktyczną, prowadzącą zajęcia i wspierającą proces kształcenia na studiach doktoranckich. Opiekunowie naukowcy/promotorzy poświęcają młodym naukowcom potrzebny im czas i angażują w prace badawcze. Dodatkowo często powoływani są promotorzy pomocniczy, którzy również stanowią wsparcie dla uczestników studiów III stopnia. Doktoranci mają możliwość oceny jakości prowadzonych dla nich zajęć poprzez ankiety.

Dzięki współpracy Wydziału z otoczeniem gospodarczym doktoranci uzyskują również od podmiotów zewnętrznych bieżącą pomoc przy realizacji badań naukowych – poprzez udostępnianie sprzętu, przekazywanie materiału badawczego.

Rada Wydziału Nauki o Żywności ustalając limit przyjęć uczestników studiów III stopnia uwzględnia przede wszystkim możliwości finansowe oraz potrzeby i obciążenia godzinowe jednostek organizacyjnych. Dzięki temu Wydział zapewnia każdemu przyjętemu doktorantowi odpowiednie warunki materialne oraz naukowe niezbędne do realizowania kształcenia na III stopniu studiów.

Wydział Nauki o Żywności posiada przejrzyste zasady przyznawania stypendiów doktoranckich, zwiększeń stypendiów z dotacji projakościowej, stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz innych świadczeń z funduszu pomocy materialnej. Traktują o nich odpowiednie regulaminy (Zarządzenia Nr 59/2011, 15/2012 oraz 38/2012 Rektora UWM). Przyznawanie świadczeń finansowych na Wydziale odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i co do zasady bez opóźnień w wypłatach.

Prawie wszyscy doktoranci otrzymują stypendia doktorancie, wielu otrzymuje granty wewnętrzne na badania statutowe. Zdecydowana większość dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów III stopnia przekazywana jest na potrzeby doktorantów. Dodatkowo doktoranci są samodzielnymi wykonawcami grantów zewnętrznych, bądź są w nie włączani (NCN).

Infrastruktura, którą posiada Wydział Nauki o Żywności zapewnia możliwość zaspokojenia potrzeb doktorantów w zakresie przygotowywania zajęć dydaktycznych, rozpraw doktorskich oraz podejmowania pracy naukowo-badawczej. Doktoranci mają dostęp

do całej infrastruktury Wydziału, w tym sal wykładowych i seminaryjnych, laboratoriów oraz pracowni technologicznych.

Doktoranci. mogą korzystać z nowoczesnej Biblioteki Uniwersyteckiej. Budynek biblioteki posiada zintegrowany system zarządzania wszystkimi znajdującymi się w nim instalacjami (BMS – tzw. „budynek inteligentny”), jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Biblioteka wyposażona jest w sprzęt do digitalizacji zbiorów, fumigacyjną komorę próżniową (kompleksowe stanowisko do dezynfekcji zbiorów bibliotecznych i akt archiwalnych) oraz system elektronicznego zabezpieczenia zbiorów.

W razie konkretnych potrzeb zwracają się do kierownika danej jednostki z prośbą o uzupełnienie materiałów czy odczynników. W miarę możliwości finansowych uzyskują niezbędne im do pracy materiały.

Obiekty Wydziału Nauki o Żywności w znacznej mierze został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy, oznaczenia alfabetem Braille'a). Stopniowo braki są uzupełniane. Udzielanie pomocy poszczególnym jednostkom Uniwersytetu związanej ze wsparciem procesu dydaktycznego studentom i doktorantom, będących osobami niepełnosprawnymi, następuje na pisemny wniosek Kierownika danej jednostki Uniwersytetu. Decyzję o przyznaniu wsparcia i jej formie podejmuje Rektor po zaopiniowaniu przez Kierownika Biura ds. Studentów Niepełnosprawnych (Zarządzenie Nr 54/2012 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 27 lipca 2012 roku w sprawie Regulaminu wydatkowania dotacji na zadania związane ze stworzeniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenie w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie).

System opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej na Wydziale Nauki o Żywieniu należy uznać za stwarzający bardzo dobre warunki do prowadzenia badań naukowych i realizowania programu studiów III stopnia.

- 2) jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych,

Na Wydziale brak formalnych mechanizmów rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Obecna ścieżka postępowania deklарowana przez Władze Wydziału polega na przekazaniu informacji o problemie Prodziekanowi ds. Kształcenia celem ich arbitralnego rozpatrzenia na poziomie Jednostki.

Dodatkową możliwością zgłaszanie kwestii spornych dla studenta jest przedłożenie ich Wydziałowemu Samorządowi Studenckiemu. Warto dodać, iż Samorząd Wydziałowy prowadzi cyklicznie dyżury dla społeczności akademickiej. Studenci nie są świadomi istniejącym na Wydziale możliwością zgłaszania uwag (np. do Samorządu Studentów). Efektywność systemu rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych jest częściowa, należałoby bardziej popularyzować wśród studentów możliwości przekazywania informacji o występujących problemach.

W Jednostce istnieje możliwość powołania opiekuna lat lub grup studenckich. Osoba taka powinna być odpowiedzialna za pomoc studentom, związaną między innymi z sytuacjami konfliktowymi. Studenci wskazali znajomość takiej osoby, jednak nie korzystali z jej usług w zakresie rozwiązywania skarg. Wydział powinien wzmocnić politykę informacyjną dotyczącą opiekuna lat lub grup studenckich.

Wydział nie przedstawił informacji o działaniu i planowaniu wprowadzenia mechanizmów zapobiegawczych związanych z systemem rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Na poziomie wydziałowym nie ma sformalizowanych procedur rozwiązywania sytuacji konfliktowych również w przypadku studiów doktoranckich. Działania nie mają charakteru

formalnego, ale dzięki stosowanym standardom postępowania (m.in. zasadzie otwartych drzwi) system funkcjonuje w sposób prawidłowy. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślili, iż sytuacje konfliktowe praktycznie się nie zdarzają i najczęściej rozwiązywane są polubownie w ramach jednostek. Wskazali, że na Wydziale studia III stopnia realizuje tylko 45 osób, przez co kluczowe znaczenie ma bezpośredni kontakt i rozmowa w razie nieporozumień. Do tej pory zawsze spotykali się ze zrozumieniem tak pracowników naukowych, jak i Władz. W razie potrzeby doktoranci bez obaw kierują się do Kierownika Studiów Doktoranckich lub Samorządu Doktorantów.

Dobłą praktyką jest wprowadzony przez Regulamin studiów doktoranckich (Uchwała Senatu UWM nr 915 z dnia 27 kwietnia 2012 r.) system odwołań od decyzji egzaminatora oraz możliwości odbywania egzaminów komisyjnych (§ 18 i § 19).

Na Wydziale Nauki o Żywności wprowadzono system antyplagiatowy (zgodnie z Zarządzeniem nr. 74/2012 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 31 sierpnia 2012 r. w sprawie procedury antyplagiatowej do weryfikacji samodzielności rozpraw doktorskich).

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim funkcjonują Komisje Dyscyplinarne dla doktorantów, które są ostatecznym organem powołanym do rozwiązywania sytuacji patologicznych. Doktoranci posiadają w nich swoich przedstawicieli.

- 3) jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.

Wdrożenie studentów w prace związane z procesem kształcenia oraz jego jakością sprowadzają się do uczestniczenia przedstawicieli Samorządu Studentów w Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Radzie Wydziału oraz Komisji ds. Dydaktycznych. Widocznym brakiem, który należałoby zmienić jest brak studentów w Zespole ds. wdrożenia KRK. Studenci czują się włączani w działania dotyczące podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale. Jednostka nie przedstawiła przepisów wewnętrznych regulujących podział kompetencji (w tym studentów) w ramach działania danych zespołów. Zaobserwowana sytuacja może być powodem obecnego niewielkiego uczestnictwa (aktywności) studentów w obradach organów Wydziałowych (np. w Komisjach), a w konsekwencji podejmowania decyzji niezgodnych z wolą społeczności studenckiej. Dodatkowo działalność studentów w ramach różnych zespołów Wydziałowych nie przynosi widocznych efektów z ich udziałem co należy uznać za niepokojące.

Wydziałowe organizacje zrzeszające studentów funkcjonują bardzo aktywnie realizując wiele inicjatyw zarówno o charakterze społecznym jak i kulturalnym, co pozwala na rozwój osobom zainteresowanym w innych niż studiowana dziedzinach. Studenci obecni na spotkaniu wypowiedzieli się pozytywnie na temat działań Wydziałowego Samorządu Studentów. Dokładna działalność przedstawicieli Wydziałowych nie jest im jednaka znana (przykładem nieświadomości o możliwości zgłaszania o problemach, propozycji zmian w programach studiów itd.), zwłaszcza w obszarze związanym z zapewnianiem jakości kształcenia. Studenci nie mają pełnej świadomości na temat zadań i obowiązków należących do przedstawicieli studentów. Należałoby to niezwłocznie zmienić promując działania samorządowe studentów.

Z dostarczonej przez Wydział listy członków Rady Wydziału Nauk o Żywności wynika, że liczba studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wynosi 12 osób na 72 pełnoprawnych członków. Studenci i doktoranci stanowią niecałe 18 % składu, co jest niezgodne z Art. 67

ust. 4 Ustawy. Należy niezwłocznie zwiększyć liczbę studentów RW tak aby spełniony został wymóg minimum 20% składu studentów i doktorantów z pełnymi prawami członkowskimi.

Studenci są członkami Komisji Senackich. Uczelnia umożliwia im uczestnictwo w pracach ww. organów.

Samorząd Studencki spełnia wymóg przeprowadzanie „Szkolenia z praw i obowiązków studenta”, które przeprowadza podczas spotkania z osobami rozpoczynającymi studia.

Przedstawiciele Samorządu Doktoranckiego są znaczącym i aktywnym członkiem forum dyskusji uczelnianych, zasiadają w Radzie Wydziału, w Komisji Stypendialnej i Doktoranckiej (Decyzja nr 18/2012 Rektora UWM z dnia 7 maja 2012 r. w sprawie powołania wydziałowych komisji doktoranckich, Decyzja nr 4 Dziekana WNoŻ z dnia 22 października w sprawie powołania oraz przekazania uprawnień Wydziałowej Komisji Stypendialnej na studiach doktoranckich realizowanych na Wydziale Nauki o Żywności w roku akademickim 2012/13), biorą udział w pracach Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Samorząd opiniuje przedstawiane mu akty prawne dotyczące doktorantów oraz wyraża zdanie o powołaniu Kierownika Studiów Doktoranckich.

Zgodnie z przyjętym Regulaminem Samorządu Doktorantów (Uchwała Nr 52 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie: zaopiniowania Regulaminu Samorządu Doktorantów) Samorząd zorganizowany jest na szczeblu uczelnianym. Każdy Wydział posiada w nim swoich przedstawicieli.

Współpraca Samorządu Doktorantów z Władzami Wydziału układa się dobrze. Podstawą jest dialog. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym członkowie Samorządu oraz przedstawiciele doktorantów w organach Wydziału stwierdzili, że są traktowani po partnersku, a Władze zasięgają ich opinii w każdej kwestii dotyczącej się studiów III stopnia. W razie jakiegokolwiek potrzeby Samorząd bez obaw zwróciłby się do Władz Wydziału lub Uniwersytetu.

Na Wydziale nie istnieją inne organizacje zrzeszające wyłącznie doktorantów. Uczestnicy studiów III stopnia aktywnie angażują się za to w prace studenckich kół naukowych, nie widząc potrzeby tworzenia ich własnego.

Komentarz:

- *Ocena funkcjonującego w jednostce systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, w tym stopnia uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych. Ocena udziału studentów i doktorantów w weryfikacji prawidłowości działania tego systemu;*
- *ocena podejmowanych działań zapobiegawczych i rozwiązywania sytuacji konfliktowych w jednostce oraz efektywności systemu rozpatrywania skarg studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych;*
- *ocena działalności samorządu studentów, doktorantów oraz organizacji ich zrzeszających, wspierającej proces uczenia się oraz wszechstronnego rozwoju i nabywania kompetencji społecznych studentów i doktorantów, a także współpracy w tym zakresie z władzami jednostki. Ocena roli jednostki w aktywizacji tych środowisk zarówno w pracach dotyczących procesu kształcenia i weryfikacji jego jakości, jak i rozwoju kultury oraz uwrażliwienia na potrzeby społeczne. Ocena realizacji przez Parlament Studentów RP wymogów prowadzenia szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie w zakresie ich praw i obowiązków (od roku akademickiego 2012/2013), oraz ocena stworzonych przez Uczelnię/jednostkę warunków umożliwiających spełnienie tych wymogów.*

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego ⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W ramach działania systemu Wydział zapewnia studentom wystarczającą opiekę dydaktyczną, naukową i materialną. Jednostka poprawnie realizuje zadania powierzone Komisjom Stypendialnym. Weryfikacja systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej z udziałem studentów nie jest kompleksowa. Niektóre akty wewnętrznych dot. studentów posiadają nieprawidłowości. System niewystarczająco wspiera rozwój studentów z niepełnosprawnościami. W ocenie doktorantów funkcjonujący w jednostce system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, stwarza bardzo dobre warunki do studiowania i prowadzenia badań naukowych.

2) Obecna ścieżka postępowania w sytuacjach konfliktowych polega na przekazaniu informacji o problemie Prodziekanowi ds. Kształcenia celem lub przedłożenie ich Wydziałowemu Samorządowi Studenckiemu celem arbitralnego rozpatrzenia na poziomie Jednostki. Możliwości systemu rozpatrywania skargi rozwiązywania sytuacji konfliktowych nie są w pełni znane studentom. Przeprowadzane w Jednostce działania nie znajdują odzwierciedlenia w procedurach WSZJ. Należy jednakże podkreślić, iż stosowane standardy postępowania do tej pory w znacznej mierze zapobiegały powstawaniu i ewentualnej eskalacji problemów.

3) Współpraca WRSS z Wydziałem jest dobra, jednak niewielka w obszarze dot. jakości kształcenia. Brak świadomości przeciętnych studentów na temat działalności przedstawicieli studentów. Liczba studentów i doktorantów w Radzie Wydziału jest niezgodna z Ustawą. Wsparcie działalności samorządowej oraz innych organizacji zrzeszających studentów jest w pełni wystarczające. Dzięki działaniom i wysokiej aktywności Samorządu doktoranci czują się dobrze reprezentowani. Współpraca w tym zakresie z Władzami Wydziału układa się dobrze.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Komentarz:

Ocena kompletności i spójności wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia zawartych w dokumentach (decyzje, zarządzenia, uchwały) dotyczących prowadzonej polityki jakości, celów jakościowych, strategii realizacji tych celów oraz wprowadzenia i doskonalenia systemu zapewnienia jakości i zarządzania tym systemem. Ocena zakresu, sposobu prowadzenia i kompletności dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, oraz doskonalenia tego systemu.

W ocenianej Uczelni i równocześnie na Wydziale Nauk o Żywności wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia funkcjonuje na podstawie następujących dokumentów wewnętrznych:

Uchwała Nr 335/2010 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Uchwała Nr 198 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W § 1 powyższej uchwały Nr 335/2010 zostały określone zasadnicze cele Systemu, którymi są: „1) monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na

wszystkich poziomach i formach edukacji, 2) powiązanie obszarów kształcenia z potrzebami społecznymi i gospodarczymi kraju oraz regionu, w tym tworzenie programów wykraczających poza strukturę kształcenia kierunkowego z jednoczesnym podniesieniem stopnia przygotowania absolwentów, 3) upowszechniania idei uczenia się przez całe życie, której efektem jest nabywanie kompetencji osób uczących się do wykonywania zadań wynikających z faktu kształtowania się nowych zawodów, funkcji i ról w społeczeństwie, 4) zapewnienie łączności nauczania z badaniami naukowymi, 5) zwiększenia podmiotowości studentów i doktorantów w procesie kształcenia, 6) podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności UWM na krajowym i zagranicznym rynku edukacyjnym, oraz 7) podnoszenie jakości procesu dydaktycznego poprzez doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich.”

Zarządzenie Nr 10/2010 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. W § 1 tego dokumentu zostały określone zasadnicze **cele** Systemu, którymi są: „...inicjowanie i koordynacja działań związanych z funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie....”

Następnie w § 3 ww. Uchwały określone są elementy tego System, które podlegają ocenie i analizie, tj.: „1) dobór i jakość kadry naukowo-dydaktycznej gwarantującej prowadzenie zajęć dla studentów i doktorantów przez wykwalifikowaną i kompetentną kadre, 2) system i oferta programowa umożliwiająca nauczycielom akademickim podnoszenie kwalifikacji, 3) przygotowanie kryteriów kwalifikacyjnych w zakresie doboru kandydatów oraz ustalenie limitów przyjęć na studia wyższe i studia trzeciego stopnia, 4) opracowanie, monitorowanie i aktualizacja planów i programów nauczania oraz ich efektów, uwzględniające stosowanie wymagań w zakresie: a) konstruowania planów studiów i programów nauczania, z zachowaniem przyjętych w uczelni postanowień i wytycznych, b) wycena efektów kształcenia z zachowaniem zasad określonych w Europejskim Systemie Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS), c) realizacji postanowień i wytycznych dotyczących uchwalania planów i programów studiów podyplomowych i kursów dokształcających oraz wyceny efektów kształcenia doskonalącego z zachowaniem zasad określonych w European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET), d) spełniania wymagań formalnych związanych z uchwalaniem planów studiów i programów nauczania, e) monitoringu i okresowego przeglądu programów oraz ich efektów z wykorzystaniem, m. in.: regularnych opinii zwrotnych od pracodawców i przedstawicieli rynku pracy, zewnętrznych ekspertów oraz monitoringu postępu i osiągnięć studentów, f) oferty krajowych programów mobilności studentów i doktorantów, 5) dokumentowanie przebiegu studiów od immatrykulacji do momentu zaliczenia ostatniego semestru studiów, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych dostępnych w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS), 6) przygotowanie i wykonanie pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego, z wykorzystaniem informatycznego systemu antyplagiatowego, 7) internacjonalizacja programów kształcenia, uwzględniająca: a) zakres oferty w językach obcych kierowanej do studentów polskich i cudzoziemców, b) liczbę i zakres programów prowadzonych wspólnie przez zagraniczne uczelnie lub instytucje naukowe, c) zakres zagranicznych programów mobilności studentów i doktorantów, 8) zasoby do nauki oraz środki wsparcia dla studentów i doktorantów w obszarach: dydaktycznym, administracyjnym oraz społecznym, m. in. system biblioteczno-informatyczny uczelni, system informatyzacji uczelni, przedsiębiorczość akademicka oraz promocja zawodowa studentów i absolwentów, 9) ocenianie studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz uczestników kursów dokształcających, z zachowaniem konieczności publikowania kryteriów, przepisów i procedur oceny, oraz 10) systemy informacyjne i publikowanie informacji służącej

pozyskiwaniu i poszerzaniu zakresu samowiedzy nt. funkcjonowania uczelni, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki procesu dydaktycznego”.

Organami kolegialnymi i jednoosobowymi odpowiedzialnymi za właściwe funkcjonowanie Systemu są m. in.:

na poziomie Uczelni:

- **Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia**, którego skład został zatwierdzony Zarządzeniem Nr 91/2012 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 14 listopada 2012 r. a Zarządzeniem Nr 1/2013 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 2 stycznia 2013 r. skład został zmieniony w części dotyczącej reprezentacji Wydziału Nauk Technicznych.
- **Senat**, który w swoich pracach uwzględnia przeprowadzenie analizy i oceny funkcjonowania Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- **Konwent** powołany Uchwałą Nr 84 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 30 listopada 2012 r. w sprawie powołania Konwentu Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie na kadencję 2012 – 2016, który ma zadanie wspierać i promować Uniwersytet. Jest to organ opiniotwórczo – doradczy Rektora, który zobowiązany jest (§ 9a statutu Uczelni) do wyrażania opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania i rozwoju uniwersytetu. Jak wynika z protokołu z posiedzenia w dniu 20 maja 2013 r. przedmiotem obrad była prezentacja Uczelni przedstawienie mocnych i słabych stron Uczelni oraz próba nakreślenia planów działania zmierzających do rozwoju Uczelni.

na poziomie Wydziału:

Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kadencję 2012 – 2016 (powołany Decyzją Nr 6/2012 Dziekana Wydziału Nauk o Żywności UWM w Olsztynie z dnia 5 października 2012r.), której zadaniem jest przygotowywanie sprawozdania z audytów oceny własnej, przede wszystkim raportu z ewaluacji jakości kształcenia.

Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych, która zostały powołane Decyzją Nr 23 Rady Wydziału Nauk o Żywności UWM w Olsztynie z dnia 5 października 2012 r. w sprawie powołania komisji wydziałowych na kadencję 2012 - 2016. W jej skład wchodzi nauczyciele akademicy reprezentujący Katedry oraz przedstawiciel samorządu studenckiego. Do zadań Komisji należą m.in.: przedstawienie opinii i propozycji w zakresie realizacji przez wydział zadań dydaktycznych i kierunków działań służących unowocześnianiu kształcenia oraz działań promocyjnych Wydziału.

Rada Wydziału: omawia sprawy dotyczące procesu kształcenia realizowanego na Wydziale. Analiza protokołów z ostatnich posiedzeń powyższego organu pozwala stwierdzić, że przedmiotem obrad tych posiedzeń były kwestie dotyczące WSZJK. Przedmiotem obrad również był program rozwoju Wydziału, przyjęcie planów studiów I, II i II stopnia oraz kierunkowych efektów kształcenia, zatwierdzenie efektów kształcenia na kierunkach realizowanych na Wydziale, oraz wprowadzenie zmian w ofercie kształcenia. Powyższe działania potraktowano jako proces ewaluacji.

W wyniku dokonanej analizy działalności Wydziału Nauk o Żywności Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie należy stwierdzić, iż posiada on dokumenty normujące proces zapewnienia jakości kształcenia.

Uchwałą Nr 51 z dnia 1 lutego 2013 r. Rada Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie przyjęła „Program Rozwoju Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012 – 2020”. Program ten stanowi uszczegółowienie strategii Rozwoju Uczelni, ponadto w dokumencie określone zostały misja Wydziału, cele strategiczne, obszary priorytetowych działań, program działań w poszczególnych obszarach: obszar badań naukowych, poszerzenie współpracy, zwiększenie

innowacyjności, rozwój kadry zabezpieczający minima kadrowe związane z kierunkami kształcenia i uprawnieniami do nadawania stopni i tytułu, infrastruktura dydaktyczno – badawcza Wydziału, finanse i zarządzania działalnością Wydziału oraz promocja obszarów działalności Wydziału. Każde z powyższych działań zawiera informacje o obszarze jaki powinien objąć oraz narzędzia realizacji tych działań. Kolejno na ocenianym Wydziale funkcjonują procedury operacyjne Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, a należą do nich: a). system wyceny punktowej, b) przenoszenie osiągnięć z przedmiotu zaliczonego na innym kierunku lub w innej uczelni, c) wybór fakultatywnych treści kształcenia, d) wybór zagadnień będących podstawą realizacji pracy dyplomowej, e) hospitacje przedmiotowe oraz procedury, które zostały opracowane na szczeblu Wydziału na wniosek Prodziekana ds. kształcenia f) dokumentowanie efektów kształcenia z przedmiotów kończących się zaliczeniem lub egzaminem i g) zasady rekrutacji na studia II stopnia na kierunku: „technologia żywności i żywienie człowieka”, „towaroznawstwo” dla kandydatów, którzy ukończyli studia na kierunku spoza listy kierunków uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia magisterskie.

Wewnętrzne przepisy prawne Wydziału oraz wybrane procedury (określone wg. rocznego harmonogramu audytów wewnętrznych jednostki organizacyjnej UWM) i dokonywane analizy odnoszące się do realizacji celów jakościowych określonych w powyższej Uchwale, przedstawiają się następująco:

a) procedura: hospitacje przedmiotowe

Procedura (ocena), m.in.: weryfikacja efektów kształcenia wskazanych w sylabusach przedmiotów, ocena wszystkich zajęć dydaktycznych przewidzianych planem studiów.

Wybrane wewnętrzne przepisy prawne odnoszące się do tego obszaru to m.in.:

Zarządzenie Nr 12 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad przeprowadzania rankingów osiągnięć naukowych pracowników,

Zarządzenie Nr 29/2013 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie regulaminu przeprowadzenia ocen okresowych pracowników niebędących nauczycielami akademickimi Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie,

Uchwała Nr 23 Rady Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie z dnia 5 października 2012 r. w sprawie powołania Komisji Wydziałowych na kadencję 2012 - 2016.

Uchwała Nr 54 Rady Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie proporcji kryteriów oceny punktowej pracy dydaktycznej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego do arkusza oceny nauczyciela akademickiego na Wydziale Nauki i Żywności.

Przykładową dokumentację dotyczącą dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do powyższego obszaru mającego wpływ na jakość kształcenia stanowią:

Analizy wyników przeprowadzonych ankiet oceny studenckiej przedmiotu, hospitacji oraz okresowych ocen kadry nauczającej (kwestionariuszy oceny nauczycieli akademickich) podczas posiedzeń rad wydziału i w sprawozdaniu Dziekana. Komisja ds. Dydaktycznych jest organem w ramach Wydziału, który opiniuje protokoły hospitacyjne i przekazuje swoje opinie Dziekanowi Wydziału. Podstawę oceny nauczyciela akademickiego stanowi jego dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny i organizacyjny, przy czym elementem oceny dotyczącej wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych jest opinia studentów wyrażona w anonimowych ankietach. Osoby biorące udział w badaniu otrzymują informacji zwrotne, będące wynikiem przeprowadzonego badania. Ponadto informacje zgromadzone podczas przeprowadzonej oceny wykorzystywane są w procesie decyzyjnym o jakości kształcenia, a także w realizacji polityki kadrowej.

W celu zaktywizowania rozwoju badań naukowych w UWM w Olsztynie zostały określone zasady przeprowadzania rankingów osiągnięć naukowych pracowników.

Z przedstawionych informacji podczas wizytacji wynika, iż pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi również podlegają ocenie (pracownicy Dziekanatu). Pierwsza ocena pracowników niebędących nauczycielami akademickimi odbyła się w okresie od 15 kwietnia do 31 maja 2013 r. podczas wizytacji jeszcze nie były znane wyniki analizy przeprowadzonej ankietyzacji. Ponadto co prawda sporadycznie ale są organizowane w Uczelni konkursy na najlepszy dziekanat.

b) procedury dokumentowania efektów kształcenia z przedmiotów kończących się zaliczeniem lub egzaminem

Procedura (ocena), m.in.: zasad postępowania – ujednoczenie zasad realizacji przedmiotów kończących się zaliczeniem i zaliczania semestru studiów.

Wybrane wewnętrzne przepisy prawne odnoszące się do tego obszaru to m.in.:

Statut Uczelni (Uchwała Nr 785 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 25 listopada 2011 r.);
Regulamin Studiów (Uchwała Nr 914 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 r.);
Zarządzenie Nr 56/2012 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie określenia wzorów druku „Protokół zaliczenia przedmiotu” na studiach doktoranckich.

Przykładową dokumentację dotyczącą dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do powyższego obszaru mającego wpływ na jakość kształcenia stanowią:

Informacje dotyczące formy zaliczenia przedmiotu są zawarte w programie studiów oraz w sylabusie danego przedmiotu. Warunki uzyskania zaliczenia są określane przez nauczyciela odpowiedzialnego za przedmiot a liczba egzaminów jaką określono w semestrze to najwyżej 4. Dokumentowaniem i gromadzeniem wyników przeprowadzonych zaliczeń (zawartych w teczkach osobowych studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych) zajmuje się Dziekanat Ocenianego Wydziału a czas przechowywania dokumentacji wynosi 5 lat.

c) procedura: zasady rekrutacji na studia II stopnia na kierunku: „technologia żywności i żywienie człowieka”, „towaroznawstwo” dla kandydatów, którzy ukończyli studia na kierunku spoza listy kierunków uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia magisterskie

Procedury (ocena), m.in.:

ustalenie (uzupełnienie) zasad postępowania w zakresie określenia kryteriów kwalifikacyjnych przy ubieganiu się o przyjęcie na studia II stopnia na ocenianym Wydziale,

Wybrane wewnętrzne przepisy prawne zapewniające realizację powyższych procedur.:

Uchwała Nr 71 Rady Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie kryteriów kwalifikacji na studia I i II stopnia administrowanych przez Wydział Nauki o Żywieniu w roku akademickim 2014.

Uchwały Senatu Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 r.:

- Nr 908 w sprawie zasad i trybu przyjmowania kandydatów na I rok studiów stacjonarnych w 2013 roku;

- Nr 909 w sprawie zasad i trybu przyjmowania kandydatów na I rok studiów niestacjonarnych w 2013 roku.

Przykładową dokumentację dotyczącą dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do powyższego obszaru mającego wpływ na jakość kształcenia stanowią:

Analizy wyników rekrutacji i liczby kandydatów z pierwszej preferencji na jednego przyjętego, zaliczania semestrów, sprawności dyplomowania.

Podczas wizytacji reprezentanci Wydziału przedstawili informacje pozwalające na stwierdzenie iż proces zmian (ewaluacji) jest przeprowadzany obecnie czego przykładem są zmiany wprowadzane w procedurach, np.: w procedurze WSZJK – PD – NoŻ – 2 Wybór

zagadnień będących podstawą realizacji pracy dyplomowej w zasadach wyboru prac doprecyzowano terminy działań. Następnie zmieniono zasady wyboru prac magisterskich, dając większą swobodę wyboru realizowanej tematyki studentom. Integralną częścią tej procedury jest „Poradnik Dyplomanta” dostępny na stronie internetowej Wydziału. Kolejnym przykładem zmian prowadzących do doskonalenia procesu zapewnienia jakości kształcenia jest zmiana kwestionariusza ankiety oceniającej zajęcia dydaktyczne i jakość pracy nauczyciela akademickiego (wypełniana anonimowo przez studenta) oraz dołączenie wzoru ankiet stosowanych do oceny na III stopniu kształcenia (procedura – WSZJ – O – NoŻ – 1 Hospitacje przedmiotowe).

Zmiany w procedurach wydziałowych są wprowadzane przez pracowników Wydziału. Zmiany te są opiniowane przez Prodziekana odpowiedzialnego za dany obszar. Następnie pod względem formalnym i merytorycznym pod kątem zgodności z dokumentami obowiązującymi na poziomie Uczelni te zmiany są sprawdzane przez członków Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Po zatwierdzeniu przez Dziekana Wydziału osobą wprowadzającą zmiany i publikującą kolejne wersje procedur wydziałowych jest Przewodnicząca Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Wydział przeprowadził w 2012 r. badania ankietowe wśród absolwentów. W ankiecie brało udział 155 absolwentów (ok. 25% ogółu). Wyniki tych ankiet były przedmiotem obrad Rady Wydziału. Badania ankietowe są prowadzone również wśród pracodawców. Wyniki badania były przedmiotem obrad Rady Wydziału 19 kwietnia 2013 r. Wnioski z przeprowadzonych badań (brał w nich udział niewielka grupa pracodawców). Wg zapewnień reprezentantów Wydziału wyniki tych ankiet zostaną wykorzystane do przygotowania korekty w programach studiów w roku akademickim 2013/2014.

Obszarem badań ewaluacyjnych, który podlegają przeglądowi przez WZds.ZJK są programy kształcenia (zwłaszcza możliwość ich weryfikacji oraz zgodność z potrzebami rynku pracy). Wydział w oparciu o współpracę z pracodawcami (ma charakter niesformalizowany – dyskusje z przedstawicielami przemysłu podczas targów, konferencji i uroczystości wydziałowych z udziałem przedstawicieli przemysłu) opracował program kształcenia dla nowego kierunku studiów – „Gastronomia – sztuka kulinarna”.

Publikowanie informacji i promocja Wydziału jest prowadzona na podstawie: Uchwały Nr 133 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie strategii edukacyjnej Uniwersytetu, Statutu Uczelni (Uchwała Nr 785 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 25 listopada 2011r.) oraz Regulaminu Studiów (Uchwała Nr 914 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 r.);

Podjętymi działaniami w celu lepszej dostępności informacji na temat kształcenia oferowanego w Uczelni są:

Na podstawie § 9 Zarządzenia Nr 10/2010 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Zespoły zobligowane są do przedstawienia sprawozdań z audytów oceny własnej.

Na poziomie uczelni: witryna internetowa, zasady rekrutacji, wzory dokumentów i formularzy funkcjonujących w Uczelni, plakaty, ulotki, przesyłanie informacji z wykorzystaniem mediów regionalnych, czasopisma uczelniane, informator uczelniany dla kandydatów.

Na poziomie wydziału: witryna internetowa Wydziału, wydziałowe ulotki reklamowe, informacje na tablicach informacyjnych, reklama, tzw. dni otwarte podczas, których przedstawiana jest oferta edukacyjna oraz prezentowane są wykłady i warsztaty.

Dokumentacja pozwalająca na stwierdzenie, że są przeprowadzane (od pewnego czasu) systematyczne analizy dokonywane w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz dążenia Uczelni, w tym Wydziału do jego doskonalenia:

- Sprawozdanie Dziekana z działalności Wydziału Nauk i Żywności w roku akademickim 2011/2012 zawiera informacje dotyczące: spraw: organizacyjnych i kadrowych, działalności: dydaktycznej, naukowo badawczej inwestycyjnej, restrukturyzacyjnej.;
- Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie” – publikacja autorstwa Ireny Kozłowskiej (rok wydania 2009). Publikacja ta zawiera opis: podstaw formalno - prawnych zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni, dokumentacji i procedur regulujących zasady funkcjonowania WSZJK.
- Uchwała Nr 51 Rady Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012 - 2020.”

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wydział Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie posiada wewnętrzne przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia (na poziomie Uczelni i Wydziału), tak o charakterze ogólnym, jak i odnoszące się bezpośrednio do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości.

Należy jednak stwierdzić, iż zakres, sposób prowadzenia i kompletność dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia nie jest jednorodny, bowiem niektóre procedury wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia wymagają jeszcze dopracowania, tj.: pracownicy Wydziału niebędący nauczycielami akademickimi nie uczestniczą w procesie ankietyzacji.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji ⁴		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	przewodzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów ⁵		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		X			

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Wydział Nauk o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie trafnie identyfikuje swoje silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, co zostało potwierdzone podczas przeprowadzonej wizytacji oraz w toku analizy dokumentów strategicznych. Strategia Wydziału zbudowana została w oparciu o wcześniejszą analizę SWOT, a jej wyniki posłużyły określeniu celów strategicznych i szczegółowego programu działań do roku 2020. Wśród celów strategicznych na pierwszym miejscu umieszczono dbałość o wysoką kulturę jakości kształcenia, realizowaną między innymi poprzez: usprawnianie wewnętrznego

⁴ Jeżeli w jednostce prowadzone są tylko studia doktoranckie wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich”. Jeśli prowadzone są tylko studia podyplomowe wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach podyplomowych”. Jeżeli nie są prowadzone żadne z tych studiów w rubryce oceny wpisujemy „nie dotyczy”.

⁵ Kryterium 3 i 7 należy skorelować.

systemu zapewniania jakości kształcenia, szersze umiędzynarodowienie studiów, lepsze dostosowanie do europejskiej przestrzeni edukacyjnej, czy też intensyfikację współpracy z otoczeniem gospodarczym. Jednostka trafnie identyfikuje działalność naukową (kat. A) i wynikający z niej potencjał kadrowy jako silne strony Wydziału. Planowane jest dalsze ugruntowanie tej pozycji poprzez intensyfikację działań prowadzących do szerszej współpracy międzynarodowej, zwłaszcza udziału pracowników w międzynarodowych zespołach badawczych (poprawnie uznanego za słabszą stronę działalności), większy udział w programach badawczych, w tym projektach pozabudżetowych, oraz zacieśnianie współpracy naukowo-badawczej z otoczeniem gospodarczym. Również bazę materialną Wydziału, tak jak to wyszczególniono w analizie SWOT, należy uznać za Jego mocną stronę – w ostatnich latach dokonano modernizacji obiektów i sal a w planie jest budowa i modernizacja kolejnych obiektów. Jako jedno z głównych zagrożeń trafnie uznano, wynikające ze względów demograficznych, zmniejszanie się liczby kandydatów na studia. Dlatego wydział przewiduje podjęcie szeregu działań promocyjnych mających na celu zwiększenie atrakcyjności studiów wśród potencjalnych kandydatów. Z zadowoleniem należy przyjąć fakt, że jako jeden z pozytywnie oddziałujących czynników zewnętrznych uznano rozwój uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, którego udoskonalenie pozwoli na poprawę działania systemu wydziałowego. Realizacja tych celów, ukierunkowanych na budowanie wysokiej kultury jakości kształcenia i na wszechstronny rozwój Wydziału, daje realne perspektywy rozwoju w zakresie kształcenia na wszystkich poziomach prowadzonych studiów. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia potwierdza przeprowadzoną diagnozę a jego stosowanie powinno przynieść poprawę w szczególności w obszarach obecnie stanowiących słabsze strony jednostki takich jak stopień umiędzynarodowienia studiów, promocja działalności dydaktycznej czy uczestnictwo pracowników w międzynarodowych zespołach badawczych.

W odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego PKA Władze Uczelni zaproponowały podwyższenie oceny w kryterium I i II do „wyróżniająco” motywując to szeregiem działań, podjętych na Wydziale od czasu wizyty zespołu PKA.

W zakresie kryterium I wskazano na: wzmocnienie potencjału kadrowego mające umożliwić uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora w zakresie towaroznawstwa, naukowo-dydaktyczną aktywizację kadry na polu międzynarodowym oraz działania na rzecz umiędzynarodowienia studiów. Podano przykłady podjętych działań na tych polach aktywności (zdobyte stopnie naukowe, przykłady podjętej współpracy międzynarodowej), świadczące zdaniem Uczelni, o wzorowej realizacji przyjętej strategii. Wszystkie te działania należy ocenić pozytywnie. Niewątpliwie mają one wpływ na zwiększenie potencjału naukowo-dydaktycznego Wydziału oraz podnoszą jakość kształcenia. Nie uzasadniają jednak podniesienia oceny kryterium I do „wyróżniająco”.

za Zespół Oceniający PKA

Przewodniczący prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak